

396 Jelentés a médiatörvény végrehajtásának pénzügyi - gazdasági ellenőrzéséről

TARTALOMJEGYZÉK

I. Összefoglaló megállapítások, következtetések, javaslatok

II. Részletes megállapítások

1. A műsorszolgáltatáshoz szükséges, a médiatörvényben megjelölt egyes feladatok teljesítéséről,

2. A médiatörvényben előírt új intézmények létrehozása, vagyona, működési feltételei, szervezeti és működési rendje

Melléklet, függelékek

Az Országgyűlés 1995. december 21-én elfogadta a rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvényt (médiatörvény), a szabad és független rádiózás és televíziózás, a véleménynyilvánítás szabadsága, a tájékoztatás függetlensége, kiegyensúlyozottsága és tárgyilagossága, a tájékozódás szabadsága, valamint az egyetemes és a nemzeti kultúra támogatása, a vélemények és a kultúra sokszínűségének érvényre juttatása, továbbá a tájékoztatási monopóliumok kialakulásának megakadályozása érdekében. Az ellenőrzés az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), a Ptk. 74/G. § (8), továbbá a rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 32. § (1), 60. § (5) bekezdésében meghatározott hatásköre és feladatai alapján **törvényességi szempontok szerint értékelte a rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvényben megjelölt pénzügyi, gazdasági feladatok** határidőben való **végrehajtását**, az elmaradások okait, a létrehozott új intézmények megalakítását, működésük megszervezését.

Ellenőrzésünk során arra kerestünk választ, hogy:

- ~ a műsorszolgáltatáshoz szükséges, törvényben megjelölt feladatok az előírt tartalomban és határidőben megvalósultak-e, mi volt az esetleges elmaradás oka;
- ~ az új intézmények létrehozása, illetve a jogelőd költségvetési intézmények megszüntetése a törvények és más jogszabályok betartásával történt-e; az új intézmények vagyona, működési feltételei, szervezeti és működési rendje összhangban van-e a törvényben meghatározott feladatokkal, mennyiben segíti azok végrehajtását;
- ~ a Magyar Rádió Rt. (MR Rt.) és a Magyar Televízió Rt. (MTV Rt.) alapításkori adósságainak rendezése megfelelő módon történt-e meg;

- ~ a műsorszolgáltatás forrásai, támogatási rendszere, működtetése megfelel-e a törvény előírásainak;
- ~ a pályázatadási eljárások lebonyolítását a törvényben megszabott rend szerint végezték-e el;
- ~ megtörtént-e és milyen mértékben az Országgyűlés munkájáról a televíziós közvetítés feltételeinek kialakítása.

Az ellenőrzés a médiatörvény végrehajtását a hatálybalépéstől 1997. március 31-ig értékelte, az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 24. §-ának megfelelően helyszíni ellenőrzés, adatbekérés és írásos nyilatkozatok alapján.

A tanúsítványok formájában bekért adatokat a jelentés megállapításainak összegezéséhez felhasználtuk, az írásos beszámolókat a jelentés függelékében csatoltuk.

A helyszínen ellenőrzött szervezetek felsorolását, valamint azoknak a körét, akiktől írásos nyilatkozatot kértünk, a melléklet tartalmazza.

I. Összefoglaló megállapítások, következtetések, javaslatok

A médiatörvényben meghatározott feladatok határideje szerint jórészt az 1996-os év során kellett megtörténnie azoknak a gyökeres változásoknak, amelyek eredményeként - az állami tájékoztatási monopóliumok lebontásával - létrejöhet a közszolgálati és kereskedelmi média rendszer. **A megjelölt feladatok kisebb része teljesült csak határidőben, nagyobb része késedelmesen, illetve a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem, vagy nem a törvényben előírt módon teljesült.**

Az elmaradások döntően a médiatörvényben rögzített rövid határidők, a létrehozott új szervezetek - elsősorban az Országos Rádió és Televízió Testület (ORTT) - vontatott felállítása, gyakorlatlansága, az újszerű vagy nagy tömegű szakmai feladatok miatt következtek be. Az MTV Rt. megalakításának elhúzódását és a vagyoneértékelés hiányosságait főleg a médiatörvény, a gazdasági társaságokról szóló törvény és a számviteli törvény közötti ellentmondások, esetenként joghézagok, illetve a feladat nagyságához mért rövid határidő okozta.

A médiatörvény eddigi végrehajtásának eredményeként azonban - bár nem hibátlanul - már működnek az új szervezetek, beindult a kereskedelmi adások privatizálásának folyamata.

A médiatörvény-javaslat 1995. novemberi beterjesztésekor a Kormány az 1112/1995. (XI. 22.) Korm. határozatban meghatározta a törvénnyel összefüggő újszerű feladatokat, egyúttal előírta, hogy a feladatok teljesítéséről be kell számolni, illetve át kell tekinteni a további teendőket. A Kormány 1996. májusában áttekintette a médiatörvény végrehajtása érdekében hozott határozatait teljesítését. A Miniszterelnöki Hivatal (MEH) közigazgatási államtitkára 1996. április 1-én tájékoztatót, 1997. február 4-én jelentést adott a Kormánynak a médiatörvény

végrehajtásának helyzetéről, különös tekintettel a kormányzati feladatokra. A Kormány 1996-ban három ülésén foglalkozott - a végrehajtás helyzetét tekintve átfogó módon - a média ügyekkel, 1996. április 4-én a több minisztériumot érintő feladatok teljesítésének koordinálásával megbízta a MEH közigazgatási államtitkárát. A Kormány több eseti intézkedést is hozott, pl. a közszolgálati műsorszolgáltatók aktuális likviditási gondjainak megoldására, illetve egyéb kérdésekben.

A médiatörvény végrehajtásában a kormányzati szervek együttműködése mellett az új médiaszervezetek - különösen az ORTT - ügyszerepet töltenek be, az egyes kormányzati intézkedések tartalmát az ORTT döntése, egyetértése, a kuratóriumok véleménye alakítja. **A Kormány feladata alapvetően a közszolgálati műsorszolgáltatók, illetve az új szervezetek működésének anyagi-technikai biztosítása lett.**

1996. végéig az ORTT és a három közalapítvány működési költségeire - az ORTT székház megvásárlásával együtt - az általános tartalék terhére a Kormány 1.239 millió Ft-ot, a TV előfizetési díjak 1996. szeptemberi újraosztásával az Országgyűlés további 79,9 millió Ft fedezetet, összesen 1319,8 millió Ft-ot biztosított. A részvénytársaságok megalakításának, pénzügyi átvilágításának, auditálásának költségei mintegy 100 millió Ft-ot tettek ki.

Az 1997. évi költségvetésről szóló 1996. évi CXXIV. törvény - 1997. évre vonatkozóan - lényegesen módosította a médiatörvény finanszírozási rendelkezéseit. A médiatörvény 75.§ (1) bekezdése szerint az állam a központi költségvetés "Országgyűlés" fejezetében a részvénytársaságokat - a közalapítványok útján - a műsorterjesztési költségeiknek megfelelő összegű támogatásban részesíti. **A műsorterjesztési költségek fedezetéről tehát az állam szándékozott gondoskodni. E szándékot 1997. évre vonatkozóan a költségvetési törvény módosította. A központi költségvetés az ÁPV. Rt. útján kifizette az MTV Rt. és az MR. Rt. Antenna Hungária Rt. (AH Rt.) felé fennálló, összesen 3.778,6 millió Ft tartozását, elengedte az MTV 1.383,4 millió Ft adótartozását, viszont ennyivel kevesebb központi költségvetési támogatást ad az 1997. évi sugárzási díjakra. Mindez kétirányú problémát okozott. Egyrészt az 1997. évi sugárzási díjaknál a tartozások újbóli kialakulását eredményezte, ugyanis a helyszíni ellenőrzés befejezéséig az MR Rt. csak a költségvetési törvényben biztosított - az adóssággal csökkentett - támogatás mértékéig (58 %), az MTV Rt. ezt a mértéket (17,4 %) meghaladóan, az 1997. I. félév átlagában 47,8 %-os arányban, aktuális pénzügyi helyzetétől függően egyenlített ki az AH Rt. 1997. évi sugárzási díj számláit. (Az MR Rt. gazdasági igazgatójának 1997. augusztus 27-i, az MTV Rt. gazdasági főigazgatójának 1997. augusztus 26-i tájékoztatása szerint 1997. január 1 - 1997. július 31 közötti időszakra a Magyar Rádió Rt.-nek 901,9 millió Ft, az MTV Rt.-nek 1.373,9 millió Ft kiegyenlítettlen számlája volt az AH Rt. felé.) A Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium (KHVM) közigazgatási államtitkára 758211/1997. számú, 1997. augusztus 15-én kelt észrevételében jelezte, hogy amíg az AH Rt.-vel szemben a Magyar Televízió Rt.-nek és a Magyar Rádió Rt.-nek a műsorszórás díj tartozása fennáll, illetőleg amíg az ilyen adósságok keletkezése,**

illetőleg kiegyenlítése nem oldható meg folyamatosan és külső beavatkozás nélkül, **az AH Rt. kisebbségi privatizációját (külföldi tőke bevonását) aggályosnak tartják.**

A műsorterjesztési költségek fedezetére biztosított központi költségvetési támogatás csökkentésébe **az 1997. évi költségvetési törvény olyan tartozások beszámítását írta elő kötelezően, amelynek egy részét az MR és az MTV nem ismert el, a törvényhozás időpontjáig jogerős bírói ítélet vagy perbeli egyezség (MTV - APEH, MR Rt. - AH Rt.) nem támasztott alá.** Az MTV 1994. évi sugárzási díj tartozását - melyet 1994. decemberében engedményezéssel átvett az AH Rt.-től az ÁV Rt. - a költségvetési törvény az MTV tartozásának tekintette, bár ezt az adósságot az MTV a Pénzügyminisztérium (PM) korábbi állásfoglalásai alapján joggal rendezettnek hitte. Az AH Rt. 1994. évi díjemeléséhez - mely az AH Rt. privatizálhatósága érdekében történt - a Pénzügyminisztérium - a PM közigazgatási államtitkára szerint - azzal járult hozzá, hogy az ebből származó - a közfeladatokat ellátó költségvetési intézményeket érintő - **többletkiadásokat a privatizációs bevételből az ÁV Rt. rendezi.** Az 1997. évi sugárzási díjra tervezett központi költségvetési támogatásba még ezen adósság időközben keletkezett kamatterhe is beszámításra került.

Nem volt tehát megnyugtatóan tisztázott az MR Rt. és az MTV Rt. egyes adósságainak, ebből következően a költségvetési törvényben meghatározott, beszámításra került összegeknek a mértéke, jogossága.

Az MTV és az MR terhére 10 % ponttal felemelték a Duna Televízió részesedését az üzemben tartási díjából, a közszolgálati médiák forrásainak átmeneti növelése érdekében pedig az MR, az MTV és a Duna TV tekintetében a reklámidő korlátozására vonatkozó szabályokat 1997. szeptember 1-ig nem alkalmazzák.

A médiatörvény és a végrehajtására hozott kormányhatározatok által előírt tartalommal és határidőben a megszabott feladatok a következők szerint teljesültek.

Kormányzati és minisztériumi feladatok

A médiatörvény 128. §-a értelmében a Kormánynak a törvény hatálybalépését követően haladéktalanul meg kellett kezdenie a harmadik országos földi terjesztésű televíziós műsorszolgáltatás céljára, valamint a Magyar Rádió számára két országos műsorszolgáltatás céljára 87,5-108 MHz frekvenciasávban igénybe vehető **frekvenciakészlet** kialakítását. A szükséges frekvenciakészlet felülvizsgálata és átrendezése a KHVM és a Honvédelmi Minisztérium (HM) feladata lett, 1996. február 29-i határidővel.

A KHVM a feladatot teljesítette. A tervezéshez és a kialakításhoz szükséges előkészületekre vonatkozó határidőt a médiatörvény 1996. június elsejében (az országos televíziós pályázatok kihirdetéséig) határozta meg. Az egyeztetés alapján a Hírközlési Főfelügyelet (HIF) elkészítette az országos hálózatokra vonatkozó végleges tervet, melyet az ORTT - a HIF-fel és a KHVM-mel való egyeztetéseket követően - 1996. október 22-én hagyott jóvá. Az országos közszolgálati és kereskedelmi hálózatok frekvenciatervei több hónapos késéssel ugyan, de elkészültek, megtörtént a frekvenciakijelölés is.

A Kormány a **frekvencia díjakkal** kapcsolatos rendelet egyeztetésének

lefolytatására 1996. június 30-i határidőt, majd az 1996. december 31-i határidőt szabta meg. Az 1996. december 12-i kormányülésen a Kormány kötelezte a KHVM-et és a PM-et, hogy 1997. január 5-ig a frekvenciadíjakat jelentessék meg a Magyar Közlönyben. A rendelet tervezetét a HIF díjakra vonatkozó javaslatának késedelmes (szeptemberi) elkészítése és az ORTT, a PM, a HIF és a KHVM szakértői között a díjtételekre irányuló megbeszélés elhúzódása, majd a tervezet újbóli átdolgozása után csak 1996. decemberében véglegesítették. A rendelet kiadásának azonban feltétele volt a bevételt szabályozó kormányrendelet megalkotása. Ez utóbbiakról szóló előterjesztéseket a Kormány és a kormánybizottságok több alkalommal is tárgyalták az év első hónapjaiban és csak 1997. május 9-én jelent meg a kormányrendelet. (A frekvencia-lekötés és -használat díjából származó 1997. évi többletbevétel megosztásáról a 77/1997. (V. 9.) Korm. rendelet döntött.) A késlekedés miatt az országos műsorszolgáltatási díj a frekvencia- és sugárzási díjak figyelembevétel nélkül került meghatározásra. (A frekvencia-lekötés és -használat díját a 6/1997. (IV. 22) KHVM rendelet szabályozza.)

A Magyar Televízió 2. adásának 1996 novemberéig át kellett volna térnie a műholdas rendszerre. Az áttéréshez szükséges feltételek megteremtésének előkészítésével a Kormány a KHVM-et és a PM-et bízta meg. A médiatörvény azonban úgy rendelkezett, hogy az MTV kettes csatornája műsorszolgáltatása megvalósítási módjáról - az MTV Közalapítvány Kuratóriuma véleményének figyelembevételével - az ORTT-nek kell döntenie, és az új műsorszolgáltatást az MTV-nek 1996. december 31-ig kell megkezdenie. Az ORTT a Kuratórium döntését figyelembe véve úgy határozott, hogy az MTV 2 műsorának sugárzása földfelszíni lehetőségek hiányában a jövőben az Eutelsat műholdról történik, a rendelkezésre álló csatorna várhatóan 1997. szeptemberétől üzemképes lesz. A médiatörvény két országos (87,5-108 MHz frekvenciasávban igénybe vehető) rádióadó hálózat, két (87,5-108 MHz) koncessziós pályáztatásra kerülő kereskedelmi URH adóhálózat, továbbá harmadik, földi terjesztésű TV adóhálózat, és az MTV 2 program műholdas terjesztési lehetőségének megteremtését, mint **új műsorszóró adóhálózatok kiépítését írta elő**. A feladatban elsődlegesen a KHVM, az ÁPV Rt. és az AH Rt. érintett. A megkötött szerződésekben szereplő határidők várhatóan lehetővé teszik, hogy az AH Rt. az adóhálózatok üzembe helyezésére megjelölt ütemezést tartani tudja. (A két országos kereskedelmi adóhálózat 1997. szept. 30., a két közszolgálati és két kereskedelmi 100 MHz-es adóhálózat I. ütem 1997. szept. 30., a II. ütem 1997. dec. 31., az MTV 2 műholdas feladóállomás 1997. szept. 15.)

Az új rádió adóhálózatok kiépítési időszükséglete miatt nem volt tartható a két országos rádiós pályázat határideje.

A médiatörvény értelmében 1997. február elsejéig **zárt láncú televíziós rendszert** kellett volna létrehozni az országgyűlési ülések és bizottsági meghallgatások közvetítésére. Az Országgyűlési Hivatal a médiatörvény által megszabott határidőt **elsősorban az anyagi feltételek hiánya miatt nem tudta betartani**. Az előkészítő munkák 1996. márciusában megkezdődtek, 1997-ben és 1998-ban tervezik a feladatot megoldani. Az első ütem várható költségét 380 millió Ft-ra, a második

ütemét 230 millió Ft-ra becsülik. Az 1997. évi beruházási összeg biztosítása céljából kormány-előterjesztés készült, határozat azonban a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem született.

A beruházás első ütemében a rögzített anyagok archiválása alapfeltételeit kívánják megteremteni (mintegy 70 millió Ft), a második ütemben bővítésre kerül az archiváló centrum és kiépítésre a hozzá tartozó ügyfélszolgálat.

A médiatörvény végrehajtásához új jogszabályok kiadása is szükséges volt.

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium (MKM) feladata volt az Informatikai Érdekegyeztető Fórumra (IÉF) vonatkozó jogszabály-tervezet előkészítése. Az MKM a kormányrendelet tervezetét 1996. október 13-án véleményezés céljából megküldte a KHVM-nek, melyben az IÉF-t költségvetési szervként javasolták megalapítani úgy, hogy működésének feltételeiről a KHVM gondoskodjon. A KHVM az IÉF költségvetési szervként történő létrehozását - az Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács Irodájának létrehozásával kapcsolatos tapasztalatok alapján - nem támogatta, és az Információs Vállalkozások Szövetségével megkezdte az egyesület megszervezését. Az egyesület 1997. február 20-án megtartotta alakuló közgyűlését. Az MKM e feladat alóli mentesítése az ellenőrzés befejezéséig nem történt meg.

A médiatörvényben a Kormány felhatalmazást kapott arra, hogy **a televízió készülékek üzemben tartási díja beszédésének részletes szabályait** rendelettel meghatározza. A Kormány 1996. szeptember 30-i határidővel a **PM** feladatává tette a rendelet előkészítését. A rendelet megjelenése jelentősen késett, mivel az előkészítésért felelős PM a díjbeszedő szervezet kiválasztását követően tartotta azt kidolgozhatónak. A készülék üzemben tartási díj beszédésének részletes szabályait a 122/1997. (VII. 17.) Korm. rendelet tartalmazza.

A médiatörvény szerint **a műsorelosztás részletes szabályairól** külön törvényt kell alkotni. A Kormány a törvény-előkészítési feladattal a **KHVM**-et bízta meg, 1996. november 30-i határidővel. A KHVM fenti feladatot a távközlési törvény módosítására, illetve az ártörvény módosítására vonatkozó javaslat keretében oldotta meg, melyet 1996. decemberében benyújtott a Kormánynak.

A médiatörvény felhatalmazta a Kormányt **a hálózatba kapcsolódás műszaki feltételeiről** szóló jogszabály vagy szabvány kiadására. A Kormány a **KHVM**-et jelölte ki a műszaki feltételek kidolgozására, 1996. november 30-i határidővel. A KHVM a feladatot azért nem tudta határidőre teljesíteni, mert a műszaki szabványok tekintetében alkalmazkodnia kell a honosítást igénylő európai normákhoz. A Kormány által megszabott új határidő 1997. június 30.

A médiatörvény szerint a műsorelosztó rendszerek műszaki szabványait a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszternek rendeletben kell szabályoznia. A Kormány a KHVM-nek a szabályozás elkészítésére eredetileg megszabott 1996. november 30-i határidőt 1997. június 30-ra módosította.

1996. március 1-én megalakult az **ORTT**.

Elhelyezésével 1996. január 31-i határidővel a Kormány a művelődési és közoktatási minisztert és a pénzügyminisztert bízta meg. Az 1056/1996. (V. 30.) Korm. határozat törölte az MKM elsődleges felelősségét az elhelyezéssel kapcsolatban. Végül is az ORTT 1996. augusztus 21-én foglalta el helyét az új

székházban.

A televíziós csatornák általános pályázati feltételeit az ORTT három hónapos késsedelemmel, 1996. augusztus 31-ére készítette el. Szövege megjelent a Magyar Közlönyben, de két országos napilapban csak 1996. október 17-én került nyilvánosságra. 1997. január 10-én hirdette meg **a kereskedelmi I. és II. országos televíziós csatornák pályázati feltételeit, mely a törvény eredeti határidejéhez képest hét hónapos késsedelem. A pályázat eredményhirdetése 1997. június végén, szintén mintegy hét hónapos késsedelemmel történt.** Az ORTT által a televíziós műsorszolgáltatási jogosultságokra kiírt pályázatok tartalmukban összhangban álltak a törvényi előírásokkal.

Az országos kereskedelmi rádiócsatornákat 1996. májusában meg kellett volna hirdetni. **Az ORTT pályázati felhívás-tervezete a Danubius Rádió és még egy országos kereskedelmi rádió-csatorna pályáztatására több, mint 9 hónapos késéssel,** 1997. március 14-én **jelent meg** a Művelődési Közlönyben.

A helyi stúdióengedélyekkel kapcsolatban a médiatörvényben megjelölt határidők (a hatálybalépéstől számított kilenc hónap, illetve másfél év) **nem teljesültek.** A helyi televízió és a rádió stúdió engedélyek meghosszabbítására, valamint az ezután történő pályáztatásra a vételkörzetre vonatkozó előírások miatt majd csak akkor kerülhet sor, ha az országos kereskedelmi adók vételkörzetét a műsorszolgáltatási szerződések megkötésével egyértelműen rögzítették és minden átfedés megszűnt. Az ORTT a **helyi stúdióengedélyek** meghosszabbítására irányuló igényeket beszerezte.

A Műsorszolgáltatási Alap kezelésének részletes szabályait - a pénzügyminiszterrel egyetértésben - az ORTT-nek kellett meghatároznia. **Kidolgozása az ORTT hibájából indokolatlanul elhúzódtott, a jelentés készítésekor még nem volt jóváhagyott szabályzat.**

Az ORTT-nek 1996-ban nem volt az Országgyűlés által jóváhagyott költségvetése.

Az ORTT 1997. évi költségvetésének tervezetét 1996. novemberében benyújtotta az Országgyűlés költségvetési és pénzügyi bizottságának, mely azt nem találta elég megalapozottnak. A bizottság elnöksége kapott megbízást arra, hogy készítse elő a törvénytervezetet olyan formában, hogy azt a bizottság tárgyalhassa. Az előkészítés során a bizottság elnöksége az ORTT 1996. évi gazdálkodása részletes adataira vonatkozó kiegészítés nélkül kapta meg a törvénytervezetet. **A bizottság a helyszíni ellenőrzés időszakában - 1997. március 18-án - az ORTT-hez kihelyezett ülésén ismételten foglalkozott az ORTT 1997. évi költségvetésének jóváhagyására vonatkozó törvénytervezettel, de a döntést elhalasztotta, mivel a tervezet nem volt a bizottság igényeinek megfelelő részletezettséggel kimunkálva. A bizottság hiteles költségkalkulációt igényelt annak megítéléséhez, hogy a médiatörvényben megszabott keretek között mekkora forrást javasoljon az Országgyűlésnek jóváhagyásra az ORTT működési céljaira.**

Az ORTT 1997. évi költségvetését az Országgyűlés 1997. július 8-án, az 1997. évi LXIII. törvényel fogadta el.

Az ORTT munkaszervezete vontatottan épült ki. Végleges elhelyezésének

elhúzódása hozzájárult ahhoz, hogy a médiatörvényben meghatározott feladatai végrehajtásánál a törvényi határidőket nem mindig tudta betartani.

Az ORTT 1996. évben megkezdte belső szabályzatai kidolgozását.

Az ellenőrzés több hiányosságot tárt fel az utalványozásban, ellenjegyzésben, érvényesítésben. A munkafolyamatba épített és vezetői ellenőrzés nem funkcionált megfelelően, hiányoztak a munkaköri leírások.

Az ORTT-nek a megalakulást követően 90 napon belül kellett volna összeállítani számviteli rendjét, ezzel szemben számlarendjének jóváhagyására 1996. szeptember 1-én került sor, a megalakulást követő hat hónap elteltével. Az intézményi sajátosságoknak megfelelő számlatükört csak 1996. év végére alakították ki.

A közalapítványok és részvénytársaságaik

Időben elkészültek a **közalapítványok** alapító okiratai, a Magyar Rádió Közalapítvány (MR KA) és a Magyar Televízió Közalapítvány (MTV KA) megalapításához szükséges intézkedések teljes körűen megtörténtek. A közalapítványok a bírósági nyilvántartásba vétellel jogi személlyé váltak és megkezdték működésüket.

A közalapítványok, illetve a részvénytársaságok számára a médiatörvényben foglalt **vagyonátadás** ellentmondott a számviteli törvény előírásainak, mivel az aktualizált vagyonértékelés és Rt. megalapítás azonos határnapkal való végrehajtása számvitelileg nem volt megoldható.

Az **MR KA** kuratóriumának elnöke a médiatörvényben megjelölt időpontnál később, 1996. augusztus 1. helyett 1996. augusztus 26-án vette át a Kincstári Vagyonigazgatóságtól (KVI) az 1995. december 31-i fordulónapra készített, vagyonértékelésen alapuló vagyont.

A kuratórium az átadott ingatlanok tulajdonjogának az ingatlannyilvántartáson való átvezetésére nem intézkedett.

Az MR KA kuratóriumának alelnöke 1997. szeptember 8-án kelt levelében jelezte, hogy az átadott ingatlanok tulajdonjoga bejegyzésének elmaradásához az 1996. évi I. törvény 141. § (4) bekezdésének eltérő értelmezése vezetett. Ismételt értelmezést követően a kuratórium az Rt.-vel együtt, közös beadványban fordult a Földhivatalhoz, és kérte a bejegyzés elrendelését. A bejegyzési eljárás a Földhivatalnál folyamatban van.

A Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) az előírt határidőben elkészült, az alapító okiratban meghatározott követelményeknek összességében megfelel.

A számviteli politika, számlarend 1997. februárjára készült el, azonban a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem került jóváhagyásra. A pénzkezelési szabályzat 1997. március 20-án lépett hatályba, az iratkezelési szabályzat kidolgozása a helyszíni ellenőrzés idején volt folyamatban.

A kuratórium és az elnökség testületi üléseit az előírásokat meghaladó gyakorisággal tartotta, határozataik egy része azonban formailag nem kifogástalan.

Az MR KA kuratóriumának alelnöke 1997. szeptember 8-án kelt levelében jelezte, hogy a szabályzatok korrigálását folyamatosan végzik. Az SZMSZ megfelelő módosítására várhatóan még 1997-ben sor kerül, valamennyi szükséges korrekcióról egy alkalommal döntenek. A számviteli politikát tartalmazó dokumentumra rávezették a jóváhagyó záradékot. Intézkedtek, hogy a konkrét, végrehajtandó kötelezettséget tartalmazó határozatokon szerepeljen a végrehajtásért felelős személy neve.

Megfelelően látták el az MR KA gazdálkodásával kapcsolatos feladat- és jogkörüket.

Az ellenőrző testület az alapító okiratnak megfelelően, ügyrend szerint működött. Az **MTV KA** kuratóriumának elnöke a KVI-től a médiatörvényben megjelölt időpontban, 1996. október 1-jén vette át az 1995. december 31-i fordulónapra készített, vagyoneértékelésen alapuló vagyont.

A kuratórium a törvényi előírásoknak megfelelően megküldte az átvett ingatlanok tulajdonjogi bejegyzésére irányuló kérelmet az illetékes földhivataloknak, de ezek bejegyzése a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem történt meg teljes körűen.

Az SZMSZ-t a kuratórium a médiatörvényben előírt határidőhöz képest öt hónap késéssel állapította meg, az időközben végrehajtott módosítások után az alapító okiratban meghatározott követelményeknek megfelel.

A számlarendet, a leltározási szabályzatot, bizonylati szabályzatot, iratkezelési szabályzatot, házipénztár kezelési szabályzatot 1997. március 10-én fogadta el a kuratórium. A számlarend és a leltározási szabályzat csak részben felel meg a törvényi előírásoknak.

A kuratórium és az elnökség testületi üléseit az előírásokat meghaladó gyakorisággal tartotta, határozatai egy része azonban formailag nem kifogástalan. Mindkét testület megfelelően látta el az **MTV KA** gazdálkodásával kapcsolatos feladat- és jogkörét.

Az ellenőrző testület ügyrend szerint működött.

Az MR KA 1996. augusztus 1-jével alapította meg az **MR Rt.**-t.

Az MR Rt. vagyommérlege nem a valóságnak megfelelően tartalmazta az Rt. induló vagyont. A vagyoneértékelése a számviteli törvény előírásainak nem felelt meg, mivel a több mint 7 milliárd Ft-ban megjelölt hang- és sajtóarchívum, szakkönyvtár, múzeum és kottatár értékét, továbbá a Danubius Rádió mintegy 3,0 - 3,5 milliárd Ft-os üzleti és cégértékét nem szerepeltették az MR vagyonában. Az MR Rt. jegyzett tőkéjét 4,5 milliárd Ft-ban állapították meg, nyitó mérlegét a könyvvizsgáló 6.541.022 ezer Ft összegben hitelesítette. A médiatörvénnyel ellentétben nem került az MR KA könyveiben átvezetésre **a könyvvizsgálói záradékkal ellátott vagyon** teljes összege.

Az MR KA kuratóriumának alelnöke 1997. szeptember 8-án kelt levelében jelezte, hogy a nyitó mérleg, illetve a vagyoneérték korrekciója

tekintetében felhívták az MR KA könyvvizsgálóját, hogy az ÁSZ jelentés áttanulmányozását követően nyilatkozzék a megállapításokra, és tegyen javaslatot a feladat végrehajtásának módjáról.

Az **MR Rt.** vagyonértékelés alapján összeállított nyitó mérlege 1996. december végén elkészült, de a vagyon jegyzőkönyv szerinti átvételére az MR KA kuratóriuma hibájából nem került sor.

A kuratórium és az elnökség többségében megfelelően ellátta az **MR Rt. közgyűlési hatáskörét.**

Az **MR Rt.** a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem rendelkezett **jóváhagyott Közzolgálati Műsorszolgáltatási Szabályzattal** és az **archiválás rendjéről** szóló szabályzattal, nem történt meg az **évi adásidő** jóváhagyása.

Az **MR Rt.**-nél több, mint fél évig nem volt **felügyelő bizottság**, érdemi ellenőrzési feladatot a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem végeztek. Az Rt-nél nem működött belső ellenőrzési szervezet sem, ami a médiatörvény 73. § (7) bekezdése szerint a Felügyelő Bizottság (FEB) irányítása alá tartozik.

Az MTV KA 1996. október 1-jén alapította meg az **MTV Rt.-t.**

Az MTV-nél az előzetes (1995. december 31-i állapot) **vagyonértékelés** a médiatörvényben rögzített 1996. július 31-i határidőhöz képest két hónapos, míg a végleges (az 1996. évi változásokkal korrigált) vagyonértékelés félévet meghaladó késedelemmel készült el, 1997. február hónapban. A végleges vagyonmérleget a vagyonértékelést végző kft. könyvvizsgálója 1997. február 28-án hitelesítette.

A kuratórium és az elnökség többségében megfelelően látta el az **MTV Rt. közgyűlési hatáskörét.** Az **MTV Rt.** a helyszíni ellenőrzés befejezéséig azonban nem rendelkezett jóváhagyott **Közzolgálati Műsorszolgáltatási Szabályzattal**, az **archiválás rendjéről** szóló szabályzattal, nem történt meg a helyszíni ellenőrzés befejezéséig az **1997. évi gazdálkodási és pénzügyi terv** elveinek és fő összegeinek és az **éves adásidőnek** a jóváhagyása.

Az **MTV Rt. felügyelő bizottsága** (FEB) a vizsgált időszakban a törvényben kötelezően előírt feladatait teljesítette. Az MTV Rt. belső ellenőrzése a FEB irányítása alatt munkaterv alapján dolgozott.

A helyszíni ellenőrzést követően az **Országgyűlés 67/1997. (VII. 1.) OGY határozatában felkérte a Kormányt**, hogy az országos televízió és rádió pályázatok eredményes lebonyolítása, valamint a médiatörvényben foglalt valamennyi egyéb feladat végrehajtása érdekében a törvény által előírt, még nem teljesített kötelezettségeinek maradéktalanul tegyen eleget. Gondoskodjék a sugárzási díjak megnyugtató rendezéséről, és a műsorszolgáltatás finanszírozása érdekében 1997. július 31-ig alkossa meg az üzemben tartási díjak beszedésének részletes szabályait.

Javaslatok a Kormánynak

A közzolgálati műsorszolgáltatók, valamint az Antenna Hungária Rt. likviditása

érdekében tegyen javaslatot az Országgyűlésnek, hogy a közalapítványok tulajdonában lévő közszolgálati műsorszolgáltató részvénytársaságokat terhelő műsorterjesztési költségek teljes fedezete már 1997. évben és ezt követően folyamatosan a központi költségvetésből - a médiatörvény 75. § (1) bekezdésének megfelelően - rendelkezésre álljon.

az ORTT elnökének

1. Gyorsítsa fel az ORTT hivatali szervezetének kiépítését, megfelelően képzett szakemberek felvételével.
2. Intézkedjen, hogy az intézmény 1998. évi költségvetése reális megalapozó számításokkal alátámasztva, a költségvetési szervekre előírt formában és tartalommal kerüljön benyújtásra az Országgyűlés költségvetési ügyekben hatáskörrel rendelkező bizottságának.
3. A Műsorszolgáltatási Alap kezelésének részletes szabályait haladéktalanul határozza meg, intézkedjen az Alap és az ORTT kiadásainak szétválasztására, illetve pótlólagos rendezésére.
4. A jelentés megállapításai alapján szüntesse meg az utalványozás, ellenjegyzés, érvényesítés végrehajtásában feltárt hiányosságokat.
5. Az SZMSZ-ben szabályozza a belső ellenőrzés helyét, szerepét, gondoskodjon a vezetői és a munkafolyamatba épített ellenőrzés megfelelő funkcionálásáról.
6. Dolgozza ki az üzemben tartási díj beszedését végző gazdasági társaság szerződés szerinti teljesítése ellenőrzésének módszereit, ez alapján a hivatali szervezet rendszeresen végezze el az ellenőrzést.

az MR KA kuratóriumának és elnökségének

1. A jelentés megállapításai alapján intézkedjen a nyitó mérleg pontosításáról, az MR Rt. - könyvvizsgálói záradékkal ellátott - vagyonának átvezetéséről, illetve a vagyonérték szükséges korrekciójáról.
2. Hagyja jóvá, illetve pontosítsa a KA és a munkaszervezet működéséhez szükséges - a jelentésben felsorolt - szabályzatokat.
3. Tekintse át a kuratórium, illetve az elnökség testületi munkáját és a feltárt hiányosságokat szervezési intézkedésekkel szüntesse meg.

az MTV KA kuratóriumának és elnökségének

1. Pontosítsa a KA és a munkaszervezet - a jelentésben felsorolt - szabályzatait.
2. Tekintse át a kuratórium, illetve az elnökség testületi munkáját, és a feltárt hiányosságokat szervezési intézkedésekkel szüntesse meg.

II. Részletes megállapítások

1. A műsorszolgáltatáshoz szükséges, a médiatörvényben megjelölt egyes feladatok teljesítéséről,

így

- ~ a harmadik országos földi terjesztésű televíziós műsorszolgáltatásra igénybevehető frekvenciakészlet, illetve a Magyar Rádió számára két országos műsorszolgáltatásra CCIR frekvenciakészlet biztosításáról;
- ~ a Magyar Televízió kettes csatornájának műholdas rendszerre való áttéréséről;
- ~ a műsorszolgáltatási frekvenciatervek kidolgozásáról;
- ~ a frekvencia lekötésért és használatáért fizetendő díjak mértékének kialakításáról;
- ~ a médiatörvény végrehajtásához szükséges beruházások megvalósításáról;
- ~ a médiatörvény végrehajtásához szükséges jogszabályok kiadásáról;
- ~ a törvény végrehajtásához szükséges követelményrendszer - kiemelten a belső szervezeti korszerűsítés, illetve a reklámidő és a szponzorált műsorok korlátozása - kialakítására, végrehajtására tett intézkedésekről;
- ~ az Országgyűlés munkájáról tájékoztató televízió közvetítések feltételei kialakításáról

adott írásos beszámolókat

a közlekedési, hírközlési és vízügyi minisztertől az 1. sz. függelék,
a pénzügyminisztertől a 2. sz. függelék,
a művelődési és közoktatási minisztertől a 3. sz. függelék,
a privatizációért felelős tárca nélküli minisztertől a 4. sz. függelék,
az ORTT elnökétől az 5. sz. függelék,
az MR Rt. elnökétől a 6. sz. függelék,
az MTV Rt. elnökétől a 7. sz. függelék,
a Magyar Országgyűlés gazdasági főigazgatójától a 8. sz. függelék

tartalmazza.

1.1. A műsorszolgáltatási jogosultság megszerzésére előírt pályáztatási rendszer működése

1.1.1. A pályázati feltételek, pályázati felhívás, nyilvános meghallgatások, a pályázatok lebonyolítására kötött megbízások

Az ORTT elnöksége mellett állandó szakértői kollégium működik 6 jogász és egy közgazdász részvételével. Ez a kollégium kapta feladatul a műsorszolgáltatási jog pályáztatásával kapcsolatos általános pályázati feltételek (ÁPF) kidolgozását. A kollégium tagjai megbízásos jogviszonyban állnak a Testülettel. A megbízás teljesítéséért a Testület havonta 2.800 ezer Ft bruttó díjat fizet ki számla alapján (egyénekenként 400 ezer Ft/hó).

A megbízás az ÁPF kidolgozásán túl egyéb - nem nevesített - állandó szakértői közreműködésre vonatkozik, mely (két hosszabbítás után) 1997. október végéig szól. (Az ORTT Szervezési és Jogi Igazgatójának 1997. augusztus 5-én kelt levele

szerint a szakértői kollégium tagjainak díjazása időközben 250 ezer Ft/hó/fő-re csökkent.)

A szakértői kollégium az ÁPF tervezetét elkészítette, és azt 1996. július 12-én a Művelődési Közlönyben megjelentette.

A tervezetre 18 szervezet küldött írásos észrevételt. A pályázati feltételekre vonatkozó - a törvény előírása szerinti - nyilvános meghallgatásra 1996. augusztus 1-jén a Néprajzi Múzeum helyiségében került sor.

Az észrevételek és a nyilvános meghallgatás alapján a szakértői kollégium véglegesítette az ÁPF-t, majd 1996. augusztus 31-én közzétette a Művelődési Közlönyben.

Bár a médiatörvény az ÁPF elkészítési határidejét nem szabta meg, annak mindenképpen meg kellett előznie a konkrét pályáztatást. Az ÁPF-ben rögzített általános előírások ugyanis kötelező erejűek mind az országos, mind pedig a regionális és helyi műsorszolgáltatási jogosultság pályázati feltételeire is.

Mivel a törvényben az országos rádiós pályázat megjelentetésére 90, az országos televíziós pályázatára 120 napos határidő került meghatározásra, elvileg **az ÁPF-nek már 1996. májusa előtt meg kellett volna jelennie. Ezért az 1996.**

augusztus 31. határidőcsúszást jelent.

A médiatörvény 91. § (1) bekezdésének megfelelően **az ÁPF szövegét** két országos napilapban, a Magyar Hírlapban és a Magyar Nemzetben is **nyilvánosságra hozták, de csak 1996. október 17-én.** A Közlönyben történő megjelenéshez képest **ez másfél hónapos késés. A megjelentetés ORTT-t terhelő költsége 2.970 ezer Ft + ÁFA volt.**

A TV2 és még egy országos földi terjesztésű televíziós csatorna, valamint a Danubius Rádió és még egy országos kereskedelmi rádiócsatorna **pályáztatásának lebonyolítására a Testület közbeszerzési eljárás keretében pályázatot írt ki.**

A műsorszolgáltatási jogosultságok megszerzésére irányuló pályázatok teljes körű lebonyolítására szóló részvételi felhívás 1996. június 7-én jelent meg a Közbeszerzési Értesítőben.

A részvételi felhívás a szűk törvényi határidő **miatt gyorsított, tárgyalásos közbeszerzési eljárásra** szóló olyan ügyvédi irodáknak, akik megfelelő alvállalkozók segítségével képesek a jogi, pénzügyi, média, frekvencia, befektetési stb. szakismereteket igénylő teljes körű feladat teljesítésére. A Testület legalább öt jelentkezőt kívánt meghívni és több változatú ajánlat benyújtására is lehetőséget hirdetett.

A részvételi felhívásra hat ajánlat érkezett. A pályázatok elbírálása során a bizottság öt ajánlattevőt talált alkalmasnak a lebonyolításra. A pályázat eredményét

a Közbeszerzési Értesítő 1996. július 31-i száma tartalmazta.

A Testület határozata alapján a **TV2 és TV3 néven meghatározott műsorszolgáltatási jogosultság pályáztatásának lebonyolítására a megbízást Dr. Martonyi János Ügyvédi Iroda nyerte** a következő konzorciumi társakkal: Baker és Mac Kenzie Nemzetközi Ügyvédi Iroda; Creditanstalt Értékpapír Rt.; Deloitte és Touche Kft.

A Danubius Rádió és még egy országos kereskedelmi rádió műsorszolgáltatási jogosultság pályáztatásának lebonyolítási feladataira Dr. Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda a következő konzorciumi társakkal **kapott megbízást**: ABN-AMRO Bank Rt.; Arthur Andersen és Co. Könyvszakértő Kft.

A Testület kikötötte, hogy a pályázat kiírásától a szerződéskötésig befejeződően a döntés minden érdemi kérdésben az ORTT-t illeti meg, és a megbízottaknak kötelező a folyamatos konzultáció lehetőségét biztosítaniuk.

Dr. Martonyi János Ügyvédi Iroda és az ORTT között 1996. augusztus 15-én jött létre a szerződés, mely határozatlan időre szól.

A megbízási díj 140 millió Ft, melynek ütemezésére a felek a következőket kötötték ki: 40 millió Ft-ot a Testület a szerződéskötést követő 8 napon belül; 16 millió Ft-ot 1996. december 31-ig; 42 millió Ft-ot 1997. június 30-ig; 42 millió Ft-ot 1997. december 31-ig köteles kifizetni.

Az esetlegesen felmerülő rendkívüli költségek (a megbízó által elrendelt fordítás, nyomda, jelentősebb fénymásolás, hitelesítés, közjegyző, megbízó által elrendelt utazás és szállásköltség) a szerződés értelmében a megbízót terhelik.

Dr. Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda és az ORTT között 1996. augusztus 16-án került aláírásra a szerződés, melynek hatálya az aláírástól kezdődik, és a későbbiekben definiált teljesítésig tartó időszakra szól, folyamatos munkavégzésre.

A megbízási díj 90 millió Ft, melynek ütemezésére a felek a következőkben állapodtak meg: 18 millió Ft-ot 1996. augusztus 31-ig; 9 millió Ft-ot 1996. október 15-én; 9 millió Ft-ot 1996. december 15-én kellett a Testületnek kifizetnie; 54 millió Ft esedékes az attól számított 30 napon belül, hogy a megbízó költségvetése megállapítást nyert és a műsorszolgáltatási díjak első részlete megbízóhoz befolyt.

A megbízási díj a rendkívüli költségeket nem tartalmazta, az a felmerüléskor a megbízót külön terheli.

A rendkívüli költségek általános megfogalmazása és külön kikötése hátrányos volt az ORTT számára, mivel nem kifogásolhat majd olyan fizetési igényeket, amelyek ugyan formailag beleillenek a "rendkívüli költségekbe", de az ORTT-re történő áthárításuk nem indokolt. Rendkívüli költség címen a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem nyújtott be egyik megbízott sem számlát.

Az országos televíziós csatornák műsorszolgáltatási pályázatának felhívás tervezetét a Dr. Martonyi Ügyvédi Iroda **1996. november 21-én** jelentette meg a Művelődési Közlönyben.

A nyilvános meghallgatásra 1996. december 11-én került sor a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében.

Az észrevételek és vélemények figyelembevételével **módosított pályázati felhívás végleges szövegét 1997. január 10-én hozták nyilvánosságra.** Ez az eredetileg megszabott törvényi határidőhöz képest **7 hónapos késést jelent.**

A Danubius Rádió és még egy országos kereskedelmi rádió műsorszolgáltatási jogosultságának megszerzésére **kiírt pályázati felhívás-tervezet 1997. március 14-én jelent meg** a Művelődési Közlönyben. Az országos rádiós pályázatoknak már 1996. májusában el kellett volna készülniük, itt a késés a végleges pályázat megjelenésének várható elhúzódása miatt **meghaladhatja a 10-11 hónapot is.**

A pályázatok közzététele, a nyilvános meghallgatások és a terembérletek költségei mintegy 400 ezer Ft-ot tettek ki.

1.1.2. A műsorszolgáltatási díj legkisebb mértékének megállapítását megalapozó előkészítő munkák

A médiatörvény 90. § (3) bekezdése értelmében a műsorszolgáltatásra jogosult ellenszolgáltatásként műsorszolgáltatási díjat köteles fizetni.

A kiadott ÁPF szerint a pályázati felhívásban a felhívó teszi közzé a műsorszolgáltatási díj legkisebb mértékét, mely licit tárgya. Ha a pályázó ajánlatában szereplő díjajánlat nem éri el ezt a mértéket, az ajánlata érvénytelen.

A műsorszolgáltatási díj a törvény által nevesített új díjtétel, amit a műsorszolgáltatást végző a jogosultság birtoklásáért fizet a birtoklás időtartamára (TV esetén 10, rádió esetén 7 évre) a szerződésben meghatározott összegben és ütemezéssel. **A jogosultság forgalomképtelen, nem idegeníthető el.**

Az ORTT 1996. áprilisában kezdte meg a díjmegállapítás módjára, a díjtétel nagyságára vonatkozó szakmai koncepció kialakítását.

Az 1996. április 30-i testületi ülésen megtárgyalták és elfogadták a Gálik - Andics - Heller féle elvi tanulmányt, amely a további szakmai munka kiindulópontja lett.

A tanulmány szerint a minimális díjtétel nagysága különböző komponensek figyelembevételével alakulhat ki. Ezek közül a legfontosabbak: a műsorszolgáltatás jellege, a napi műsoridő hossza, a vételkörzet nagysága és a műsorterjesztési technológia.

A díj meghatározáshoz emellett szükséges a frekvencia-lekötési és -használati díj, valamint a műsorsugárzási díj nagyságának ismerete. Ezek ugyanis befolyásolják a műsorszolgáltatási jogosultságért kiszabható elfogadható minimumértéket, amelyet a pályázó még hajlandó és képes megfizetni.

A Kormány az 1056/1996. (V. 30.) határozatában rendelkezett arról, hogy a KHVM a frekvencia-lekötésért és használatáért igényelt díjak mértéke

tekintetében folytasson **egyeztetést** az ORTT-vel, és a díjak szerepeljenek a pályázati, illetőleg a koncessziós pályázati kiírásokban, majd az országos műsorszórásra kötött koncessziós szerződésekben. Az egyeztetés lefolytatására a **június 30-i határidőt** szabta meg.

A Hírközlési Főfelügyeletnek (HIF) a díjakra vonatkozó javaslatát 1996. június 20-ig kellett volna felterjesztenie, de csak július közepén készült el. A **díjtételekre irányuló megbeszélés az ORTT, a PM, a HIF és a KHVM szakértői között októberben kezdődött meg.** A javaslat nem felelt meg a frekvenciagazdálkodásról szóló törvény rendelkezéseinek, ezért **a rendelet tervezetét át kellett dolgozni.** **Több fordulás egyeztetés után a miniszteri rendelet csak 1997. április 22-én jelent meg a Magyar Közlönyben.**

A késlekedés hatással volt a műsorszolgáltatási díj megállapítási munkálatokra. Az ORTT 1996. júniusban még két szakértői csoportot kívánt megbízni a **műsorszolgáltatási díjkialakítás párhuzamos elvégzésére.**

Az Investmark Ingatlanfejlesztési és Befektetési Kft. 1996. június 6-án megküldte a feladatra vonatkozó ajánlatát, majd a Hypo-Securities Rt. is megbeszéléseket folytatott a Testülettel. Az 1996. június 17-i együttes árajánlat 24,6 millió Ft-ról szólt, melyet a Testület nem fogadott el.

Végül **az országos pályázatok lebonyolítását elnyerő** (Dr. Martonyi és Dr. Nagy) **ügyvédi konzorciumi tagok kapták meg részfeladatként a minimumdíj meghatározást.**

Az ABN/AMRO Rt. 1996. szeptember 13-ára készítette el a minimális műsorszolgáltatási díj meghatározásának koncepcióját. Ennek alapján **az országos televíziós jogosultságért fizetendő minimális műsorszolgáltatási díjat 6-6,5 milliárd Ft-ban, az országos rádiókét 2-2,5 milliárd Ft-ban javasolta meghatározni.**

A Testület az állandó szakértői kollégium észrevételeinek figyelembevételével **úgy döntött, hogy a televíziók esetében 8 milliárd Ft, a rádiók esetében 3 milliárd Ft legyen a licit alapjaként megjelölt díjminimum.**

Az országos műsorszolgáltatási díjat a frekvencia- és sugárzási díjak figyelembevétele nélkül határozták meg, azok kialakítása a helyszíni ellenőrzés befejezésekor még folyamatban volt. Értékének a konzorciumétól eltérő (magasabb) összegére a testületi emlékeztetők nem tartalmaznak indokot, erre szóbeli magyarázatot sem kapott az ellenőrzés.

1.1.3. A pályázati díj megállapítására, befizetésére, elszámoltatására, visszafizetésére kialakított rendszer

A médiatörvény 95. § (9) bekezdése pályázati díjfizetési kötelezettséget ír elő, amely a meghirdetett legkisebb évi műsorszolgáltatási díj öt százaléka.

Az ÁPF szerint - ha a pályázó nyer - a befizetett pályázati díj 80%-át a Testület beszámítja a műsorszolgáltatási díjba, 20%-a a pályáztatás kiadásainak fedezetéül szolgálhat. A vesztesek a pályázati díj 80%-át a visszautasítástól számítva

30 napon belül a Műsorszolgáltatási Alap kezelőjétől visszakapják. Ez esetben is a visszatartott 20% a pályáztatás kiadásainak forrásaként vehető figyelembe.

A pályázati kiírásnak az a rendelkezése, hogy a befizetést az ORTT kifejezetten erre a célra megnyitott számlájára kell átutalással teljesíteni, nem felel meg a médiatörvény 77. § (3) bekezdésének, mivel a pályázati díj a Műsorszolgáltatási Alap bevétele. A befolyt pályázati díjaknak a Műsorszolgáltatási Alap számlájára való telepítéséről gondoskodni kell.

Az országos televíziós pályázati feltételek megjelenésekor még nem volt ismeretes a Műsorszolgáltatási Alap kincstári számlaszáma, de az országos rádiós pályázati felhívástervezet megjelenésekor, 1997. március 14-én már igen. Ennek ellenére a szövegmódosítás március 31-ig nem történt meg.

Az ORTT jogi és szervezési igazgatója 1997. augusztus 15-én kelt levelének tájékoztatása szerint 1997. január 1-jétől valamennyi befizetés a Műsorszolgáltatási Alap számlájára érkezett.

1.1.4. A TV2 és egy országos tévécsatorna pályáztatása

A médiatörvény a két országos televízió, illetve a két országos rádió műsorszolgáltatási jogosultságának megszerzésére vonatkozóan az ÁPF előírásain túl különös szabályokat is előír, melyet a pályáztatás során kötelező figyelembe venni.

Az országos televíziós műsorszolgáltatási jogosultságokra kiírt pályázatok tartalmukban összhangban álltak a törvényi és ÁPF-beli előírásokkal.

A rádiós műsorszolgáltatási jogosultságokra vonatkozóan a helyszíni ellenőrzés befejezésekor még csak a tervezet jelent meg, amely az észrevételek és nyilvános meghallgatás miatt módosulhatott.

A TV2 és a másik országos televízió pályázat között **két eltérés** van, egyéb vonatkozásokban a feltételek nagyjából azonosak.

A TV 2 műsorszolgáltatási jogát megszerző pályázónak minimum 1%-kal több közszolgálati műsort kell sugározni, mint a másik országos televíziónak. (Az 1% napi 18 órás műsorhosszt alapul véve 11 percnyi műsoridőnek felel meg.)

A TV2 vételkörzete 1%-kal nagyobb, mint a másik országos televízió vételkörzete (87, illetve 86%).

A műsorszolgáltatási díj 10 évre vonatkozóan 8 milliárd Ft+ÁFA. A nyertesnek a pályázati kiírás szerint a szerződés megkötését követő 15 napon belül a megajánlott díj 30%-át be kell fizetni a Műsorszolgáltatási Alapba. A fennmaradó részt a negyedik üzletétől kezdődően a szerződés szerinti mértékben, egyenlő éves részletekben kell megfizetni.

A pályázati díj 40 millió Ft pályázónként, amit 1997. április 10-ig (a pályázat benyújtásának határidejéig) kellett az ORTT kincstári számlájára átutalni. A nyertes pályázónak a műsorszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 90 napon belül kell megkezdeniük a műsorszolgáltatást.

1.1.5. A Danubius Rádió és még egy országos kereskedelmi rádiócsatorna pályáztatása

Az ORTT pályázati felhívás-tervezete a médiatörvény 130. § szerinti jogosultságokra **több, mint 9 hónapos késéssel, 1997. március 14-én** jelent meg a Művelődési Közlönyben.

A tervezett műsorszolgáltatási díjminimum 7 évre vonatkozóan mindkét csatornára 3 milliárd Ft+ÁFA, a pályázati díj pályázónként 21.428,6 ezer Ft. A felhívás tervezetről **a nyilvános meghallgatást** - ahol sor kerülhet az esetleges törvényi ütközések kiszűrésére, és egyéb vonatkozású észrevételek megvitatására - a médiatörvény ÁPF-re vonatkozó előírásai szerint **a tervezet közzétételétől számított minimum 20, maximum 30 napon belül kell megtartani.** A konkrét pályáztatás során sem lehet - megfelelő indok nélkül - ettől az előírástól eltérni. **A határidő betartását elfogadható körülmények gátolták** (részletesebben az 1.1.7. pontnál).

1.1.6. A helyi stúdió engedélyek újrapiályáztatása

A helyi stúdió engedélyekkel kapcsolatban a műsorszolgáltatási szerződések megkötésére a vételkörzetre vonatkozó előírások miatt csak akkor kerülhet sor, ha az országos kereskedelmi adók vételkörzetét a műsorszolgáltatási szerződések megkötésénél egyértelműen rögzítették és minden átfedés megszűnt. Mind a televízió, mind a rádió tekintetében **a helyi stúdió engedélyek meghosszabbítását**, valamint az ezután történő pályáztatás tehát **csak az országos műsorszolgáltatási szerződések megkötése után lehet elvégezni.** A helyszíni ellenőrzés befejezéséig **az ORTT** a stúdióengedélyek meghosszabbítására irányuló **igényeket beszerezte, és elkezdte annak vizsgálatát, hogy mely engedélyek hosszabbíthatók meg.**

Az országos televíziókkal és rádiókkal történő szerződéskötésig tervezi az ORTT kiértékelni azokat, akik nem folytathatják stúdiós tevékenységüket (kb. 1997. őszéig). Azokkal, akik folytathatják, **egyelőre csak hosszabbításra vonatkozó szerződést tud kötni**, mivel csak a meghosszabbított szerződések ismeretében válik lehetségessé annak a körnek a meghatározása, amely a helyi és a körzeti pályáztatásokra alkalmas.

A helyi és regionális műsorszolgáltatási díjminimum megállapításának feladatát az ORTT Iroda e témával megbízott munkatársai az elnökség mellett működő szakértői kollégium szakmai segítségével látják el. **A munkálatok a helyszíni ellenőrzés idején még folytak.**

Az ORTT Szervezési és Jogi Igazgatójának 1997. augusztus 15-én kelt levele szerint a testület időközben - egyeztetve a szakmai érdekképviselőkkel - elfogadta a díjminimum számítását.

1.1.7. A pályáztatásokra a törvényben előírt határidők betartása, a határidő csúszások okai

A konkrét műsorszolgáltatási pályázatok kiírásának törvényi feltétele az volt, hogy a szükséges információk időben rendelkezésre álljanak; így a tervezett műsorszolgáltatás vételkörzete, az igénybe venni kívánt műsorszórási lehetőség, a szolgáltatás adásideje, adásidő beosztása, a tervezett kiegészítő és értéknövelő szolgáltatás, valamint a műsorszolgáltatás állandó megnevezése, emblémája, illetőleg szignálja.

Az ORTT-nek

~ a két országos televíziós pályázati felhívást a médiatörvény hatálybalépését követő 120 napon belül;

~ a két országos rádiós pályázati felhívást a törvény hatálybalépését követő 90 napon belül;

~ a helyi és körzeti pályázati felhívásokat 9 hónapon, illetve (néhány kivétellel) másfél éven belül

kellett volna közzétennie.

A pályázatok megjelenése a törvényi határidőhöz képest több hónapos késéssel történt.

A teljesítési határidők a következőképpen alakultak:

- A Kormány a frekvenciasávokat csak 1996. közepén biztosította.

- A HIF-nek ahhoz, hogy az országos rádió- és televízió műsor szórásához szükséges frekvenciakészletet ki tudja jelölni, és a frekvenciakijelölési határozatokat az AH Rt. részére ki tudja adni, szüksége volt annak ismeretére is, hogy a KHVM az AH Rt. koncessziós jogosultságát mikor ismeri el.

A KHVM részéről a koncessziós jogosultság elismerésére csak 1996. szeptember 9-én került sor (a HIF elnök-főigazgatójának küldött levélben).

Ezután nem volt akadálya annak, hogy a határozatokat az AH Rt. megkapja.

- 1996. szeptember 27. - november 15. között bonyolította le a HIF 11 db televízió és 60 db rádió frekvenciakijelölési határozatának átadás-átvételét.

- Az AH Rt. a határozatok birtokbavételét követően jelölte ki a vételkörzeteket, amely a kiírásra kerülő országos pályázatok egyik lényeges tartalmi eleme.

- Az országos rádiós műsorszolgáltatási pályázatok kiírásával kapcsolatban még **két másik feltételt** is tartalmazott a médiatörvény.

A **Danubius Rádió** néven megjelölt műsorszolgáltatás frekvenciakészletét úgy kellett a pályázatban meghatározni, hogy a nyertes a műsorszolgáltatást csak akkor kezdheti el, ha az MR Rt. legalább egy műsorszolgáltatást beindított a 87,5-108 MHz frekvenciasáv igénybevételével.

Az MR Rt. az új sávon a műsorszolgáltatást csak akkor tudja megkezdeni, ha majd átadják az AH Rt. beruházásában készülő adóhálózatot. Az adóhálózat elkészülte után az

átállítás technikailag néhány óra alatt lebonyolítható, erre az MR Rt. felkészült. Ezenkívül az MR Rt.-nek a Danubius Rádió névhasználati jogát, védett ábráját és szöveges védjegyét is át kell ruháznia az ORTT-re, e nélkül a pályázat meghirdetése lehetetlen. Az MR Rt. az MR KA kuratórium elnökségének határozata alapján hozzájárult a "Danubius" névhasználat, valamint az Országos Szabadalmi és Védjegy Hivatalnál bejegyzett ábra és szöveges védjegy átadásához a koncessziót majdan elnyerő pályázó részére.

A rádiós pályázati kiírást - a szükséges egyeztetések elhúzódása miatt - a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem tudta az ORTT véglegesíteni.

2. A médiatörvényben előírt új intézmények létrehozása, vagyona, működési feltételei, szervezeti és működési rendje

2.1. Az Országos Rádió és Televízió Testület működési feltételeinek kialakítása, gazdálkodásának megszervezése

Az ORTT jogállását és szervezetét a médiatörvény határozta meg. Ennek alapján **az ORTT az Országgyűlés felügyelete alatt álló, önálló jogi személy.**

2.1.1. Az ORTT elhelyezése, belső szervezeti egységeinek és működési rendjének kialakítása

Az ORTT elhelyezésével és működési költségeinek megelőlegezésével a Kormány a művelődési és közoktatási minisztert, valamint a pénzügyminisztert bízta meg az 1112/1995. (XI. 22.) Korm. határozatban, 1996. január 31-i határidővel. Az ORTT 1996. augusztus 21-én foglalta el helyét az új székházban.

Az ORTT elhelyezésével kapcsolatban vita folyt az ORTT, a PM és a MEH között az apparátus költségéről, méretéről.

Az ORTT átmeneti megoldásként - a Reviczky út 5. sz. alá történő átköltözéséig - az I. kerület Színház utca 5. sz. alatti épületben került elhelyezésre. A szobákat bútorozottan vették használatba, ezért a Reviczky útra költözködés a személyes használatú eszközök és a már beszerzett számítógépek átszállítását jelentette. A Színház utcai épületben a felújítási munkákat a Budavári-palota Kht. végezte el, összesen 1.480 ezer Ft-ért. A felújítás keretében a lakott irodák kiürítése, iratanyag eltávolítása, hangszigetelt válaszfal készítése, festés stb. volt a feladat.

A Reviczky út 5. szám alatti székházat a KVI 1996. V. 23-án vásárolta meg az ORTT számára, melyhez az 1051/1996. (V. 22.) Korm. határozat 335 millió Ft-ot biztosított a költségvetés általános tartaléka terhére.

Az önálló székház iránti igényt az ORTT elnöke csak a testület megalakulását követően, 1996. márciusában jelentette be a PM-nek. Ezt követően három hónapon belül megtörtént a kiválasztott ingatlan felértékelése, a Kormány gondoskodott a megvásárláshoz szükséges fedezet biztosításáról, az épület KVI-n keresztül történő megvásárlásáról és az ORTT-nek való átadásáról. A KVI 1996. június 13-án megkötötte az ideiglenes szerződést, mely gyakorlatilag "birtokba helyezte" az ORTT-t.

A KVI Hasznosítási Tanácsa a 99/4. (1997. február 19.) számú határozatával jelölte ki határozatlan időre az ORTT-t az ingatlan vagyonkezelőjének. A határozat alapján a KVI 1997. február 27-én küldte meg az ingatlanra vonatkozó vagyonkezelői szerződést, melyet március elején írt alá az ORTT.

Az ORTT 1996. március 1-i megalakulásával egyidejűleg megkezdte szervezetének kiépítését. **Mivel végleges elhelyezése 1996. augusztus végére oldódott meg, ez hozzájárult ahhoz, hogy a médiatörvényben meghatározott feladatai végrehajtásánál a törvényi határidőket nem mindig tudta betartani.**

Az ORTT működésének ideiglenes ügyrendjét a Testület 1996. március 19-én fogadta el, 1996. április 30-ig volt érvényben.

Az ORTT **végleges ügyrendjét** - a médiatörvény 40. § (1) bekezdésének megfelelően - a Magyar Közlöny 40. számában tette közzé, **1996. május 1-i** hatálybalépéssel.

Az ügyrend tartalmazza a Panasz Bizottság rövid ügyrendjét is, a Bizottság eljárásának részletes szabályait azonban külön ügyrendben határozták meg.

Az ORTT a törvény által előírt feladatait figyelembe véve, feladataihoz illeszkedve folyamatosan alakította ki a szervezetét. **Szervezeti és Működési Szabályzata** - a Testület egyetértésével - **1997. február 11-én** került jóváhagyásra.

Az ORTT szervezeti felépítésében **öt igazgatóságot terveznek kialakítani**, ebből 1996. év végére négy jött létre (Költségvetési Igazgatóság, Humánpolitikai és Médiaoktatási Igazgatóság, Műsorszolgáltatási Igazgatóság, Műszaki Igazgatóság), a Szervezési és Jogi Igazgatóság a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem alakult meg. Az öt igazgatóságon belül a szervezeti felépítés szerint összesen 16 osztályt és a könyvtárt tervezik megszervezni, ezen kívül működne a Műsorszolgáltatási Alap kezelő szolgálata, az elnök, a testületi tagok és a főigazgató titkárságai, az elnök kabinetfőnöke, és az elnök alá rendelten a nemzetközi osztály.

Az ORTT létszáma 1996. június 30-án a testületi tagok és ezek titkársága nélkül 16 fő volt, ebből 7 fő vezető, 9 fő ügyintéző.

1996. december 31-re fenti létszám 64 főre nőtt, ebből 21 fő volt a vezető, 43 fő az ügyintéző.

(1996. évre 98 fő létszámmal számoltak.)

1997. március 31-én a létszám 69 fő volt, ebből 22 fő a vezető, 47 fő az ügyintéző.

Az ORTT szervezetének létszámát **1997. évre** vonatkozóan 100 főben tervezték. A szervezeti egységek létszámáról készült javaslatokat a Testület elé terjesztették, melynek döntése alapján **az Iroda maximált létszáma 90 fő.** (Ez a létszám nem tartalmazza a hét testületi tag illetve a testületi tagok és titkárságaik (márc. 31-én összesen 16 fő, ebből 6 fő vezető és 10 ügyintéző) létszámát.

A személyi feltételek biztosítását, a folyamatos felvételt nehezítette a köztisztviselői illetményeknek a médiapiachoz képest alacsony szintje.

2.1.2. Az ORTT gazdálkodásának szabályozottsága és törvényessége

Az ORTT a médiatörvény 32. § (1) bekezdése szerint a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok értelemszerű alkalmazásával gazdálkodik, számláit a Magyar Államkincstár vezeti.

A számla vezetésről a Kincstár és az ORTT 1996. március 6-án állapodott meg.

Az ORTT 1996. évben megkezdte **belső szabályzatai** kidolgozását, tizenkét belső szabályzatot adott ki.

A szabályzatokat külső szakértők készítették, jóváhagyásuk 1996. július hónapban történt meg.

Az ORTT-nek - mint újonnan alakuló szervezetnek - a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény 79. §-a értelmében **a megalakulást követően 90 napon belül kellett volna összeállítani számviteli rendjét.** Ezzel szemben az **ORTT számlarendjének jóváhagyása 1996. szeptember 1-én történt meg, a megalakulást követő hat hónap elteltével.**

A késést személyi problémák okozták. A Költségvetési Igazgatóság az elhelyezési gondok miatt csak 1996. III. negyedévben alakult meg, a költségvetési igazgató augusztus 1-én állt munkába.

A számlarendet a költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségéről szóló 54/1996. (IV. 12.) Korm. rendelet alapján állították össze.

Az intézményi sajátosságoknak megfelelő számlatükröt csak 1996. év végére alakították ki.

1996. első félévben átmenetileg az Országgyűlés Hivatala bonyolította le az ORTT kiadásait (számláinak kifizetését, bérszámfejtést, pénztári kifizetéseket) és a könyvelés is ott történt.

Az ORTT első félévi mérlegbeszámolóját megbízás alapján szintén az Országgyűlés Hivatala készítette el.

A pénztári és banki bizonylatok, melyek a főkönyv alapjául szolgáltak, jegyzőkönyvben kerültek átvételre, 1996. június 26-án és szeptember 27-én.

Az ORTT-nek 1996-ban nem volt az Országgyűlés által jóváhagyott költségvetése, és a költségvetési szervek számára előírt részletes intézményi költségvetés sem készült el.

Az 1996. évi mérlegbeszámolóban az eredeti előirányzatokat a ténylegesen befolyt bevételek utólagos lebontása alapján állították be. Jóváhagyott költségvetés hiányában **a mérlegbeszámoló csak teljesítési adatokat tartalmazhatott volna.**

Az 1996. évi mérlegbeszámoló nem tartalmazta a Reviczky úti ingatlant, mivel a KVI csak 1997-ben jelölte ki az épület vagyongazdálkodójának az ORTT-t.

Az 1996-os év folyamán pénz kihelyezés nem történt.

Az 1996. évi mérleg alátámasztásául szolgáló **eszközleltározás** 1997. április elejére készült el.

A főkönyvi számlákhoz kapcsolódóan az immateriális javakról és tárgyi eszközökről analitikus nyilvántartás készült, mely megegyezett a főkönyvi számlákon kimutatott értékekkel.

Minden tárgyi eszközről számítógépes egyedi nyilvántartást vezetnek, amely tartalmazza a leltári számot, a tárolás helyét, a főkönyvi számlaszámot, a bruttó és a nettó értéket, az értékcsökkenés elszámolására vonatkozó adatokat és a felújítást. Az adatok késedelem nélküli kiírása biztosított volt.

Kifogásolta az ellenőrzés, hogy a pénztárjelentés, ill. a zárás több napra összevontan számítógépes feldolgozással készült, miközben az ORTT pénztárszabályzata naponkénti zárlatot ír elő. A pénztári program naprakészen csak 1997. március közepétől használható, addig a számítógépes feldolgozás a bizonylatok alapján 10-15 napot késett.

Az Irodánál minden pénztári kifizetésről bizonylat készült.

A pénztáros pénzügyi előadói feladatokat is ellátott, **szabálytalan, hogy egy-személyben írta alá a kiadási bizonylatokat mint érvényesítő, ellenjegyző, és pénztáros.**

Az utalványozás több esetben is hiányzott a bizonylatokról, pótlása utólagosan történt meg.

Kontírozó könyvelőt csak 1996. december 1-jén vettek fel, ezért a banki nyilvántartásoknál is elmaradások voltak. **Januárban a negyedik negyedévi adatok felvitele még nem történt meg.**

1996. december 1-től a kontírozó könyvelő ellátja a bizonylatok ellenjegyzését is. Az ORTT Szervezési és Jogi igazgatója 1997. augusztus 17-i

levelében adott tájékoztatás szerint jelenleg a könyvelés naprakész.

A belső ellenőrzési szabályzatot 1996. július 15-én hagyták jóvá. A szabályzat részletesen kitér a vezetői, a munkafolyamatba épített és a függetlenített belső ellenőrzés elvégzendő feladataira, eszközeire, módszereire.

Az 1997. február 11-én kiadott SZMSZ-ben a belső ellenőrzés mint szervezeti egység nem szerepelt, feladata nem volt meghatározva, ugyanakkor a főigazgatói feladatok között megjelölték a belső ellenőr munkájának közvetlen irányítását.

A munkafolyamatba épített és vezetői ellenőrzés nem funkcionált megfelelően, ez többek között a munkaköri leírások hiányának a következménye.

Független belső ellenőrzés az ORTT-nél 1996. augusztus 1-től működik, egy főfoglalkozású - osztályvezető beosztású - dolgozó és egy fő külső munkatárs alkalmazásával.

1996. évben cél- és téma ellenőrzéseket végeztek. Az 1997. évre összeállított ellenőrzési tervet - melyben az Igazgatóságok ellenőrzése szerepel - a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem hagyták jóvá.

2.1.3. Az ORTT 1996. évi és 1997. évi költségvetése

A médiatörvény 32. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy **az ORTT költségvetését** a Testület javaslata alapján, az OGY költségvetési és pénzügyi bizottsága **előterjesztésére az Országgyűlés önálló törvényben**, a 77. § (3) bekezdésében meghatározott források - az üzemben tartási díj - terhére **hagyja jóvá**.

A törvény 84. § (2) és (3) bekezdésében az ORTT működési költségének fedezetéül a Műsorszolgáltatási Alapba befolyt üzemben tartási díj egy százaléka szolgál, ill. a befolyt üzemben tartási díj négy százalékáig terjedően az Országgyűlés az Alap terhére kiegészítheti.

Ez a forrás azonban csak az 1997. január 1-től állt rendelkezésre. A Műsorszolgáltatási Alapnak 1996. évre vonatkozóan nem volt semmilyen bevétele, az előfizetési díjakkal nem rendelkezett, mert ezeket a bevételeket a Magyar Posta közvetlenül a közszolgálati műsorszolgáltatóknak utalta át. Az ORTT 1996. évi - a Testület április ülésének állásfoglalása alapján meghatározott - költségvetési javaslata egyoldalúan csak a működéshez szükséges kiadásokat tartalmazta, a bevételi forrás feltüntetése nélkül.

A médiatörvény 141. § (7) bekezdése előírta a Kormánynak, hogy kezdeményezze az 1996. évi költségvetési törvény módosítását, és a költségvetést módosító törvényjavaslatban az előfizetési díjbevétel terhére gondoskodni kell - többek között - az ORTT működéséhez szükséges fedezetről is. Mindezt az ORTT úgy értelmezte, hogy költségvetésének meghatározása a Kormány feladata. Mivel az ORTT közvetlenül nem készíthet kormány-előterjesztést, a Testület az 1996. évi költségvetési javaslatát a Pénzügyminisztériumnak és a Művelődési és Közoktatási Minisztériumnak küldte meg, melyekre választ nem kapott.

A Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára 1997. augusztus 27-én kelt levelében a következőket jelezte:

" ...Az ORTT költségvetésének megállapításáról egyértelműen rendelkezik a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 32. §-ának (1) bekezdése. Igaz, hogy - törvényhozói pontatlanságból ugyanezen bekezdésben - olyan forrásokat jelölve, melyek csak 1997. január 1-től léteznek, de mivel a 147. § (7) bekezdése intézkedik az 1996-os forrásokról, nem sérülhet a törvény - sorrendiségben is kifejeződő - alapvető logikája.

A médiatörvény fontos törekvése az ORTT Kormánytól való függetlenítése, ezért főszabálynak az tekintendő, hogy az ORTT költségvetését az Országgyűlés külön törvényben hagyja jóvá, és csupán mellékszabály, hogy ennek mikor, melyek a forrásai.

A Testületnek a Kormánytól való függetlenségét biztosítja az is, hogy e külön törvényt a Testület javaslatára az Országgyűlés meghatározott bizottsága terjeszti elő. Az ORTT elnöke nem jóváhagyásra küldte meg a Kormánynak - illetve két minisztériumának azt a költségvetést, amelyről a Testület "állást foglalt." Fel sem merült valamiféle felülvizsgálat, vagy költségvetési alku lehetősége. Egy általa nem befolyásolható költségvetésért a Kormány természetesen nem vállalhat felelősséget, így elő sem terjesztheti, mint elfogadásra javasolt igényt.

Az ORTT költségvetését illetően a Kormánynak sem feladata, sem hatásköre nem volt.

A Kormánynak a források biztosítására kellett javaslatot tennie, és ezt az 1996. évi költségvetés módosításáról szóló törvényjavaslatban meg is tette. Mivel az Országgyűlés nem alkotta meg a külön törvényt, egyetlen lehetséges megoldásként a majdan meghozandó törvényre hivatkozva határozta meg az ORTT részesedésének mértékét. A Pénzügyminisztérium tájékoztatásnak tekintette a megküldött költségvetést, ezért nem válaszolt, de számításainál figyelembe vette. Feltehetően ez volt az oka a Művelődési és Közoktatási Minisztérium válasza elmaradásának is. Mint a jegyzőkönyvekből visszakereshető, a Pénzügyminisztérium képviselője több ízben

felhívta az Országgyűlés Költségvetési és pénzügyi bizottságának figyelmét a külön törvény meghozásának szükségességére, amelyet a bizottság azzal hárított el, hogy a Testület nem tett rá javaslatot, pedig ez feltétele a törvényjavaslat benyújtásának."

Az 1056/1996. (V. 30.) Korm. határozat 4. pontja a pénzügyminiszter számára előírta, hogy készítsen előterjesztést az 1996. évi költségvetési törvény módosítására, melyben a műsorszolgáltatók pénzügyi helyzetét rendezik.

Az 1996. évi költségvetés módosításáról szóló 1996. évi LXXVIII. törvényben **az ORTT 1996. évi működési kiadására fedezetet nyújtó keret - az 1996. augusztus 21-ét követően befolyt előfizetési díjak terhére - nem került meghatározásra.**

Ehelyett a költségvetési törvény módosítása visszacsatolt a médiatörvény 32. § (1) bekezdésére, amely szerint a meghozandó külön törvényben megállapított összeg szolgál az ORTT költségvetésének fedezetéül, amelyet csökkenteni kell a törvény hatálybalépéséig az ORTT kiadásaira igénybevett költségvetési támogatással. **A külön törvény meghozatalára azonban nem került sor, így 1996. évre az ORTT-nek nem lett jóváhagyott költségvetése.**

Az ORTT működési költségeinek fedezetét az átmeneti időszakra - 1996. évre vonatkozóan - a médiatörvényben nem rendezték, így a rádiózásról és televíziózásról szóló átdolgozott törvényjavaslattal összefüggő, időszerű feladatokról szóló **1112/1995. (XI. 22.) Korm. határozat adott felhatalmazást az ORTT működési kiadásainak megelőzésére, illetve a Magyar Köztársaság 1996. évi költségvetéséről szóló - többször módosított - 1995. évi CXXI. törvény módosításáról szóló **1996. évi CXVIII. törvény 1. § a) pontja** biztosított a rádió- és televíziókészülék előfizetési díjaknak 1996. augusztus 31-ét követően befolyt, a központi költségvetés bevételeit képező 644 millió Ft terhére az ORTT költségvetésének IV. negyedévi fedezeteként 240 millió Ft-ot.**

Az 1996. évi költségvetési törvénynek a médiatörvény 141. § (7) bekezdésében elrendelt módosításáig - átmeneti megoldásként - az általános tartalék terhére az ORTT a következő támogatásban részesült: a 2103/1996. (V. 3.) Korm. határozat alapján 200; az 1056/1996. (V. 30.) Korm. határozat alapján 50; a 2103/1996. (V. 3.) Korm. határozatot módosító 2164/1996. (VII. 4.) Korm. határozat alapján 70; a 2202/1996. (VII. 24.) Korm. határozat alapján 430; összesen 610 millió Ft.

Az ORTT IV. negyedévi működési költségeire a 2366/1996. (XII. 20.) Korm. hat. alapján további 240 millió Ft támogatást biztosítottak, így **az 1996. évi támogatás mindösszesen 850 millió Ft volt.**

A Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára 1997. augusztus 27-én kelt levelében az Országos Rádió és Televízió Testület, illetve a média-közalapítványok 1996. évi finanszírozásáról a következő tájékoztatást adta:

"A médiatörvény 141. §-ának (7) bekezdése az előfizetési díjbevételek terhére rendeli megteremteni az ORTT és a közalapítványok működési

költségeinek fedezetét. Mivel erről csak a költségvetési törvény módosítása során lehetett rendelkezni, erre pedig csak a részvénytársaságok megalakulását követően kerülhetett sor, a Kormány - kényszerhelyzetben, felhatalmazás nélkül és ezért szabálytalanul - a központi költségvetés általános tartaléka terhére megelőlegezte a szükséges összegeket, azaz hitelt nyújtott. Ez - megfelelő technikával - a költségvetési törvény módosítása során visszapótlódott (az előfizetési díjbevételek újraosztásakor 644 millió Ft a költségvetés bevételeit képezte, és ugyanennyivel megnőtt a központi költségvetés általános tartalékának előirányzata), a közalapítványok pedig csak a már igénybevett támogatáson felüli részt kapták meg a bevételből. Gondot az ORTT okozott, ugyanis a külön törvény megszületéséig csak a már megkapott összeg minősült törvényesnek, az is csak áttételesen, beszámítás révén.

Az Országgyűlés az ORTT költségvetéséről hozandó külön törvény helyett a Magyar Köztársaság 1996. évi költségvetéséről szóló - többször módosított - 1995. évi CXXI. törvény módosításáról szóló 1996. évi CXVIII. törvényben - a médiatörvény 141. §-ának (7) bekezdésére hivatkozva, de valójában azzal ellentétesen - a 644 millió Ft költségvetési bevételből 240 millió Ft-ot "az ORTT költségvetésének IV. negyedévi fedezeteként" rendelt felhasználni.

E szabályozással ellentétes intézkedésből adódó problémák rendezésére a Kormány kénytelen volt határozattal megemlíteni az Országos Rádió és Televízió Testület előirányzatát az általános tartalék terhére, aminek következtében egyrészt nem teljesült a médiatörvény 141. § (7) bekezdésében foglalt rendelkezés, mely szerint a Testület működési költségeit az előfizetési díj terhére kell rendezni, másrészt sérült az államháztartásról szóló - többször módosított - 1992. évi XXXVIII. törvény 38. §-ának (1) bekezdésében biztosított jog, ugyanis az Országgyűlés által teremtett kényszerhelyzetben a Kormány ténylegesen nem rendelkezett a

központi költségvetés általános tartaléka 240 millió Ft-os hányada felett. Ezt Gál Zoltán elnök úrnak írott levelében a miniszterelnök úr szóvá is tette."

Az átmeneti időszakra biztosított 610 millió Ft-ot az ORTT teljes mértékben felhasználta az év folyamán, a 240 millió Ft támogatást december 23-án utalták át, ezért felhasználása nagyrészt 1997. évre húzódott át.

Az ORTT 1996. évi költségvetésének megalapozottsága az általa meghatározott kiadási előirányzatokat tekintve vizsgálható.

Az ORTT az 1996. április 3-án összeállított költségvetésében 1996. évre 894 millió Ft kiadással számolt, melyből a működés megkezdésére 430 millió Ft-ot, személyi juttatásokra 237 millió Ft-ot, társadalombiztosításra 99,4 millió Ft-ot, dologi kiadásokra 127 millió Ft-ot állított be.

Az 1996. évi tényleges teljesítés tükrében túlméretezett volt az ORTT költségvetése. A tervezett 894 millió Ft kiadással szemben a **tényleges teljesítés 634 millió Ft volt**, amely a Műsorszolgáltatási Alap közel 100 millió Ft kiadásait is tartalmazta. Az ORTT-nél év végén **216,8 millió Ft pénzmaradvány keletkezett.** **A személyi juttatások 237,7 millió Ft tervezett összege** - mivel nem számolhattak teljes évvel, az induló létszám is csak 14 fő volt és feltöltése csak folyamatosan történhetett, - **nem volt megalapozott. A tényleges felhasználás 59,6 millió Ft volt.**

A személyi juttatások előirányzatánál olyan tétel is beállításra került - 15,0 millió Ft tartalék személyi illetmény megállapítására - amelyet a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok nem tesznek lehetővé.

1996. évben az 1 főre jutó havi átlagos jövedelem 83.372 Ft/fő, az átlagbér 80.374 Ft/fő volt.

Külső személyi juttatásokra közel 15 millió Ft-ot fizettek, ez a Testület által választott tagok (Panasz bizottsági tagok) és kijelölt szakértők (műsorfigyelők, valamint egyéb külföldi, ill. belföldi szakértők) megbízási díjait tartalmazta. A személyi juttatások összegének magas előirányzata következtében a 99,4 millió Ft társadalombiztosítási járulék tervszáma is a szükségesnél magasabb volt. **A 127 millió Ft-ban meghatározott dologi kiadások ugyanakkor kevésnek bizonyultak, a tényleges kiadásokra 178 millió Ft-ot fordítottak.**

Az egyes dologi kiadások előirányzata és a tényleges felhasználás között - elsősorban a tapasztalati adatok hiánya miatt - jelentős eltérések keletkeztek.

Egyéb üzemeltetési, fenntartási - szakmai tevékenységhez igénybevett - szolgáltatások díjainak tervezett összege 15 ezer Ft, a teljesítés 105,8 millió Ft volt.

Az irodaszer, nyomtatvány, sokszorosítás 6 millió Ft-os kiadási előirányzatával szemben 8,7 millió Ft-ot használtak fel.

1996-ban a költségtérítésként (ruházati, közlekedési) kifizetett összeg 3,5 millió Ft volt.

Ruházati költségtérítésként a köztisztviselők juttatásairól szóló 170/1992. (XII. 22.) Korm. rendeletnek megfelelően az illetményalap 150%-át időarányosan fizették ki.

1996-ban felhalmozásra 279,1 millió Ft-ot, forgalmi adóval együtt összesen 350,8 millió Ft-ot fordítottak. Ezen belül a főbb tételek a következők voltak: immateriális javak 21,3; sokszorosítási eszközök 9,1; számítástechnikai eszközök 67,8; kommunikációs eszközök 30,4; bútorok 29,5; egyéb gépek, berendezések 81,1; személygépjárművek 39,9 millió Ft.

Az egyéb gépek, berendezések 81,1 millió Ft-os összege többek között az antenna fejállomás, a kábeltelevízió hálózat, a strukturált hálózat, a beléptető rendszer, a Philips DCN Konferenciarendszer beszerzésére fordított kiadásokat tartalmazza.

1996-ban 13 db személygépkocsit vásároltak az elnök, a testületi tagok és az igazgatók részére.

Az 1996. évi beszerzések többségét az ORTT működésének megkezdése, a működés feltételeinek megteremtése indokolta.

A bútorok, hivatali személygépjárművek beszerzésénél, üzemben-tartási díj beszedési jogának odaítélésénél a közbeszerzési törvény szerint járt el az ORTT.

Felújításra összesen (forgalmi adóval együtt) 18,5 millió Ft-ot használtak fel (a Reviczky úti székház felújítására és a Színház utcai épület helyiségeinek rendbehozatalára).

A Reviczky úti irodaház felújítását - a belső átalakítási munkákat - a közbeszerzési törvény figyelmen kívül hagyásával bonyolították le.

A felújítási munkákon belül az egységes épület-felügyeleti - biztonsági rendszer kialakításánál az ORTT kérésére az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottsága - a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény 6. § a) pontjában meghatározott jogkörénél fogva - a közbeszerzési törvény alkalmazását kizáró döntést hozott.

A működtetéshez szükséges tárgyi eszközök beszerzése gyakorlatilag 1996-ban az igényeknek megfelelően megtörtént, a továbbiakban néhány speciális szakmai eszköz biztosítását kell megoldani.

Az ORTT 1997. évi költségvetését a Testület javaslata alapján - az 1996. évi I. törvény 32. § (1) bekezdésének megfelelően - 1996. novemberében benyújtotta a parlament Költségvetési és pénzügyi bizottságának.

A bizottság több alkalommal tartott megbeszélést az ORTT képviselőivel, melyeken azonban nem született döntés, mivel a bizottság részletesebben kívánt tájékozódni az ORTT kiadási előirányzatairól.

1997. március 18-án az ORTT-nél tartott kihelyezett bizottsági ülésen sem került sor döntéshozatalra, mivel a rendelkezésre álló információkat a bizottság még

mindig nem tartotta elegendőnek. Az 1997. évi költségvetési kiadások jogosságának megítéléséhez az 1996-os évről részletes költségelemzést kértek.

Az ORTT-nek a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem volt jóváhagyott 1997. évi költségvetése. Költségvetési javaslata megalapozottságának vizsgálatánál figyelemmel kell lenni arra, hogy

- az ORTT tevékenysége nem hasonlítható össze más költségvetési intézménnyel, ill. azok kiadásaival;
- az 1996-os év induló év volt, nem terjedt ki az egész évre, az intézmény nem működött teljes létszámmal, (éves átlagos létszáma 1996-ban 40 fő volt, míg 1997-ben 100 fős létszámmal működik);
- 1996-ban jelentős összeget fordítottak a működés megkezdéséhez szükséges beszerzésekre, melyek 1997-ben már nem merülnek fel, ezért kiadási szerkezete a két év viszonylatában eltérő.

Az ORTT az 1997. évi költségvetési javaslatában 736 millió Ft kiadási előirányzattal számolt. Ebből: személyi juttatásokra 229; TB járulékra 82; dologi kiadásokra 281; beruházásokra 134; költségvetési tartalékra 10 millió Ft.

A költségvetés összeállításánál a kiadások fedezetére a médiatörvényben biztosított összes bevételi forrást figyelembe vették, a törvény 84. § (2) bekezdése szerint az üzemben tartási díj 1%-át és a (3) bekezdés alapján az üzemben tartási díj 3%-ának megfelelő összeget, kimerítve ezzel az egész évre vonatkozó lehetőséget.

Az 1997. évi üzemben tartási díj összegének meghatározásakor az 1996. évi becsült adatokra építettek.

A becslésnél a Pénzügyminisztérium által számszerűsített adatokra és a Postai Elszámoló Központtól kapott adatokra támaszkodtak, figyelembe véve az 1995. évi tényadatokat is.

A személyi juttatások 1997. évi előirányzata 229 millió Ft volt, melyből a rendszeres személyi juttatások összege 153 millió Ft, és tartalmazta a 13. havi illetményt is. **A nem rendszeres személyi juttatások összege 20,5 millió Ft, a külső személyi juttatások tervezett összege 55,5 millió Ft, melyből a külföldi és belföldi szakértői és megbízási díjakat 29,5 millió Ft-ra tervezték.**

Az 1996. évi személyi juttatásokhoz képest jelentős a növekedés, mivel 1997. évben a tervezett létszám 2,5 szerese az 1996. évinek. Figyelembe vették a köztisztviselői törvény január 1-jei változását, így az illetményalap 17 %-os növekedését, és a felsőfokú végzettségűeknél az illetménykiegészítés 50%-ra történt felemelését.

Az ORTT 1997. évi költségvetési javaslatában **a dologi kiadások** bontását sok esetben nem lehetett össze hasonlítani az 1996. évi beszámoló adataival, így azok **megalapozottságát a tényszámok tükrében nem lehetett vizsgálni.**

Az 1997. évi előirányzatok kialakítása bázis szemlélettel készült, az 1996. évi adatok szintrehozásával.

A dologi kiadások előirányzatán belül a telefonköltiségek - a vezetékes és mobil telefon költségei - két soron is szerepeltek, az egyéb dologi kiadások között 12 millió Ft-tal, majd - helyesen - a számítógépes kommunikációs rendszerek működtetése címen belül 7 millió Ft-tal.

A villamos energia, távhő- és melegvíz szolgáltatási díjakra, valamint víz- és csatornázási díjakra kifizetett összeg 1996-ban 2 millió Ft volt. Figyelembe véve az áremelkedéseket és azt, hogy az 1996-os év működés szempontjából nem volt teljes év, az 1997. évre tervezett kiadás 4,7 millió Ft lett.

A dologi kiadások között jelentős összeget képviseltek a pályázatással kapcsolatos ügyvédi költségek, a két ügyvédi konzorciumnak kifizetendő 128 millió Ft közel 50%-a az 1997. évre tervezett dologi előirányzatnak.

A felhalmozási kiadások 134 millió Ft előirányzata egy összegben került meghatározásra, tételesen kimunkált számításokkal nem támasztották alá.

A beruházásoknál nevesítésre került további két személyi használatú gépkocsi beszerzése az év folyamán belépő két igazgató részére. Ezen túlmenően utaltak arra, hogy későbbi testületi döntés alapján a Média Intézet felállításával kapcsolatos beruházások pénzügyi fedezete, valamint a Műsorszolgáltatási Alap új épületbe történő elhelyezésével kapcsolatos kiadások, eszközbeszerzések a Testület költségvetését terhelik.

Mindezek az elképzelés szintjén szerepeltek a költségvetési javaslatban, nem voltak dokumentálva, konkrét felmérés nem készült, ezért a tervezett összeg megalapozottsága és nagysága értékelhetetlen volt.

Az ORTT költségvetését az Országgyűlés 1997. július 8-án, az 1997. évi LXIII. törvénnyel **491,446 millió Ft bevételi és kiadási előirányzattal** fogadta el.

2.2. A Műsorszolgáltatási Alap gazdálkodásának megszervezése

2.2.1. Az Alap létrehozása, működési rendjének meghatározása

A médiatörvény 1996. február elsejei hatállyal elkülönített pénzalapként létrehozta a Műsorszolgáltatási Alapot, feladatainak ellátására **az ORTT-t** alapkezelőként kijelölte.

Az Alap kezelésének részletes szabályait - a pénzügyminiszterrel egyetértésben - a Testületnek kell meghatároznia. A feladatra a törvényben határidő nem volt megjelölve, **kidolgozása** azonban **az ORTT hibájából indokolatlanul elhúzódott.**

A Testület a kezelésre vonatkozóan - abból eredően, hogy az "elkülönített pénzalap", mint gazdálkodási forma nem illeszkedik sem az államháztartás körébe, sem a gazdasági társaságok Magyarországon létező egyetlen formájába sem - többféle működési konstrukciót is kidolgoztatott. A konstrukciókat az ORTT irodavezetője dolgozta

ki, és már 1996. első felében próbálta a Testület elnökségével egyeztetni az elképzeléseket. Az elnökségi ülésekről készült emlékeztetők bizonyítják, hogy az előterjesztések rendre lekerültek a napirendről, tárgyalásukat az elnökség folyamatosan elnapolta. Az első elgondolás 1996. áprilisában részvénytársasági formára, a későbbi közhasznú társasági formára épült.

A Testület **csak 1996. végén** tárgyalta meg a kialakított elképzeléseket, mivel a feladat elvégzésének készültségi fokáról a Miniszterelnöki Hivatal információt kért.

A Testület a javaslatot csak ekkor küldte meg egyeztetésre a PM-nek.

1996. decemberére az irodavezető kidolgozta azt a tervezetet, melyben az Alap gazdálkodására két választható lehetőségként az elkülönített állami pénzalapokra, vagy a költségvetési szervekre vonatkozó szabályok értelemszerű alkalmazását javasolta.

Az 1996. december 10-én elküldött hivatalos testületi anyagot a PM Központi Költségvetési Fejezetek Főosztálya kapta meg véleményezésre.

A PM észrevételében a gazdálkodásra vonatkozóan az elkülönített állami pénzalapok szerinti működtetéssel értett egyet. A Testület által 1997. februárjában újolag beterjesztett, **módosított tervezet viszont az Alap működtetésére a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályok alkalmazását fogalmazta meg** (indoklás nem készült hozzá).

Az ORTT a vélemények egy részét elfogadva, másik részét indok nélkül elutasítva 1997. február 10-én küldte el újból a módosított szabályzat tervezetet a PM-nek, melyre a választ a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára 1997. április 3-án személyesen adta át.

A Műsorszolgáltatási Alap kezelési szabályzata a jelentés elkészítésekor (1997. szeptember eleje) még nem került jóváhagyásra.

Az ellenőrzés véleménye szerint 1996. év folyamán elegendő idő állt rendelkezésre ahhoz, hogy a még nem működő Műsorszolgáltatási Alap szabályzatait az ORTT elkészítse. A helyszíni ellenőrzés idején az ORTT egyik munkatársa megbízás alapján látta el azokat az operatív feladatokat, melyek 1997. január óta az Alapba befolyó bevételek törvény szerinti szétosztásával és továbbutalásával kapcsolatosak. **A belső szabályzatok kidolgozását a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem kezdték el.**

A pályázati díjjal kapcsolatos eljárási rendet az ÁPF és az országos pályázati kiírások keretszerűen tartalmazzák, a **Műsorszolgáltatási Alap kezelési szabályzat tervezete nem fejt ki részletesen a feladatokat.**

2.2.2. A Műsorszolgáltatási Alap bevételeinek és kiadásainak forrás szerinti

összetétele és összege, összhangja a törvényben rögzített támogatási célokkal és mértékkel, a számviteli és bizonylati rend

A Műsorszolgáltatási Alap forrásait a médiatörvény a következő jogcímenként sorolja fel: műsorszolgáltatási díj; pályázati díj; műsorszolgáltatási szerződösszegési kötbér; bírság; üzemben tartási díj; önkéntes befizetések.

A díjbefizetésre kötelezettek körét, a díjak mértékét, a kötbér és bírság fizetésének nagyságát és eseteit, a díjfizetés alól történő mentesítéseket a törvény rögzíti.

A törvény a támogatásoknál visszatérítendő támogatási formát is megemlíti, a részletes felsorolásból viszont hiányzik a visszatérülő összegnek, mint bevételi forrásnak a nevesítése.

Az Alapba 1996. február 1. - 1997. március 31. között csak üzemben tartási díj jogcímen folyt be pénz, melynek összege 3.105 millió Ft volt.

A 2199/1996. (VII. 24.) Korm. határozat a PM feladatául szabta, hogy az 1996. évi költségvetési törvény módosítása előkészítése során a költségvetési terhek mérséklése érdekében készítsen előterjesztést az üzemben tartási díjbevételek költségvetési kiegészítéséről szóló előírás (84. § (1) bekezdés) hatályon kívül helyezéséről.

A PM az előterjesztést elkészítette, de az ORTT elnökének közbenjárása révén a médiatörvény hivatkozott paragrafusának hatályon kívül helyezése elmaradt.

A Műsorszolgáltatási Alap kiadásai

Az Alapból műsorok, műsorszámok támogatására, beruházásokhoz, műszaki fejlesztésekhez történő hozzájárulásra, médiaszervezetek működésének finanszírozására teljesíthetnek kiadásokat.

Az Alap számlájára 1997. január - március között üzemben tartási díj címen befolyt 3.105 millió Ft-ból a médiatörvény rendelkezése szerinti mértékben szétosztásra **és kiutalásra került 2.226 millió Ft, a szervezetek működési kiadásainak fedezetére.** Egyéb kiadást a helyszíni ellenőrzés befejezéséig az ORTT az Alapból nem teljesített.

A Testület a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem döntötte el, hogy a pályázati kiadásokat hogyan kívánja megosztani az ORTT és az Alap költségvetésében. 1996-ban és 1997-ben (március 31-ig) közel **100 millió Ft olyan kifizetésre került sor, amely véglegesen az ORTT működési költségvetését terhelte, bár az Alappal volt összefüggésben.**

A helyszíni vizsgálat idejéig nem történt meg annak szabályozása, hogy a kiadások mely része terheli az ORTT, mely része az Alap költségvetését. (1997-re vonatkozóan a Testület pénzügyi munkatársa - írásos szabályozás nélkül - részletező nyilvántartást vezetett azokról a bevételekről és kiadásokról, amelyek véleménye szerint az Alaphoz tartoztak.)

Mind az ORTT, mind pedig a Műsorszolgáltatási Alap költségvetésének korrekt

megtervezéséhez **sürgősen szükséges a feladatok pontos szétválasztása**, e nélkül év végén egyik költségvetési beszámoló sem fog valóságos adatokat mutatni. Az Alap kezelésére vonatkozó szabályzat hatályba lépésig a számviteli és bizonylati rend kidolgozása is nehézségekbe ütközik.

A problémát az okozza, hogy nincs még eldöntve, milyen gazdálkodási szabályok vonatkozzanak a Műsorszolgáltatási Alap működésére, addig pedig a számviteli politikát, számviteli rendet nincs mire adaptálni.

Az Alap számlavezetése 1997. óta a törvény előírásainak megfelelően a Kincstárnál történik. A számlát a Magyar Államkincstárral kötött folyószámlaszerződés szerint 1997. január 2-i hatállyal nyitották meg.

2.2.3. Az Alap terhére az ORTT, illetve a közalapítványok költségvetésének kiegészítése

A helyszíni ellenőrzés befejezéséig az Alapnak nem volt olyan forrása, mely az ORTT, illetve a közalapítványok költségvetésének kiegészítését lehetővé tette volna.

2.2.4. Az üzemben tartási díj beszédése

A médiatörvény előírja, hogy az üzemben tartási díj beszédéséről nyilvános pályázati eljárásban kiválasztott megbízott útján a Testület gondoskodik.

A Kormány 2199/1996. (VII. 24.) határozata viszont úgy rendelkezett, hogy a PM-nek az 1996. évi költségvetési törvény módosítása előkészítésének keretében előterjesztést kell készítenie arra vonatkozóan, hogy a médiatörvényből törlésre kerüljön a díjbeszedő szervezet ORTT által való kiválasztására irányuló előírás.

A PM előterjesztésében azt javasolta, hogy az üzemben tartási díjat a törvény adóként kezelje, és az adókra vonatkozó beszédési előírásokat alkalmazza.

A költségvetési törvény módosításának megtárgyalása során a PM javaslata nem került elfogadásra, de az emiatt bekövetkezett késedelem folytán **az ORTT csak 1996. novemberben tudta a beszédésre vonatkozó pályáztatást elindítani.**

A közbeszerzési eljárást alkalmazva a részvételi felhívás 1996. november 8-án jelent meg a Közbeszerzési Értesítőben.

Mivel a díjfizetési kötelezettség keletkezésének hatályát a médiatörvény 1997. január elsejében határozta meg, a Testület a pályázatot meghívásos, gyorsított eljárás keretében hirdette meg.

A meghívottak (Magyar Posta Rt., Díjbeszedő Rt.) mellett a Tele-Média Kft. és az Amtel Kft. is jelentkezett.

Pályázatot - a feltételek megismerése után - csak a Posta Rt. és a Díjbeszedő Rt. nyújtott be.

A Díjbeszedő Rt. pályázata kedvezőbb megbízási díjra, de csak a fővárosi díjbeszedésre tett ajánlatot, a Magyar Posta Rt. viszont az egész ország területére.

Az elbírálás szempontjai között 70%-os súllyal szerepelt a beszédés hatékonyságának növelése és a beszédési jutalék nagysága. A pénzügyi biztosítékok, a szakmai felkészültség, illetve a pályázat egyéb elemei összesen 30%-os súlyt képviseltek az elbírálásnál.

A döntés 1996. december 12-én megszületett, az eredményhirdetésre december 19-én került sor. **A pályázatot a Magyar Posta Rt. nyerte.**

A díjbeszedésre vonatkozó szerződéstervezetet a felek megegyezése szerint december 27-én kellett volna aláírni. **A megállapodás azonban csak 1997. március 14-én** - az aláírást követően - **vált hatályossá**, addig a teljesítések szerződés nélkül folytak.

A szerződéskötés ilyen nagy késedelmére a Testület elnöke azt a magyarázatot adta, hogy az ORTT nem akart olyan szerződést aláírni, amely esetleg ellentmondásban áll a díjbeszedésre vonatkozó, készülő kormányrendelet előírásaival, melynek a médiatörvény szerint 1997. január elsejétől kellett volna hatályba lépnie.

Mivel a kormányrendelet kiadása késett, a Testület úgy döntött, hogy nem vállalja tovább a kockázatot és a szerződést némi módosítás után március 14-én aláírta.

Az egyetlen lényeges változás a tervezethez képest az, hogy a szerződés nem vállalkozási, hanem megbízási jogviszonyra vonatkozik.

A szerződés 1997. december 31-ig szól és olyan kitévelt tartalmaz, hogy az időközben megjelenő kormányrendelet alapján szükség szerint módosítják a felek.

A díjbeszedés részletes szabályait tartalmazó kormányrendelet hatálytalanította a 33/1991. (XII. 18.) PM rendeletet, amely a Magyar Televízió műsora vételének előfizetési díjáról rendelkezik. Az üzemben tartási díj 1997. január 1-jei hatálybalépésével e rendelet gyakorlatilag hatálytalanná vált.

Az ORTT és a Posta között létrejött díjbeszedési szerződés a Posta számára feladatul írja elő a kötelezettek nyilvántartását, a nyilvántartás állandó aktualizálását, a hátralékosok és hátralékok alakulását ismertető folyamatos adatszolgáltatást.

A beszédett díjat **a Posta** a szerződés szerint átutalja, de **adatszolgáltatás nem**

történt. Egyetlen adatként az a január havi televízió darabszám jutott az ORTT tudomására, mely után a kötelezettek teljesítették a befizetést. Ez a szám az alapja a megállapodásos díjnak, ami TV készülékenként 24 Ft+ÁFA.

A médiatörvény 82. § (2) bekezdése értelmében, ha a díjfizetésre kötelezett fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, a díjjal azonos összegű pótdíj fizetésére kötelezhető. A megállapodásban az ORTT felhatalmazta a Posta Rt.-t, hogy a felszólítás eredménytelensége esetén a pótdíjat kirója, beszedje, illetve a fizetés megtagadásakor bírósági út igénybevételevel behajtási eljárást kezdeményezzen a mulasztóval szemben.

A Posta díjbeszedő munkája szerződés szerinti teljesítésének ellenőrzésére az ORTT nem dolgozott ki módszereket. A Műsorszolgáltatási Alap kezelésének részletes szabályait tartalmazó tervezet sem tér ki az erre vonatkozó feladatokra.

A Posta Elszámoló Központ a díjbeszedés hónapjának 19. napjáig, illetve a hónap utolsó napjáig köteles átutalni - az előző díjfizetési időszak tényszámai alapján számított - 90% díjelőleget, majd a következő hónap 15-éig a különbözetet.

A Népjóléti Minisztérium (NM) a médiatörvény alapján havonta utalja az éves költségvetési törvényben - a szociális okokból felmentettek után - jóváhagyott összeg időarányos részét.

A Posta Rt., illetve az NM beszédési, illetve átutalási feladatát 1997. január - március hónapokban megfelelően teljesítette.

2.2.5. Az Alapból teljesített kifizetések ütemessége, a finanszírozásra előírt törvényes határidők teljesítése

A médiatörvény csak a pályázati díj visszafizetésére ír elő határidőt, mely szerint a visszautasított pályázat esetében a pályázati díj 80%-a a visszautasítástól számított 30 napon belül visszajár.

Az üzemen tartási díjbevételeből a különböző média szervezetek működésének finanszírozására szánt összegek Alapból történő továbbítására vonatkozóan ütemezést és határidőt nem szab meg a törvény.

1997. I. negyedévében a Testület azt a gyakorlatot követte, hogy az Alap kincstári számlájára beérkező díjbevételeket azonnal szétosztva **1-2 napon belül továbbutalta** a megfelelő összeget az érintetteknek.

Egy alkalommal - a januári kiutalásnál - történt 10 napos csúszás a befolyt díj kiutalásánál, melynek oka az volt, hogy a Kincstár későn kapta meg az ORTT banki aláírás bejelentőjét.

A befolyt üzemen tartási díjból 1997. január 21. - március 31. között 947 millió Ft-ot az MTV Rt.; 663 millió Ft-ot az MR Rt.; 568 millió Ft-ot a Duna TV Rt.; 24 millió Ft-ot az ORTT; 8-8 millió Ft-ot a közalapítványok kaptak.

2.3. A közalapítványok megalakítása, gazdálkodásuk megszervezése

2.3.1 Magyar Rádió Közalapítvány

Az Országgyűlés a 17/1996. (III. 8.) OGY számú határozatával alapította meg az MR KA-t, e határozat mellékleteként jóváhagyta az alapító okiratot, melynek mellékletei tartalmazzák a gazdálkodására vonatkozó szabályokat, a kuratórium elnöksége, továbbá az MR KA ellenőrző testülete névsorát.

Az MR KA megalapításához szükséges intézkedések időben és teljes körűen megtörténtek.

A nyilvántartásba vételre vonatkozó kérelmet az OGY főtitkára 1996. márc. 19-én nyújtotta be a Fővárosi Bírósághoz, a bíróság a közalapítványt 1996. május 2-án vette nyilvántartásba. A közalapítvány az APEH-nél adóalanyként bejelentkezett, továbbá megkapta a TB-től a folyószámla törzsszámot.

A kuratórium delegált tagjainak száma - az alapító okirat szerint - maximum 21 fő lehet, 1996. évben 20 kuratóriumi tagot választottak meg, mert a nőszervezetek nem jelöltek kuratóriumi tagot.

Az alapító okirat mellékletében eredetileg nyolc tagú elnökséget határoztak meg, a 93/1996.(XI. 1.) OGY sz. határozat alapján azonban tíz főre emelkedett az elnökség tagjainak száma.

Az OGY-i pártok számában bekövetkezett növekedés miatt egy főt delegált az MDNP, s a paritás érdekében további egy főt a kormánykoalíció.

Az elnökség 1996. március 8-án kezdte meg működését.

1996. május 2-ig a Magyar Rádió (MR) biztosított számukra irodahelyiséget, telefonvonalat és csekély berendezést.

1996. május 2-án bérleti szerződést kötöttek a MR-val. A bérleti szerződés szerint a MR-tól bérelnek irodát, annak berendezését, gépkocsit, telefont, bizonyos – nem teljes körű – postázási szolgáltatásokat és számítógépes programokat. Saját tulajdonú számítógépeik vannak. A bérleti szerződést 1996. október 1-én módosították, ugyanis a továbbiakban egy irodahelyiséggel kevesebbet béreltek. (Az MR KA gazdálkodása, így a bérleti szerződés pénzügyi vonatkozásai a jelen ellenőrzésnek - a programnak megfelelően - nem volt tárgya.)

Az MR KA bankszámláját 1996. április 17 - 1996. november 1. között a K&H Bank, majd 1996. október 14 - 1997. február 4. között a CIB Bank, 1997. január 2. óta a Magyar Államkincstár vezette, illetve vezeti.

Az 1996. évi költségvetés módosításáról szóló 1996. évi LXXVIII. tv. 31.§ (2) bekezdése szerint a közalapítványok számláit a Magyar Államkincstár vezeti. (A bankszámlák vezetése

között az időbeni átfedést a kötelezettségek
zökkenőmentes teljesítése indokolta.)

Az MR KA feladata az MR Rt.-t megillető pénzüsszegek továbbutalása, **ami az ellenőrzött időszakban az alapító okirat előírásainak megfelelő határidőben megtörtént.** A banki pénzforgalom nyilvántartása megfelelő.

Az átutalásokról az elnökség intézkedett, a gazdasági igazgató előterjesztése alapján. Az elnök a következő kuratóriumi ülésen beszámolt az utalás(ok) tényéről.

A 17/1996. (III. 8.) OGY határozat mellékletét képező alapító okirat 4.1. pontja 15 millió Ft-ban határozta meg az MR KA induló vagyonát, amelyet azonban a kuratórium nem ezen a jogcímen, hanem működési költség előlegként kapott meg. A kuratórium finanszírozása 1996-ban a központi költségvetési tartalék, illetve a rádió és televízió előfizetési díjak terhére, 1997. évtől a Műsorszolgáltatási Alapba befolyó üzemen tartási díj terhére történik. **Az MR KA a vizsgált időszakban - elsősorban 1996-ban - saját működési költségeire a fedezetet rendszertelenül, havonta többször, változó napokon és összegekben kapta.**

Az ORTT 1997. március 20-i levele szerint (a Magyar Posta és az ORRT közötti szerződésben foglaltaknak megfelelően, ill. a Népjóléti Minisztérium ígéretére alapozva) ezentúl havonta négy részletben utalja majd a Műsorszolgáltatási Alapból az MR KA-t megillető üzemen tartási díjat.

A MR Rt.-t a közalapítvány a törvényeknek megfelelően finanszírozta. A többszöri áttétel miatt azonban a pénzeszközök esetenként a korábbi időszakhoz képest 15-18 napos késéssel jutottak el az Rt.-hez.

A Szervezeti és Működési Szabályzatot az előírt határidőben, 1996. július 8-án fogadta el a kuratórium, és a Művelődési Közlöny 1996. augusztus 30 -i számában jelentette meg. Az SZMSZ az alapító okiratban rögzített követelményeknek összességében megfelel, az utalványozási jogkör meghatározása azonban pontatlan.

Az ellenőrzés kifogásolta az SZMSZ 3.1.2. ill. a 3.2.2. pontjának azokat a részeit, amelyek a gazdasági igazgatóra ill. a pénzügyi ügyintézőre "esetleges ... utalványozási ..." jogkört ruháznak, összeghatár nélkül.

A pénzügyi ügyintéző feladat- és jogkörét az érvényes pénzkezelési szabályzat egyértelműen és világosan határozta meg, és a fentieket kizárta. A pénzügyi ügyintézőtől aláírási címmintát nem nyújtottak be, így utalványozást ténylegesen nem gyakorolhatott.

A helyszíni ellenőrzést követően az elnökség megkezdte az SZMSZ átdolgozását.

Az MR KA 1996-ban egy 1992-es dátumozású **számviteli politika** alapján dolgozott, melyen jóváhagyó záradék nem volt. A közalapítvány 1997-re

aktualizált számviteli politikájára, számlatükrére és számlarendjére vonatkozó javaslat 1997. február 17-ére készült el. A dokumentumokon a helyszíni ellenőrzés időpontjában jóváhagyó záradék nem volt, bár a számviteli munkát ez alapján végezték.

A javaslatot külső szakértő készítette. A közalapítvány gazdálkodási sajátosságainak nem kellő figyelembevételét jelzi, hogy a helyszíni vizsgálat ideje alatt még kiegészítések történtek, pl.: konkretizálták az értékcsökkenési leírások kulcsait, amelyek a javaslatban nem szerepeltek, illetve a szakértő által javasolt számlarend "vállalati számlarend" megnevezéssel szerepelt.

Az 1997. március 20-án hatályba léptetett **Pénzkezelési szabályzatot** az ellenőrzés összességében megfelelőnek tartotta.

A munkaszerződések mellékleteként kidolgozták a **Munkavégzés és foglalkoztatás rendjét**, amit a munkaszerződések megkötésekor minden alkalmazottjukkal megismertettek és aláírtak.

A helyszíni vizsgálat ideje alatt készítették az **Iratkezelési szabályzat** tervezetét. Az irattározási tevékenységet rendben végezték.

A közalapítvány külső szakértőként rendszeresen foglalkoztat **könyvvizsgálót**. Az 1996. december 31-ig érvényes szerződés a könyvvizsgáló díjazását nem tartalmazta, a pénztári kifizetések szerint havonta 20.000.- Ft + ÁFA-t fizettek ki részére. Az 1997-re érvényes szerződést a helyszíni ellenőrzés befejezéséig még nem kötötték meg, bár ugyanazt a szakértőt foglalkoztatták.

A helyszíni ellenőrzést követően, 1997. április 8-án április 1-i visszamenőleges hatállyal ugyanabból a könyvvizsgálói irodából, de más személlyel megkötötték a szerződést.

A kuratórium és az elnökség testületi üléseit 1996-1997 évben az előírásokat meghaladó gyakorisággal tartotta.

A médiatörvény szerint az elnökségnek havonta legalább egyszer kell üléseznie. Az eltelt időben a feladatok szükségessé tették, hogy hetente ülésezzen.

A kuratórium a törvényben előírt negyedévenkénti ülések helyett havonta tartott ülést.

Az üléseket rendben készítették elő (meghívók, előterjesztések, határidők).

Az ülések hangfelvételéről **jegyzőkönyv** készült.

A jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvvezető írta alá és 1 elnökségi tag, illetve 2 kurátor hitelesítette.

Mivel a kuratóriumi ülések általában zártkörűek, ezért a jegyzőkönyvek tartalmi kivonataként - de a határozatokat magukban foglalva - emlékeztetők is készültek.

A titkárság nem minden alkalommal tartotta be az

SZMSZ -ben előírt 8 napos határidőt a jegyzőkönyv véglegesítésére.

A hozott határozatok egy része formailag nem kifogástalan, esetenként az Rt. elnöke - mint a végrehajtásban érintett - értesítése elmaradt. A határozatok kezeléséhez kialakított nyilvántartási rendszer megfelelő.

Több határozatban nem volt feltüntetve a felelős és/vagy a határidő.

Az üléseken hozott határozatokat a Kuratóriumi Határozatok Könyvében, illetve az Elnökségi Határozatok Könyvében tartják nyilván, mellékelve hozzá az előterjesztéseket is.

A kuratórium és az elnökség megfelelően ellátta az MR KA gazdálkodásával kapcsolatos feladat- és jogkörét.

A kuratórium alakuló ülésén elfogadta a közalapítvány 1996. évi költségvetését, 1997. március 3-i ülésén jóváhagyta az 1996. december 31-i mérleget és eredmény-elszámolást, valamint az 1997. évi gazdálkodási tervet.

Az MR KA vagyonával az elnökség gazdálkodik.

Az elnökség készítette elő és terjesztette a kuratórium elé az 1996. és az 1997. évi gazdálkodási tervet.

A kuratórium - a médiatörvényben biztosított jogával élve - megvizsgálta az üzemben tartási díjtétel változtatásának szükségességét. A többi közszolgálati műsorszolgáltató kuratóriumával közösen úgy határoztak, hogy a gazdasági helyzet és üzletpolitikai megfontolások miatt egyelőre nem kérik a díj növelését.

A kuratórium 1997. évre központi költségvetési támogatást és céltámogatást kezdeményezett az OGY illetékes bizottságán keresztül a parlamenttől, melynek eredményeként az 1997. évi költségvetési törvényben az MR Rt. művészeti együttese 408 millió Ft-os támogatásban részesültek. A Külföldi Adások Főszerkesztősége működéséhez kért támogatást nem kapták meg.

A kuratórium javaslatait a központi költségvetési támogatás és céltámogatás kezdeményezésére az elnökség készítette elő.

A közalapítvány kuratóriumának, elnökségének és az ellenőrző testületnek az ügyintéző, ügykezelő és ügyviteli teendőit a **titkárság** látja el. Az alapító okiratban és az SZMSZ -ben részletezett feladataikat általában a szabályzatokkal összhangban végezték. A feladat- és jogköröket a munkaszerződések világosan elhatárolják.

Az alapító okirat egy vezető és öt teljes munkaidejű munkatárs alkalmazására ad lehetőséget. A titkárságnak az ellenőrzés idején a hivatalvezető mellett három főállású alkalmazottja volt. Két külső szakértőt foglalkoztattak rendszeresen: a könyvvizsgálót és egy jogi szakértőt.

A közalapítvány kuratóriumának tevékenységét **ellenőrző testület** ellenőrzi. Az ellenőrző testület ügyrendje 1996. április 30-a óta hatályos, 1996. évben munkaterv alapján dolgozott. 1997-re érvényes munkaterv a helyszíni vizsgálat időpontjában még nem volt.

Az ügyrend és a munkaterv megteremtette a kereteket ahhoz, hogy a testület eleget tudjon tenni a médiatörvényben és a közalapítvány alapító okiratában előírt feladatainak. E feladatoknak tartalmilag is eleget tett, folyamatos ellenőrzést és célvizsgálatot végzett (pl. ellenőrizte az Rt. alapító okiratát, a közalapítvány szerződéseit), a helyszíni ellenőrzés idején véleményezte a kuratóriumnak az Országgyűlés elé terjesztendő éves beszámolóját.

2.3.2. Magyar Televízió Közalapítvány

Az Országgyűlés a 18/1996. (III. 8.) OGY számú határozatával alapította meg az MTV KA-t, e határozat mellékletként jóváhagyta az alapító okiratot, melynek mellékletei tartalmazzák a gazdálkodására vonatkozó szabályokat, a kuratórium elnöksége, továbbá az MTV KA ellenőrző testülete névsorát.

Az MTV KA megalapításához szükséges intézkedések időben és teljes körűen megtörténtek.

A Fővárosi Bíróság a közalapítványt 1996. április 9-én vette nyilvántartásba. A közalapítvány az APEH-nél adóalanyként bejelentkezett, továbbá megkapta a TB-től a folyószámla törzsszámot.

A kuratórium delegált tagjainak száma - az alapító okirat szerint - maximum 21 fő lehet, 1996. évben 20 kuratóriumi tagot választottak meg.

Az alapító okirat mellékletében eredetileg nyolc főben határozták meg az elnökség létszámát. A 93/1996.(XI. 1.) OGY sz. határozat alapján tíz főre emelkedett az elnökség tagjainak száma.

A kuratórium elnöksége 1996. március 1-jén alakult meg. Működését a Magyar Televízió székházában kezdte meg, majd 1996. májusában költözött a TV Szabadság tér 5-6. szám alatti irodaházába. A kuratórium elhelyezése, tárgyi feltételei megfelelőek.

A költözést részben a megfelelőbb elhelyezés, részben a műsorkészítés helyszínétől való elhatárolódási igény is motiválta. A kuratórium működéséhez igénybe vette az MTV Rt. különböző szolgáltatásait - helyiségek, irodatechnika, telefon, alkalmi kiegészítő személyzet -, melyet az MTV Rt. alapító okiratában meghatároztak.

A működési költségek elszámolására, az MTV Rt. számára a valós költségek megtérítésére jelen ellenőrzés - az ellenőrzési programnak megfelelően - nem terjedt ki.

Az MTV KA 1997. február 21-én nyitotta meg számláját a Magyar Államkincstárnál, a számlanyitási szerződés megkötésére a kuratórium elnöksége 1997. I. 7-én hatalmazta fel a kuratórium elnökét. A szerződést a helyszíni vizsgálat befejezéséig még nem írták alá. A Magyar Államkincstár a számlatulajdonos rendelkezési jogának korlátozása nélkül, 1997. I. 1-jétől pénzforgalmi szolgáltatást biztosít. A kuratórium a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt.-nél vezetett számláját annak kifutásakor tervezi megszüntetni.

A közalapítvány a médiatörvényben előírt finanszírozási rend és határidők szerint teljesítette az MTV Rt. -t megillető átutalásokat (sugárzási díj, üzemen tartási díj).

A 18/1996. (III. 8.) OGY határozat mellékletét képező alapító okirat 4.1. pontja 15 millió Ft-ban határozta meg az MTV KA induló vagyonát, amelyet a kuratórium azonban nem ezen a jogcímen, hanem működési költség előlegként kapott meg 1996. április 17-én.

A kuratórium finanszírozása 1996-ban a központi költségvetési tartalék, illetve a rádió és televízió előfizetési díjak, 1997. évtől pedig a Műsorszolgáltatási Alapba befolyó üzemen tartási díj terhére történik, az eddig eltelt időszak tapasztalata alapján rendszertelenül és eltérő összegekben.

Az MTV Rt. finanszírozása az előírásoknak megfelelő. Az üzemen tartási díj azonban áttételesen (Műsorszolgáltatási Alap - Közalapítvány - MTV Rt.), érkezik, ami hátrányosan befolyásolja egyes fizetési kötelezettségek határidőben való teljesítését. (Pl. az ÁFA befizetési kötelezettség havonta 20-án esedékes, míg az üzemen tartási díj általában ettől számított 4-8 nap múlva érkezik.)

Az SZMSZ-t a kuratórium a médiatörvényben előírt határidőhöz képest öt hónapos késéssel állapította meg.

Az MTV KA alapító okiratának 12.3. pontja alapján a kuratórium az elnökség megalakulását követő négy hónapon belül köteles a közalapítvány működését részletesen meghatározó szervezeti és működési szabályzatot készíteni és azt a Művelődési Közlönyben közzétenni. Az első kuratóriumi elnökségi ülés 1996. III. 1-jén volt, az SZMSZ-t pedig az 1996. december 10-i kuratóriumi ülés fogadta el. (A tervezetet már korábban is tárgyalta a kuratórium.)

A kuratórium 1997. március 25-i ülésén módosította az SZMSZ-t, részben egy törvénysértő előírást hatályon kívül helyezett, részben két új előírást beépített. **Az SZMSZ a fenti módosításokkal a törvényi előírásoknak és az alapító okiratnak megfelel.**

A szervezeti, működési szabályzat mellékletét képező **számlarendet, leltározási szabályzatot, bizonylati szabályzatot, iratkezelési szabályzatot, házipénztár kezelési szabályzatot** az 1997. március 10-i ülésén fogadta el a kuratórium.

A leltározási szabályzat, illetve a számlarend csak részben felel meg a törvényi előírásoknak, mivel nem tartalmazza a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény 1997. január 1-jétől hatályos változásait.

A többször módosított 1991. évi XVIII. tv. 50. § (1) szerint 1997. április 30-ig kellett elkészíteni a 14. § (3) bekezdésben előírtak szerint a számviteli politikát, az eszközök és források értékelési szabályzatát, és a már meglévő szabályzatok átdolgozását.

A kuratórium és az elnökség testületi munkájához, a hozott határozatok kezeléséhez nyilvántartási rendszert alakítottak ki. A kuratórium, illetve az elnökség testületi munkájának nyilvántartását 1996. december 10-e óta az SZMSZ-ben meghatározottak alapján végzik.

A nyilvántartás, ügyviteli szabályozás előírásait megfelelő részletességgel tartalmazza az MTV KA SZMSZ-ének mellékleteként 1997. március 10-én elfogadott **iratkezelési szabályzat**.

Az MTV KA kuratóriuma az 1996. június 14-i alakuló ülésétől kezdve a helyszíni ellenőrzés befejezéséig 10 ülést tartott (az utolsót 1997. március 25-én), összesen 35 határozatot hozott.

Az elnökség 1996. március 1-jén alakult. A 62 elnökségi ülésen 221 határozat született.

Az MTV KA kuratóriuma és elnöksége 1996. végéig elfogadott munkaprogram nélkül dolgozott, az ülések napirendjét a kuratórium elnöke határozta meg. 1997. I. negyedévére már rendelkeztek munkaprogrammal, illetve az I. félévre üléstervvel. A vizsgált időszakban a testületek elé kerülő előterjesztések több esetben nem voltak kellően előkészítve, a döntéshez szükséges információkkal megalapozva. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy az elfogadott határozatok végrehajtása gyakran késedelmes, esetenként pontatlan volt.

A határozatokat határozatok könyvében tartják nyilván, melyet visszamenőlegesen, utólag készítettek el. A jelenlegi dokumentáltság, illetve a nyilvántartási rendszer - az 1997. január 1-je utáni titkárságvezető váltást követően - megfelelő színvonalú.

Minden ülésről hangfelvétel, arról írásos jegyzőkönyv, továbbá emlékeztető készült az ülés lezárását követő nyolc napon belül. A jegyzőkönyvet és az emlékeztetőt az elnök és a kuratórium egy tagja aláírásával hitelesítette. A jegyzőkönyv egy példányát az ellenőrző testületnek, az emlékeztetőt a kuratórium minden tagjának megküldte a titkárság.

A határozatok nagy részében (70-80%-ában) a feladatok felelőse, és/vagy határideje vagy mindkettő hiányzott. A határozatok végrehajtásának számonkérése nem volt következetes, illetve utólag nem követhető.

A kuratórium az MTV KA gazdálkodásával kapcsolatos feladat- és jogkörében az 1996. évi gazdálkodási tervet 1996. július 5-én fogadta el, az 1997. évi gazdálkodási terv a helyszíni vizsgálat befejezésének időpontjáig nem került elfogadásra.

A médiatörvény 59. § (1) b. pontja határidő nélkül jelölte meg a kuratórium feladat- és jogkörében a közalapítvány éves gazdálkodási tervének elfogadását.

Az MTV KA működési költségeire a médiatörvény 84. § (2) bekezdés szerint az éves üzemből tartási díjbevételek 1%-ának harmadrészét használhatja fel. A közalapítvány a másik két média-közalapítvánnyal egyeztetve, a 84. § (3)

bekezdése alapján kezdeményezte az Országgyűlés költségvetési ügyekben hatáskörrel rendelkező bizottságánál a költségvetés kiegészítését. A helyszíni ellenőrzés befejezéséig e tárgyban döntés nem volt.

A közalapítvány gazdálkodását, a működéshez biztosított források és az ellátandó feladatok összhangját jelen ellenőrzés nem vizsgálta.

A 10 fős elnökség, illetve a 31 fős kuratórium ügyintéző, ügykezelő és ügyviteli teendőit és az ellenőrző testület működésének segítségét a **titkárság** látja el. A titkárságon az alapító okirat szerint legfeljebb öt teljes munkaidejű munkatárs és egy vezető alkalmazható. A vizsgálat befejezéséig egy munkatárs státusza betöltetlen volt. A titkárságvezetőt a kuratórium elnöke, a titkárságot a titkárság vezetője irányítja.

Az SZMSZ VIII. fejezete szabályozza a titkárság feladatait. A titkárság feladatkörét érintő szabályzatok az alapító okirattal összhangban vannak.

Teljeskörű és szabályozott titkársági tevékenység csak 1997. januárjától folyt. Ebben szerepet játszottak szabályozási hiányosságok, a nem megfelelő személyi feltételek és technikai jellegű problémák.

Az 1996. november 26-i elnökségi ülésre beterjesztett és elfogadott, a kuratórium belső működésével kapcsolatos anyag jó kiindulási alap lehet a titkársági munka javításához is.

Az MTV KA létrehozásáról szóló 18/1996. (III. 8.) OGY határozat 10. pontja nevesíti az **ellenőrző testületet**, mint a közalapítvány ellenőrző szervét. Az alapító okirat alapján összeállított és 1996. december 10-én elfogadott SZMSZ VI. fejezete tartalmazza az ellenőrző testület részletes feladatait.

Az ellenőrző testület saját ügyrend és munkaterv alapján végezte tevékenységét, folyamatosan ellenőrizte az MTV KA kuratóriumának tevékenységét.

Megvizsgálta az MTV Rt. alapításának körülményeit, kiemelten a vagyoneértékelés helyességét. Megállapította, hogy a törzstőkén belüli tényleges készpénz összege eltér az MTV Rt. alapító okiratában feltüntetett készpénz összegétől. Az eltérés nem változtatta meg a jegyzett tőke értékét, így álláspontjuk szerint az alapító okirat módosítást nem igényel.

Az ellenőrző testület az 1997. márciusi kuratóriumi ülésen felhívta az MTV KA figyelmét a KMSZ hiányának következményeire.

A médiatörvény 62. § (4) bekezdése szerint a kuratórium éves beszámolóját az ellenőrző testület véleményével kell az Országgyűlés elé terjeszteni. A törvény az előterjesztésre nem jelölt meg határidőt. A helyszíni ellenőrzés befejezéséig az ellenőrző testület nem fejezte be a kuratórium Országgyűlés elé terjesztendő beszámolójának véleményezését.

2.4. A közalapítványok részvénytársaságai megalakításának előkészítése

2.4.1. Vagyonfelmérés, vagyonátadás

A médiatörvény 141. § (1) - (4) bekezdése szerint **a Kormánynak** a törvény

hatályba lépésétől számított **6 hónapon belül leltár alapján vagyonértékelést kellett készíttetnie az MR és az MTV - pénzforgalmi könyvvitelt vezető - költségvetési intézmények vagyonáról, és az ártértékelt vagyont azon a napon kellett az MR KA és az MTV KA tulajdonába adnia, amely nappal a közalapítványok a részvénytársaságokat megalapítják.**

Ennek érdekében a költségvetési intézmények könyveit le kellett zárni, az 1995. évi költségvetési beszámoló mérlegét a vállalkozói körre érvényes számviteli előírásoknak megfelelő mérlegre kellett átfordítani és az átfordított mérlegben szereplő eszközöket a piaci értéknek megfelelően kellett értékelni.

Az intézményi mérleg vállalkozói szemléletű mérleggé való átfordítására jogszabályi előírás nincs. Az átfordítást a számviteli törvény (Szt.) általános előírásai és a költségvetési szervekre vonatkozó számviteli előírások alapján lehetett elvégezni. A két mérlegtípus tételei bizonyos fókig azonosak, de a költségvetési szervek speciális előírásainak figyelembe vétele kiegészítéseket, illetve a mérlegbe való új tételek felvételét igényelte.

A beruházásra adott előlegek a költségvetési mérlegben az ÁFA-t nem tartalmazták, a vevő követelések szintén ÁFA nélkül kerültek kimutatásra. Az egyéb követelések közé besorolásra került az intézményi mérlegben szereplő aktív függő és átfutó kiegyenlítő elszámolások köre, a vevő követelésekhez sorolták be a költségvetési kiegyenlítő bevételeket, a kötelezettségeket azok ÁFA tartalmával kiegészítették, az egyéb követelések sorába felvételre kerültek az intézményi mérlegben - annak pénzforgalmi szemlélete miatt - nem szereplő rövid lejáratú kötelezettségek: bérköltség, tb. járulék, SZJA, munkavállalói járulék, ÁFA tartozás, pénzmaradvány miatti kötelezettség.

A társaság nyitó mérlegének elkészítéséhez a következő feladatokat kellett elvégezni:

- ~ az intézményi költségvetési beszámolót - a szükséges korrekciók elvégzése után - társasági formájú mérleggé átalakítani;
- ~ aktualizálni az 1995. dec. 31-ei vagyonértékelést, átvezetni ezen a változásokat, beleértve a jóléti eszközöket érintő módosításokat;
- ~ elkészíteni az MR Rt. és az MTV Rt. nyitómérlegét.

A médiatörvényben foglalt vagyonátadás ellentmondott a számviteli törvény előírásainak. A médiatörvény által meghatározott feladat - az aktualizált vagyonértékelés és Rt. megalapítás azonos határnappal való végrehajtása - nem volt megoldható, bizonyos időeltolódással feltétlenül számolni kellett volna.

2.4.1.1. Az MR vagyonának felmérése

Az 1112/1995. (XI. 22.) Korm. határozatban foglaltak szerint a pénzügyminiszternek kellett elvégeztetnie a MR Rt. megalakításához és az állami vagyon átadásához szükséges vagyonszámvetési munkálatokat, és azt legkésőbb 1996. május 31-ig a kuratórium rendelkezésére bocsátani. **A vagyonértékelés elkészítéséről szóló 1044/1996. (V. 15.) Korm. határozat** - melynek értelmében a

vagyoneértékelést a KVI útján kellett elkészíteni - **a május 31-i határidőt július 31-re módosította. Az MR KA kuratóriumának elnöke végül is 1996. augusztus 26-án vette át a KVI-tól az 1995. december 31-i fordulónapra készített, vagyoneértékelésen alapuló vagyont.** A jegyzőkönyv szerinti vagyon átvételre a médiatörvényben meghatározott időponthoz képest (a vagyonatadás napja a Rt. megalapításának napja: 1996. augusztus 1.) későbbi időpontban került sor. Az MR vagyoneértékelésére kiírt pályázatot az AUDIT Rt. és az AQUINCUM Kft. (továbbiakban konzorcium) végezte el. A konzorcium megbízása a vagyoneértékelésen kívül magában foglalta:

- ~ az Rt. tulajdonába kerülő eszközök értékének könyvvizsgálói hitelesítését;
- ~ az MR KA Kuratóriuma számára az apport lista megállapításhoz szükséges javaslatot;
- ~ az archívum felmérésének elkészítését;
- ~ az MTV-vel közösen működtetett szociális és jóléti intézmények tulajdoni megosztására vonatkozó javaslatot.

A konzorcium az MR költségvetési intézmény 1995. évi fordulónapi mérlegét nem auditálta - mivel az megbízásuk tárgyát nem képezte -, a kapott adatokat tényként kezelte. Az intézmény gazdasági vezetőjétől teljességi nyilatkozatot kaptak, amely szerint az 1995. évi mérleg a valóságnak megfelelően tartalmazza az adatokat.

Az ellenőrzés véleménye szerint **a megbízásnak a költségvetési szerv mérlegének auditálására is ki kellett volna terjednie.** Az auditálás célja az, hogy független könyvvizsgáló igazolja, hogy a mérlegben lévő adatok a valóságnak megfelelnek. Ez nem helyettesíthető a gazdasági vezető által adott nyilatkozattal.

Az intézmény vagyonának értékelése az MR nyilvántartásai alapján történt, az előzetes vagyonmérleg az intézmény 1995. évi költségvetési beszámoló mérlege és az ahhoz kapcsolódó szintetikus és analitikus nyilvántartások alapján készült el. Az eszköz állományhoz (tárgyi eszközök, készletek, stb.) tételes leltárt készítettek.

Az intézményi mérleg fordulónapi főösszege 2.892.655 ezer Ft, a társasági formának megfelelően átfordított mérleg 1995. évi fordulónapi főösszege 3.028.825 ezer Ft volt.

Az MR vagyonába tartozó

- ~ immateriális javak és tárgyi eszközök vagyoneértékelését részletes műszaki vagyoneértékeléssel végezték el;
- ~ a befektetett pénzügyi eszközöket minősítették;
- ~ a készleteket mintavételes eljárással értékelték;
- ~ a követelés állományt a Szt. előírásai alapján minősítették;
- ~ a források között szereplő kötelezettségek állományát a rövid lejáratú kötelezettségekkel kiegészítették.

Az előzetes vagyonmérleget könyvvizsgáló hitelesítette a következő kiegészítésekkel.

- ~ A vagyoni értékű jogoknál a bérelt ingatlanokon végzett beruházások értékét nem fogadta el; egy másik bérlemény műszaki vagyoneértékét - annak piaci értéke alapján - korrigálta, növelte a vagyoni értéket két bérleti jog, valamint az RTV Újság üzleti értékével.

- ~ A kísérleti fejlesztés aktivált értékét - a műszaki vagyoneértékeléssel megegyezően - felére csökkentette.
- ~ A tárgyi eszközöknél egységesen nem szerepeltette a 20.000 Ft egyedi érték alatti eszközöket.
- ~ A részesedéseknél a 14.803 ezer Ft értéket tételes értékelés alapján 16.330 ezer Ft összegben állapította meg.
- ~ A befejezett termelés 632 ezer Ft-os értékét nem fogadta el, mivel "készletre vétele" nem volt várható.
- ~ A vevő követelések értékét a várható megtérülés alapján, mint várható realizálható pénzügyi bevételt 40%-kal csökkentett értékkel fogadta el.
- ~ A saját tőke állományát az eszközök és kötelezettségek különbözeteként 5,9 milliárd Ft-ban határozta meg.
- ~ Az egyéb rövidlejáratú kötelezettségek értékét a vevő követelések leírásából származó ÁFA befizetési kötelezettségek összegével (58,8 millió Ft) csökkentette.

Az előzetes vagyommérlegben szereplő eszköz állomány értékét a könyvvizsgáló 7.094.136 ezer Ft összegben hitelesítette, a saját tőke értékét 5.918.959 ezer Ft-ban határozta meg.

A vagyoneértékelés során az MR vagyonában nem szerepeltették - a műszaki szakértők véleménye alapján több mint 7 milliárd Ft-ban megjelölt - hang- és sajtóarchívum, szakkönyvtár, múzeum és kottatár értékét, mivel álláspontjuk szerint

- ~ az archívum nem jelent forgalom - és apport képes vagyont;
- ~ az újabb beszerzésű archivált anyagok értékbeni nyilvántartása és elszámolása gondot jelentene;
- ~ az elszámolandó amortizáció indokolatlan mértékben csökkentené a Rt eredményét.

Az Szt. értelmében szerepeltetni kell a vagyommérlegben a sajtóarchívum, a szakkönyvtár, a múzeum és a kottatár értékét is.

A törvény preambuluma rögzíti, hogy "A piacgazdaság működéséhez nélkülözhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhetően, döntéseik megalapozása érdekében mind a vállalkozások, mind a nem nyereség orientált szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról alapvetően a múltbeli adatokon alapuló, **objektív információk álljanak rendelkezésre.**"

Az Szt. 22.§ (3) bekezdése szerint "Az immateriális javak között azokat a nem anyagi eszközöket (..... szellemi terméket) kell kimutatni, amelyek közvetlenül és tartósan szolgálják a vállalkozás tevékenységét."

Az Szt. 22. § (5) bekezdése alapján a tárgyi

eszközök között azokat az anyagi eszközöket kell kimutatni, amelyek tartósan, közvetlenül vagy közvetett módon szolgálják a vállalkozás tevékenységét.

Az Szt. 37. § (1) bekezdése szerint az immateriális javak és tárgyi eszközök beszerzési (jelen esetben értékeléssel megállapított) összegét azokra az évekre kell elosztani, amelyekben az eszközöket előreláthatóan használni fogják. Ennek figyelembe vételével elérhető az, hogy az előbbieken felsorolt eszközök után értékcsökkenést ne számoljanak el, mivel - hasonlóan a Szt.-ben nevesített földhöz és a művészeti alkotásokhoz - sem fizikai, sem erkölcsi kopásuk nem számszerűsíthető. A fenti tételek mérlegben való szerepeltetésének másik módja, ha azok értékét az immateriális javak, illetve a tárgyi eszközök értékhelyesbítése címén számolják el. Ebben az esetben értékcsökkenést elszámolni nem kell.

Bármelyik megoldással biztosítható, hogy az Szt. filozófiája - az éves beszámoló a vállalkozás vagyonáról, pénzügyi helyzetéről, jövedelem termelő képességéről valós, hű összképet adjon - érvényre jusson.

A Danubius Rádió elmúlt időszakai költségei és bevételei igazolták, hogy **jelentős üzleti értéket képvisel, ezért az immateriális javak közötti szerepeltetése indokolt lett volna.**

Az MR előzetes vagyonmérlegében a Danubius Rádió (továbbiakban: DR) mintegy 3,0 -3,5 milliárd Ft-os üzleti és cégértékét azonban mégsem szerepeltették, tekintettel arra, hogy az Szt. előírásai szerint az immateriális javak között csak azon eszközöket lehet szerepeltetni, amelyek "tartósan és közvetlenül szolgálják a vállalkozás tevékenységét", a médiatörvény 130. §-a pedig kimondta, hogy az ORTT köteles a Danubius Rádió néven megjelölt műsorszolgáltatási jogosultságra pályázatot hirdetni, a jogosultsággal együtt a névhasználati jogot is átruházni.

Ez az eljárás azonban azt eredményezte, hogy a vagyonmérleg nem a valóságnak megfelelően tartalmazta az Rt. induló vagyonát. A DR - annak ellenére, hogy a médiatörvény szerint koncesszióba adják - az Rt. tevékenységét közvetlenül szolgálta, működése során árbevétel realizálódott. Ezért **a vagyonértékeléssel megállapított összeget indokolt lett volna az immateriális javak között kimutatni.** A DR koncessziós díja a médiatörvény szerint az MR KA-n keresztül az MR Rt.-t illeti majd meg.

Az MR klasszikusnak számító műsorcímeit, mint üzleti-, cégértéket növelő tételt a vagyonértékelés során figyelmen kívül hagyták, mivel azok nem forgalomképesek.

Az RTV újság tulajdonjából eredően indokolt volt, hogy az MR eszközei között a vagyommérlegben felvételre került. Az értékelés során az 1993. évi vagyoneértékelésben megállapított 172,7 millió Ft-os vagyoneértékű jogot vették kiindulási alapnak, ezt korrigálták a múltbeli negatív eredmények és a jövőre vonatkozó bizonytalansági tényezők együttes kihatásával, amelynek következtében - a korábbi értékelés 1/3-ában - az RTV újság üzleti és cégértékét 58 millió Ft-ban vették figyelembe.

Az MR és az MTV, mint költségvetési intézmények szétválasztása során az a megállapodás született a két közalapítvány között, hogy a jóléti és szociális intézmények az MR Rt. és az MTV Rt. tulajdonába kerülnek 50-50%-os megosztásban, továbbra is biztosítva mindkét intézmény dolgozói részére ezek használatát és az ezzel járó költségek közös viselését.

A 11 jóléti körbe tartozó intézmény nettó nyilvántartási értéke 200,7 millió Ft volt, amelynek értéke a vagyonefelmérés szerint 985,9 millió Ft-ra változott.

Az MR KA 1996. augusztus 1-jével alapította meg a MR Rt.-t. A Rt. jegyzett tőkéjét 4,5 milliárd Ft-ban állapították meg, az apport lista alapja az 1995. dec. 31-i fordulónapra elkészített vagyoneértékelés volt, melyet a társaság könyvvizsgálója hitelesített.

A vagyoneátadásra 1996. augusztus 26-án került sor. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvet a KVI igazgatóhelyettese és a MR KA kuratóriumának elnöke írta alá. A jegyzőkönyv a kincstári vagyone felett tulajdonosi jogokat gyakorló Pénzügyminisztérium egyetértésével lépett hatályba.

Az MR KA könyveiben az 5.053 millió Ft értéknek megfelelő apport rövid lejáratú követelésként, a tőketartalékkal szemben könyvelésre került, majd egyben könyveikből ki is vezették, az MR KA mérlegében a 4.500 millió Ft mint részvény szerepel. **A média törvénnyel ellentétben tehát a közalapítvány könyveiben nem került átvezetésre a könyvvizsgálói záradékkal ellátott vagyone teljes összege.**

A médiatörvényben foglalt vagyoneátadás ellentmondott a számviteli törvény előírásainak.

A 83. § (2) bekezdés szerint a számviteli (könyvviteli) nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni.

Szabályszerű az a bizonylat, amely az adott gazdasági műveletre vonatkozóan könyvvitelben rögzítendő és más jogszabályban előírt adatokat a valóságnak megfelelően hiánytalanul tartalmazza.

Ennek megfelelően az MR KA 1996. augusztus 1-én jogosan könyvelte le a 5.053 millió Ft értékű "átvett" vagyone, de nem vehette be nyilvántartásába a médiatörvény 141. § szerinti további vagyonelemeket.

Az előzetes vagyoneértékelés alapján összeállított eszközöket az MR Rt. augusztus 1-jén nem könyvelhette le, mivel a nyitó mérlegben csak a vagyoneértékeléssel alátámasztott és könyvvizsgáló által hitelesített eszközök szerepelhetnek, amelynek augusztus 1-jei időpontra vonatkozó végleges változata csak decemberben készült el.

1996. július 31-én az MR költségvetési szerv megszűnt, annak felértékelt vagyoneából mindössze csak 5 milliárd Ft került át az MR KA könyveibe, ahonnan

ez az összeg kivezetésre is került, de **egészen decemberig az előzetes vagyon mérleg szerint kimutatott 7,1 milliárd Ft értékű eszközállomány egyik gazdálkodó szervezet nyilvántartásában sem szerepelt.**

Az MR Rt. nyitó mérlegét a KVI megbízása alapján a konzorcium készítette el és hitelesítette.

Az intézményi zárómérleg auditálása nem képezte a megbízás tárgyát, így az abban foglalt adatokat tényként fogadták el, azok valóság tartalmáról az intézmény gazdasági vezetője teljességi nyilatkozatot adott. Ez a mód - a korábbiakban kifejtettek miatt - kifogásolható.

Az 1996. augusztus 1 - 15. közötti pénzügyi teljesítések és egyéb nyilvántartási rendezések elvégzésével az intézményi beszámoló korrigálásra került.

A költségvetési beszámoló készítését szabályozó előírások szerint a megszűnő költségvetési intézmények záró mérlegében a mérleg-fordulónapot követő 15 napon belül megtörtént pénzügyi teljesítéseket még a beszámolási időszak részeként kell elszámolni.

A változások tételesen kimunkált dokumentumai, valamint az ÁFA-val kapcsolatos módosítások szerint az eredeti mérleg tételei és ezzel a mérleg főösszege (2.688. 874 ezer Ft) 56.160 ezer Ft-tal nőtt.

A korrigált költségvetési szemléletű mérleg társasági formájú mérleggé történő átalakítása során a szükséges átsorolások illetve az új tételek felvétele szabályosan megtörtént:

- ~ A beruházási előleg értékét az ÁFA-val megnövelték.
- ~ A vevő állományt átértékelték, az ÁFA-t a mérlegben szerepeltették.
- ~ Az egyéb követelések közé sorolták be a költségvetési kiegyenlítő kiadásokat.
- ~ A nyitó mérlegben szerepelt az ÁPV Rt. 250 millió Ft-os kölcsöne is.
- ~ A szállítói tartozások összegét leltár alapján állították össze, amelyben szerepelt az AH Rt. részére ki nem fizetett sugárzási díj is.
- ~ Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségeknél vették figyelembe a függő, az átfutó és a kiegyenlítő bevételek tételeit.
- ~ Részletében itt mutatták ki az ÁFA költségvetési intézményekre jellemző tételeit (a 90 napnál hosszabb fizetési késedelem esetén a kiszámlázott ÁFA-t be kell fizetni). Rendezésre kerültek továbbá az ÁFA-val kapcsolatos költségvetési befizetési kötelezettség további tételei is. Összességében 50.957,3 ezer Ft-tal növekedett a rövid lejáratú kötelezettségek értéke.
- ~ Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek mérlegtételen vették számításba a kettős könyvvitel szabályai szerint a beszámolási időszakot terhelő, a költségvetési mérlegben nem kimutatható bérköltséget, a köztartozások, valamint a pénzmaradvány összegét.

Fentiek miatt a korrigált költségvetési mérleg 2.870.528 ezer Ft-os összege 85.468 ezer Ft-tal nőtt.

A vagyon műszaki vonatkozású értékelését alvállalkozói minőségben az Sz & Sz Kft. végezte el. A vagyonértékelést az 1995. dec. 31-i műszaki értékelésük alapján,

az 1996. július 31-ig történő változásokat figyelembe véve tették meg. A változások tételes adatait szakértői véleményük mellékleteként csatolták. Az 1995. évi szakvéleményben is szereplő vagyონrészeket változatlanul hagyták, mivel véleményük szerint az amortizáció csökkentő, illetve az infláció növelő hatása kiegyenlíti egymást.

Az átfordítás, illetve az átértékelés következtében az intézményi mérleg főösszege 2.955.996 ezer Ft-ról 6.953.220 ezer Ft-ra nőtt.

A nyitó mérleget a könyvvizsgáló 6.541.022 ezer Ft összegben hitelesítette. Az MR Rt. nyitó mérlegében szerepelt a MR és MTV költségvetési szervek által közösen használt ingatlanok vagyónmegosztási megállapodásban rögzített értéke. A leltár szerint a hang- és sajtóarchívum, szakkönyvtár, múzeum és kottatár 1-1 Ft értéken szerepelt. A nyitó mérlegben a felsoroltak eszmei értéken való szerepeltetése az Szt. előírásainak - az előzőekben kifejtettek miatt - nem felelt meg.

1996. decemberében szükségessé vált, hogy az októberben elkészített vagyónértékelést és nyitó mérleget korrigálják. A MR által bemutatott tételeket számításba véve az 1996. július 31-jei átfordított intézményi mérleg értékét 2.949.238 ezer Ft-ban határozták meg, az átértékelt vagyont 7.206.316 ezer Ft-ban, a nyitómérleg értékét 6.794.118 ezer Ft-ban. Az MR Rt. nyitómérlegéhez tartozó, azt megalapozó leltárt azonban csak 1997. január 20-án állították össze.

A vagyónértékelés alapján összeállított nyitó mérleg 1996. december végén elkészült, de a vagyón jegyzőkönyv szerinti átvételére valójában nem került sor, mivel az ingatlanok tulajdonjoga még az MR KA javára sincs átvezetve.

2.4.1.2. Az MTV vagyónának felmérése

Az 1112/1995. (XI. 22.) Korm. határozat szerint a pénzügyminiszternek az MTV részvénytársasággá alakításához és az állami vagyónátadásához szükséges vagyónfelmérési munkálatokat el kellett végeztetnie, és legkésőbb 1996. május 31-ig a kuratórium rendelkezésére kellett bocsátani.

Fenti kormányhatározatot módosította az 1044/1996. (V. 15.) Korm. határozat, melynek értelmében a vagyónértékelés végrehajtásáért a privatizációért felelős tárca nélküli miniszter volt a felelős 1996. július 31-i határidővel, saját forrásból történő finanszírozással.

Az ÁPV Rt. azonban már az 1044/1996. (V. 15.) Korm. határozat megjelenését megelőzően, 1996. március elején intézkedett a pályáztatás lebonyolításáról.

A pénzügyminiszter feladatát végül is a privatizációért felelős tárca nélküli miniszter vette át a "miniszterelnök és a pénzügyminiszter úrral történt egyeztetés alapján", erről és a nyertes pályázó megnevezéséről 1996. április 15-én levélben tájékoztatta az MTV KA kuratóriumának elnökét.

A pályáztatás körülményeit kedvezőtlenül befolyásolta az a tény, hogy az ÁPV Rt. nem tartozott a közbeszerzési törvény hatálya alá, ezáltal mód nyílt a belső szabályzatában rögzített lehetőségek közül zártkörű, meghívásos eljárással történő pályázat lebonyolítására. Ennek megfelelően 1996. március 5-én három céget értesített és kért fel ajánlattételre, mely nem minősíthető széles körű tájékoztatásnak a feladat megvalósítása és költsége tekintetében.

Az ÁPV Rt. két, szinte azonos (vállalási ár és idő) ajánlat közül választotta ki a

PRIMO Vagyonértékelő és Könyvvizsgáló Kft.-t. A szerződés kelte 1996. április 9. A szerződésben foglalt feladat az MTV tárgyi eszköz vagyonára vonatkozó teljes körű vagyonértékelés volt.

A megbízott a feladatot 1996. augusztus 12-i határnappal vállalta teljesíteni. (A pályázati ajánlat július 25-i befejezést tartalmazott.) A feladat teljesítése esetén a megbízó összesen 84.740 ezer Ft+ÁFA díj fizetését vállalta.

A PRIMO Kft. az MTV központi költségvetési szerv által rendelkezésre bocsátott 1995. december 31-i költségvetési mérlegbeszámoló és az azt alátámasztó vagyonleltár alapján végezte el a vagyonértékelést. Ez utóbbi dokumentáció (vagyonleltár) az MTV eszközeinek nyilvántartás szerinti mennyiségét, bruttó, nettó értékét, beszerzési idejét tartalmazta. A nyilvántartási és a tényleges mennyiség összehasonlítására és értékelésére vonatkozó adatokat, eltéréseket, kiértékelést a dokumentáció nem tartalmazott.

Az MTV 1995. évi fordulónapi mérlegében szerepeltetett adatokat a PRIMO Kft. tényként kezelte. Az intézmény gazdasági főigazgatóságáról (szakmai területért és a számviteli rendért felelős személyektől) teljességi nyilatkozatot kapott, amely szerint a végleges vagyonmérleg összeállításához szolgáltatott adatok, információk a valóságnak megfelelnek.

A médiatörvény 141. §. (1) bekezdésében rögzített határidőhöz (1996. július 31.) képest az előzetes vagyonértékelés (1995. december 31-i állapot) két hónapos, míg a végleges (az 1996. évi változásokkal korrigált) vagyonértékelés félét meghaladó késedelemmel készült el 1997. február hónapban.

Az 1995. december 31-re vonatkozó vagyonértékelést 1996. augusztus 1-jére hajtották végre. Az ÁPV Rt. észrevételei alapján a vagyonértékelést a PRIMO Kft. módosította.

A vállalási ár átutalására a szerződésben rögzítettek alapján három részletben került volna sor, ténylegesen azonban 1996. augusztus 2-án két számlát fizettek ki 10.592,5 ezer Ft, illetve 31.777,5 ezer Ft összegben, majd 1996. október 1-én 63.555 ezer Ft kifizetése történt meg.

A vagyonértékelés végrehajtásában bekövetkezett késedelmet jelentős mértékben befolyásolta, hogy a vonatkozó kormányhatározat alapján a szükséges intézkedéseket elmulasztották.

A késői pályáztatáson túl a létrejött megbízási szerződés tartalmának hiányosságai is hozzájárultak a későbbi félreértéshez, mely az 1996. évet érintő kiegészítő vagyonértékelést érintette.

A megbízási szerződés nem tért ki a vagyonértékelés időpontjának (fordulónap) meghatározására, a vagyonértékelés könyvvizsgálói hitelesítésére, az MR-rel közösen működtetett szociális és jóléti intézmények tulajdon megosztására vonatkozó javaslatlételre. Mindezek következtében került sor 1996. július 2-án jegyzőkönyv felvételére az ÁPV Rt. és a PRIMO Vagyonértékelő és Könyvvizsgáló Kft. között, mely konkrétumok nélkül ugyan, de

rögzítette, hogy a megbízás "a megbízási szerződésben foglalt változatlan feltételek mellett a Magyar Televízió vagyoneértékelésével kapcsolatos mindazon vagyoneértékelési és könyvvizsgálati feladatokra kiterjed, melyek a hivatkozott jogszabályokban foglalt célok megvalósításához szükségesek...a vagyoneértékelésnek a médiatörvényben és a vonatkozó kormány határozatban foglalt céloknak mindenben megfelelnie szükséges, úgyszintén arra is, hogy a vagyoneértékelésnek olyan formában és szempontok szerint kell elkészülnie, mely lehetővé teszi a Magyar Televízió Részvénytársaság jogszabályoknak megfelelő létrehozását, különös figyelemmel a médiatörvényben, a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvényben, a számvitelre, valamint a cégbírószági eljárásra vonatkozó jogszabályokban foglalt rendelkezések összhangban történő érvényesítésére."

Az ÁPV Rt. 1996. szeptember 24-én átadás-átvételi jegyzőkönyv alapján adta át a KVI-nak az MTV vagyoneértékelésére (1995. december 31-i állapot) vonatkozó iratanyagot.

Az MTV KA kuratóriumának elnöke a KVI-tól 1996. október 1-jén vette át az 1995. december 31-i fordulónapra készített, vagyoneértékelésen alapuló vagyont. (A vagyoneátadás napja a Rt. megalapításának napja.)

Az MTV KA szakértői elemezték a rendelkezésre álló, 1995. december 31-i állapotot tükröző dokumentációt és megállapították, hogy ebben a formában nem alkalmas az MTV Rt. 1996. októberi megalapításához.

Erről a Miniszterelnöki Hivatal 1996. szeptember 2-án kelt leirata tájékoztatta a privatizációért felelős tárca nélküli minisztert és egyben kérte az intézkedését a vagyoneértékelés 1996. október 1-jei állapotnak megfelelő kiegészítése iránt.

A költségvetési rendszerben gazdálkodó MTV beszámolási és könyvvezetési kötelezettségét a számvitelről szóló, többször módosított 1991. évi XVIII. törvény előírásait érvényesítve az 54/1996. (IV. 12.) Korm. rendelet szabályozza. E rendelet hatályba lépésével az intézménynek 1996. június 30-ig át kellett térnie az új számlarendre. Az MTV a rendelet előírásait érvényesítette, majd a társasággá alakulás kapcsán 1996. szeptember 30-i fordulónappal lezárta könyveit és elkészítette az intézmény mérlegbeszámolóját és adóbevallásait.

Az MTV intézményi mérlege alapján - amely a pénzforgalmi szemléletű kettős könyvvitelhez igazodik - össze kellett állítani a társasági könyvvitel szabályait érvényesítő mérleget.

A pénzforgalmi szemléletből adódó eltéréseket kiszűrték, az analitikus nyilvántartások alapján a vevőállományt bruttósították, valamint a speciális aktív és passzív költségvetési tételeket - tartalmuk meghatározása után - beépítették a

társasági mérlegbe.

Az 1995. december 31-i költségvetési zárómérleg főösszege 8.797.866 ezer Ft, az átfordított mérleg főösszege 9.572.142 ezer Ft volt, 744.276 ezer Ft-os növekedéssel. Ez az átfordított mérleg az 1995. december 31-i vagyommérleg - tervezet könyv szerinti adata.

Az 1995. december 31-i fordulónapra összeállított, vagyoneértékelésen alapuló vagyommérleg-tervezetet a médiatörvényben előírtaknak megfelelően, az MTV és az MR közös üzemeltetésében lévő jóléti ingatlanok megosztásával is korrigálni kellett.

Az MTV KA és az MR KA között 1996. augusztus 1-én létrejött megállapodás szerint az MTV KA közvetítésével az MTV tulajdonába került 412.000 ezer Ft értékben három ingatlan teljes tulajdonjoga és egy ingatlan 5/6-od része.

Az ingatlanok a telekkönyvi bejegyzés szerint tehermentesek, így a társasági törvény vonatkozó előírásai szerint apport képesek voltak.

Az MTV végleges vagyommérlegének összeállítására - amely egyben az MTV Rt. nyitómérlege - az 1996. I-IX. havi működés hatásainak az előzetes vagyommérlegen történő átvezetésével került sor. A megjelölt időszakban végbement változások (beszerzés, értékesítés, selejtezés stb.) felmérése, megállapítása az MTV nyilvántartásain alapult.

Az intézményi mérleg 1996. szeptember 30-i fordulónapi főösszege 9.263.542 ezer Ft, a társasági formának megfelelően átfordított mérleg 1996. évi főösszege 10.075.099 ezer Ft volt, ami 811.557 ezer Ft-os növekedést jelent. Az átfordított mérleg képezi az MTV 1996. szeptember 30-i végleges vagyommérlegének könyv szerinti adatait.

A részvénytársaság vagyonát a Cégbíróság az 1995. december 31-i fordulónapra összeállított vagyommérleg-tervezet (előzetes vagyommérleg) alapján 18.963.962 ezer Ft-ban határozta meg, melyből a jegyzett tőke 16.056.099 ezer Ft, tőketartalék 2.907.863 ezer Ft volt. A jegyzett tőkéből 15.345.858 ezer Ft nem pénzbeli betét, 710.241 ezer Ft pénzbeli betét volt.

A végleges vagyoneértékelés szerinti mérleg főösszeg: 24.156.859 ezer Ft.

Az 1996. évi I. tv. 141. § (4) bekezdésekben rögzített időpont szerint az átértékelt vagyon sem az MTV KA, sem az MTV Rt. számviteli nyilvántartásaiban nem jelent meg az ellenőrzés befejezéséig (1997. március 31.).

A nyitómérleget nem könyvelték, mely sérti a számviteli törvényben megfogalmazott teljesség és folyamatosság elvét.

2.4.2. Az MR és az MTV költségvetési szervek megszüntetése

Az 54/1996. (IV. 12.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése arról rendelkezik, hogy a gazdálkodó szerv a megszűnés napjával az éves beszámolóval azonos tartalmú beszámolót köteles készíteni. Nincs szabályozás a fejezet év közbeni megszűnésére, jóllehet az MR és az MTV a központi költségvetés fejezetei voltak. Kifogásolható, hogy a megszűnés napjára vonatkozó beszámoló megküldési kötelezettségéről a kormány határozat nem intézkedett. A MR és az MTV - az illetékes államigazgatási szervek véleményét kikérve - a beszámolót továbbítani nem tudta.

A költségvetés alapján gazdálkodó szervek éves beszámoló összeállítására vonatkozó TÁJÉKOZTATÓ-ban foglaltak részletesen kifejtik a költségvetési intézmény megszüntetésére vonatkozó, fejezet által ellátandó elszámolási kötelezettségeket. Ezek az előírások azonban nem értelmezhetőek az MR-re, és az MTV-re, mint fejezetekre.

2.4.2.1. A Magyar Rádió (MR) költségvetési szerv megszüntetése

A médiatörvény 141. § (6) bekezdése szerint **az MR, mint költségvetési szerv az alapító okiratban megjelölt napon (1996. augusztus 1-jén) szűnik meg.** A 156/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet 6. § (3) bekezdése szerint, ha a költségvetési szerv megszüntetésére a feladat-ellátás más szervezeti formában történő megvalósítása érdekében kerül sor, **a megszüntetést megelőzően gondoskodni kell:**

- a) az új szervezet által ellátandó feladatok meghatározásáról;
(Általánosságban a média tv 144. § (1) bekezdésében a feladat megjelölésre került : " A Magyar Rádió által a törvény hatálybalépésekor végzett műsorszolgáltatás e törvényben ... foglalt általános feltételek mellett szerint mindaddig folytatható...". Az MR Rt. tényleges tevékenységi körét az alapító okirat részletesen tartalmazza.)
- b.) vagyonértékelésről, vagyonmérleg készítéséről;
(Az Rt. előzetes vagyonértékelése 1995. december 31-i fordulónappal történt meg, az előzetes vagyonmérleget a könyvvizsgáló hitelesítette. Az Rt. végleges vagyonmérlege azonban - szükségszerűen - csak a költségvetési szerv megszüntetését követően készült el.)
- c) a feladat ellátásához indokolt vagyon meghatározásáról;
(A vagyon átadásáról a médiatörvény rendelkezett. Az 54. § (2) bekezdése szerint az alapító pótlólagos vagyonrendeléssel, célra rendelt vagyonként az MR költségvetési szerv állami tulajdonában lévő ingó és ingatlan vagyonát, valamint vagyoni értékű jogait az MR KA tulajdonába adja. A 141. § (1) bekezdés szerint: a Kormány a törvény hatálybalépésétől számított 6 hónapon belül leltár alapján vagyonértékelést készít az MR vagyonáról, a vagyont azon a napon adja át az MR KA tulajdonába, amely nappal a közalapítvány az Rt.-t megalapítja.)
- d) üzleti terv készítéséről.

(Üzleti terv készítéséről a médiatörvény nem rendelkezett. Ez két következménnyel járt: a 156/1995. (XII. 26.) Korm. rendeletnek ezen előírása nem valósult meg; nem készült olyan pénzügyi terv, amely alapján igazolható lett volna, hogy az Rt. formában való működés előnyösebb, gazdaságosabb, rentábilisabb, mint a költségvetési intézményi formában való gazdálkodás.)

Az 54/1996. (IV. 12.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése arról rendelkezik, hogy a gazdálkodó szerv a megszűnés napjával az éves beszámolóval azonos tartalmú beszámolót kell készítsen. **Az intézményi beszámoló 1996. július 31-i fordulónapra készült el.** A beszámolót leltárral is alátámasztották. **A próbaszerűen kiválasztott mérlegtételek és a leltár adatai megegyeztek (anyagok, késztermékek, szállítók).**

A 159/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet értelmében a költségvetési szerv megszűnését követő 15 napon belül a felügyeleti szervnek a bankszámla, az előirányzat-felhasználási keretszámla megszüntetése iránt intézkednie kell. Az MR költségvetési szerv Magyar Államkincstárnál vezetett számláinak megszüntetését csak 1996. november 26.-án kezdeményezte, annak ellenére, hogy a Kincstár alelnöke 1996. augusztus 6-án az intézményt a számlák megszüntetésére hívta fel. A megszűnő számlák között nem szerepelt a költségvetési gazdálkodás pénzügyi lebonyolításának célját szolgáló előirányzat-felhasználási keretszámla. 1996. augusztus 16-tól a számla bevételi számlaként működhetett, arról kiadás csak az MR Rt. javára volt teljesíthető. Az előirányzat felhasználási keret számla megszüntetéséről a MR Rt. 1996. december 31-én intézkedett. A Kincstár a számlák megszüntetését 1997. január 15-én igazolta vissza.

Az MR költségvetési szerv az adóhatóságnak az adókötelezettségét érintő változást jelentős késéssel tette meg. Hasonló módon késedelemmel nyújtotta be a adóbevallását.

Az Art 15. § (1) és (2) bekezdése szerint az adókötelezettséget érintő változást annak bekövetkezésétől számított 15 napon belül, az Art. 23. § (3) bekezdése szerint az adóbevallását 30 napon belül kell megtenni.

A megszűnő költségvetési intézményre vonatkozó adóbevallását az MR 1996. november 11-én az APEH részére megküldte, és a 9602. sz. adاتمódosító lapon kérte a költségvetési intézmény adószám megszüntetését.

A médiatörvény 1996. évi módosítása szerint az MR KA köteles volt gondoskodni az MR költségvetési fejezet 1996. évi zárszámadásának elkészítéséről. A költségvetési beszámoló elkészítésének határideje 1997. március 21. volt. **Az intézményi beszámoló határidejére elkészült. A beszámoló mérlege a valóságnak megfelelően adatokat nem tartalmazott.**

2.4.2.2. A Magyar Televízió (MTV) költségvetési szerv megszüntetése

A médiatörvény 141. § (6) bekezdése szerint az MTV, mint költségvetési szerv az alapító okiratban megjelölt napon, 1996. október 1-én szűnik meg. A megszűnéssel kapcsolatos feladatok a következők szerint teljesültek:

- a) Az új szervezet által ellátandó feladatok meghatározása: az MTV tényleges tevékenységi körét az alapító okirat részletesen tartalmazza.
- b) Vagyonértékelés, vagyonszármazék készítés: az Rt. előzetes vagyonértékelése 1995. december 31-i fordulónappal megtörtént, a végleges vagyonszármazékot a vagyonértékelést végző kft. 1997. február 28-án hitelesítette.
- c) A feladatellátáshoz indokolt vagyon meghatározása: a vagyon átadásáról a médiatörvény rendelkezett.
- d) Üzleti terv készítése: a költségvetési szerv megszüntetését követően 1996. november hónapban készült el.

Az 54/1996. (IV. 12.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése arról rendelkezik, hogy a gazdálkodó szerv a megszűnés napjával az éves beszámolóval azonos tartalmú beszámolót készít. Az intézményi beszámoló 1996. szeptember 30-i fordulónapra készült el. A beszámolót a nyilvántartási adatokból összeállított dokumentáció támasztja alá.

A 159/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet értelmében a költségvetési szerv megszűnését követő 15 napon belül a felügyeleti szervnek a bankszámla, az előirányzat-felhasználási keretszámla megszüntetése iránt intézkednie kell.

Az MTV a Magyar Államkincstárnál vezetett számláinak (fejezeti elosztási számla, MTV Központi szervezete előirányzat felhasználási számla) megszüntetését csak 1996. november 26-án kelt levélben, az adatfelvételi lapok alapján a szervezeteinek (MTV; MTV Pécsi Körzeti Stúdiója, MTV Szegedi Stúdiója, MTV Irányító Szervezete) a költségvetési törzsadattárból való kivezetését 1997. január 2-án kelt levélben kezdeményezte.

Nem teljesítették a 156/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet 44. § (4) bekezdésében foglaltakat, mely szerint költségvetési szerv törzskönyvi nyilvántartásból való törlése érdekében a nyilvántartás adatait érintő változásokat a változást követő 5 munkanapon belül kell bejelenteni a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervnek. A Kincstári körbe tartozó költségvetési szervek esetében a Kincstárt is 5 munkanapon belül kell értesíteni a Kincstárt is érintő változásokról.

A médiatörvény 1996. évi módosítása szerint az MTV KA köteles volt gondoskodni a költségvetési fejezet 1996. évi zárszámadásának elkészítéséről. A költségvetési beszámoló elkészítésének határideje 1997. március 21. volt.

Az intézményi beszámoló határidejére elkészült. A beszámoló mérlege a valóságnak megfelelően adatokat nem tartalmazott.

2.4.3. A részvénytársaságok alapításkori adósságainak rendezése, a megváltozott finanszírozás

A médiatörvény 141. § (2) bekezdése szerint az MR Rt. általános jogutóda az MR költségvetési szervnek, az MTV Rt. pedig az MTV költségvetési szervnek. A 141. § (1). bekezdésében megjelölt vagyonátadás tárgyát a vagyon egésze - a jogelődöt megillető jogosultságok és terhelő kötelezettségek összessége - képezte. Az Rt.-k tehát az általános jogutódlás révén a kötelezettségek tekintetében is jogutódok

lettek.

A megszűnt MR és MTV költségvetési szervek korábbi adósságait az 1997. évi költségvetési törvény az Rt.-k számára jóváhagyott 1997. évi sugárzási díj előirányzat terhére rendezte, továbbá az Rt.-k pénzügyi helyzetének javítása érdekében - átmeneti időszakra - enyhítette a médiatörvény reklám korlátozásra vonatkozó 1997. évi előírásait.

Az 1997. évi költségvetési törvény szerint a médiatörvényben a reklámidő korlátozására vonatkozó szabályok 1997. szept. 1-ig, a műsorszámok támogatására vonatkozó szabályok 1996. dec. 31-ig nem alkalmazhatók.

A médiatörvény 75. § (1) bekezdése szerint az állam a központi költségvetés "Országgyűlés" fejezetében a részvénytársaságokat - a közalapítványok útján - a műsorterjesztési költségeiknek megfelelő összegű támogatásban részesíti. **A műsorterjesztési költségek fedezetéről tehát az állam szándékozott gondoskodni. E szándékot 1997. évre vonatkozóan a költségvetési törvény módosította.**

Az 1997. évi költségvetési törvény szerint az állam az MR Rt. és az MTV Rt. támogatási kötelezettségét a megszűnt költségvetési intézmények adósságai beszámításával teljesítette úgy, hogy a felhasznált támogatás együttes összege - beleértve az adósság beszámítását - nem haladhatja meg a ténylegesen kiszámlázott műsorterjesztési költségük összegét.

A műsorterjesztési költségek fedezetére biztosított állami támogatás csökkentésébe **az 1997. évi költségvetési törvény olyan tartozások beszámítását írta elő kötelezően, amelynek egy részét az MR Rt. és az MTV Rt. nem ismert el, jogerős bírói ítélet vagy perbeli egyezség (MTV - APEH, MR Rt. - AH Rt.) nem támasztott alá, illetve az MTV úgy tudta, hogy az ÁV Rt. által az AH Rt.-től engedményezéssel átvett 1994. évi sugárzási díj adósság a pénzügyminiszter intézkedése alapján az intézményt már nem terheli.**

A támogatásokat a számlával igazolt fizetési kötelezettséghez igazítva folyósítja a központi költségvetés, a beszámított tartozás arányos részének figyelembevételével.

2.4.3.1. Magyar Rádió Rt.

Az MR Rt. nyitómérlegében 1741,1 millió Ft adósság szerepelt, ebből a hosszú lejáratú kötelezettség 250 millió Ft, a rövid lejáratú kötelezettség 1491,1 millió Ft volt.

A 1056/1996. (V. 30.) Korm. határozat arról intézkedett, hogy a privatizációs miniszter az ÁPV Rt. útján az MR sugárzási díjtartozásából 250 millió Ft kifizetését biztosítsa, amely összeget az MR átalakulásakor a vagyont terhelő kötelezettségként kell figyelembe venni. A nyitó mérlegben ez az összeg a hosszú lejáratú kötelezettségek tételen szerepel.

A rövid lejáratú kötelezettségekből 883,7 millió Ft az Antenna Hungária Rt., 96,7 millió Ft a TB., 50,9 millió Ft az ÁFA, 86,2 millió Ft az SZJA tartozás, 40 millió Ft a késedelmi kamat volt. A nyitó mérlegben az állammal szemben lejárt határidejű tartozás nem szerepelt.

A rövid lejáratú kötelezettségek 59 %-a az **AH Rt.-vel szemben fennálló tartozás**

volt, amelynek **összegét az MR Rt. sem összezszerűségében, sem a teljesített szolgáltatás minőségét illetően nem ismerte el.**

1996-ban a két cég között sugárzási szerződés aláírására nem került sor, annak ellenére, hogy képviselőik több alkalommal kísérletet tettek a szerződés megkötésére.

Az AH Rt. az 1990. évi LXXXVII. tv alapján - amely lehetővé teszi a hatósági ár alkalmazását, ha a felek között szerződés nem jön létre - 1996. év májusában egyoldalúan bejelentette, hogy a sugárzási díjakat a 28/1995. (XII. 29.) Korm. rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott hatósági árakon számlázza le.

Az MR álláspontja az volt, hogy az áremelés az 1990. évi LXXXVII. tv értelmében nem fogadható el, mivel a szerződés megkötése az AH Rt. érdekkörében felmerült okból kifolyólag hiúsult meg, ezért a hatósági ár alkalmazása nem tekinthető a jog rendeltetésszerű alkalmazásának.

Az MR kifogásolta a számlában feltüntetett összegek helyességét minőségi szempontból is, mivel a rendelkezésükre álló hallgatói levelek szerint kisebb volt a teljesítmény, mint a leszámlázott energia alapján elvárható lett volna. A közösen végzett mérési jegyzőkönyvek is azt igazolták, hogy a modulációs vonalak sok esetben nem feleltek meg az előírt paramétereknek. Így az AH Rt. valójában névleges teljesítményt számlázott le, függetlenül attól, hogy az adóberendezések valóban lesugározták-e a szerződés szerinti teljesítményt.

A Magyar Rádió ellen a sugárzási díj tartozás miatt az AH Rt. pert indított. Az első fokú bíróság 1996. évi ítéletét az MR Rt. fellebbezése eredményeként a II. fokú bíróság 1997-ben hatályon kívül helyezte és az I. fokú bíróságot új eljárásra utasította.

Az MR már 1996. elejétől nem tudta teljes mértékben kifizetni - likviditási gondjai miatt - az AH sugárzási díj számláit, az adósság felhalmozódását azonban az is okozta, hogy az AH Rt. 1996. májusában emelte az árakat, és az áremelést visszamenően 1996. januárjáig leszámlázta. Az MR Rt. a megalakulása után felmerült sugárzási díjat folyamatosan fizette, a megszűnt költségvetési intézmény által felhalmozott adósságot azonban nem.

Az Antenna Hungária Rt. és a Magyar Rádió Rt. - a közalapítvány kuratóriuma elnökségének jóváhagyásával - fent említett perrel kapcsolatban már a helyszíni ellenőrzés befejezése után, 1997. július 16-án megállapodást kötöttek, ami az MR Rt. 1996. december 31-én fennálló - beleértve a nyitómérlegben is szereplő - adósságára (tőke és kamat) vonatkozott.

E megállapodást követően 1997. július 31-én vezette ki az MR Rt. a könyveiből az 1997. évi költségvetési törvény 59. §-ában meghatározott 1.434 millió Ft tartozást, illetve a megállapodásban az AH Rt. által tett 238,6 millió Ft engedményt.

Az 1056/1996. (V. 30.) Korm. határozat szerint a pénzügyminiszternek a költségvetési törvény módosítására előterjesztést kellett készítenie annak érdekében, hogy az MR 1996. évi költségvetési támogatásának folyósításában fennakadás ne történjen, illetve az MR-nál legkésőbb 1996. június 30-i befejezéssel likviditási vizsgálatot kellett szerveznie.

A Korm. határozatnak a költségvetési támogatás folyósításával kapcsolatos

rendelkezése az MR Rt. esetében a likviditás szempontjából közvetlen jelentőséggel nem bírt, mivel a támogatás folyósítását az SZJA tartozás kiegyenlítése miatt márciusra előbbre hozták.

A 2203/1996. (VII. 24.) Korm. határozat **a médiáknál pénzügyi átvilágítást rendelt el, költségeinek fedezetére 37 millió Ft támogatást biztosított a költségvetés általános tartaléka terhére.**

Az MR pénzügyi átvilágítását a KVI megbízásából a korábban a vagyonértékelést végző konzorcium végezte. A pénzügyi átvilágítást határidőre, 1996. június 25-re fejezték be. **Megállapították, hogy az MR pénzügyi helyzete külső források bevonása és racionális intézkedések nélkül nem tartható egyensúlyban.**

Össességében 1,6-1,8 milliárdos hiányt prognosztizáltak.

A tanulmányban megállapították, hogy az MR bevételei alapvetően behatároltak, annak növekedésére az intézménynek érdemi hatása nincs. Kiadásai esetében jelentkező költségtöbbleteket az MR nem képes ellensúlyozni, annak ellenére sem, hogy 1995. évben 103,6 millió Ft-os (10%-os mértékű) csökkentést hajtott végre az 1996. évre kiadott szerkesztőségi kereteknél.

Az 1997. évi költségvetésről szóló törvény az MR Rt.-vel kapcsolatban úgy rendelkezett, hogy:

~ az ÁPV Rt. az Antenna Hungária Rt.-től engedményezéssel vegye át a MR 1.184 M Ft összegű sugárzási díj meg nem fizetéséből származó követelését;

~ az ÁPV Rt.-nek az 1056/1996. Korm. rendelet 8. pontja értelmében a MR-rel szemben fennálló 250 millió Ft követelése kiegyenlítettnek minősül.

Az MR teljes sugárzási díjhátraléka 1796,3 millió Ft, a kamat tartozás 26,3 millió Ft, a költségvetési törvényben megszabott engedményezés összege 1184 millió Ft, az ÁPV Rt. átvállalása 250 millió Ft volt, így az adósság rendezésnél 362,3 millió Ft különbség mutatkozott.

Az MR költségvetési intézmény gazdálkodása során keletkezett, és a jogutód könyveiben szereplő kötelezettségek rendezését célzó intézkedések nem oldották meg a problémát. Az adósság állomány több okból kifolyólag nő:

~ a változatlan kötelezettség állományhoz még a további kamatok is hozzászámítandók;

~ az 1997. évi sugárzási díj 58 %-ának megfelelő összeget teljesít a központi költségvetési támogatásból.

Az MR 1996. évben 2.453 millió Ft reklámbevételt realizált, 1997. évre a reklám korlátokat figyelembe véve 2.000 millió Ft bevétellel számoltak. Az 1997. I. n. évi adatok azt mutatják, hogy a reklámidő korlátozás feloldása az MR Rt. számára többlet bevételt nem jelent.

Az MR Rt. számára az 1997. évi központi költségvetésben a műsorterjesztési költségekre előirányzott 1873,3 millió Ft összegű támogatás a sugárzási díjnak csak

az 58%-át fedezi.

Az MR Rt. gazdasági igazgatójának 1997. augusztus 27-i tájékoztatása szerint **1997. január 1 - 1997. július 31 közötti időszakra a Magyar Rádió Rt.-nek 901,9 millió Ft kiegyenlített számlája volt az AH Rt. felé.**

Az 1997. évi költségvetési törvény szerint 1997. január 1-től 1997. december 31-ig a Műsorszolgáltatási Alapba befolyt üzemben tartási díj 28%-a a MR Rt.-t illeti meg. Arányaiban ez **a felosztás az MR Rt. számára kedvezőtlenebb, mint a médiatörvény életbelépése előtti időszakban érvényes 1/3 (MR) - 2/3 (MTV) arány volt.**

Az MR Rt. azonban a médiatörvény életbelépése után a költségvetési támogatás összegét tekintve kedvezőbb helyzetbe került. 1995. évben az MR költségvetési intézmény 533 millió Ft, 1996. évben 496 millió Ft támogatást kapott, ezzel szemben az MR Rt. 1997. évi támogatása összesen 3345 millió Ft (műsorterjesztésre 1873 millió Ft, művészeti együttesekre 408 millió Ft, az üzemben tartási díj alól felmentettek után 1064 millió Ft).

2.4.3.2. Magyar Televízió Rt.

Az MTV költségvetési intézmény 1996. évig felgyülemlett kötelezettsége összesen 5.951 millió Ft, teljes mértékben rövidlejáratú kötelezettség volt.

Ebből az AH Rt. felé lejárt határidejű kötelezettség 638 millió Ft, mely 1996. évi áremelkedésből származott. Az MTV és az AH Rt. között 1996. évben nem volt aláírt sugárzási szerződés, így a díjmelés érvényesítésére nem volt érvényes dokumentáció.

Az ÁPV Rt. felé fennálló 1.000 millió Ft kötelezettség az 1994. évi sugárzási díj felemelése miatt keletkezett, melynek kamata 544 millió Ft.

Az MTV-nek az AH Rt.-vel szemben fennálló, a bíróság által megítélt, 1994. évi díjmelésből származó sugárzási díj adósságát 1994. decemberében az Állami Vagyonkezelő Rt. Igazgatósága - a pénzügyminiszter felkérésére - az AH Rt.-től megvásárolta.

Fenti intézkedés a pénzügyminiszter 58.412/1994. számú, az ÁV Rt.-t felügyelő kormánybiztosnak 1994. október 13-án írt levelében foglaltak a következők szerint történt:

"Az Antenna Hungária Rt. a 24/1994. (VI. 17.) KHVM rendelet alapján ez év júliusától emelte a Magyar Televízió és a Magyar Rádió részére nyújtott szolgáltatásának árát, a sugárzási díjat. A központi költségvetési szervként működő előbbi intézmények számára ez többletköltséggel, támogatási igénnyel jár. Mivel a központi költségvetés ehhez forrással nem rendelkezik - ez már annak idején látható volt -, átmenetileg áthidaló megoldásra van szükség.

Az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság vezetői a helyettes államtitkár úrral folytatott tárgyaláson a szóban forgó probléma megoldásában megállapodtak. Előbbiek vállalták, hogy az új hatósági ármegállapítás bevezethetősége céljából - ami az ÁV Rt. érdeke volt, hiszen csak az így megnövelt nyereség esetén számíthatott az Antenna Hungária Rt. folyamatban lévő privatizációjára - hajlandók olyan megállapodást kötni a Magyar Rádióval, a Magyar Televízióval és az Antenna Hungária Rt.-vel, amelynek következtében a díjmelés idén nem jelentene többletterhet a Magyar Rádió és a Magyar Televízió számára. Ez volt a

Pénzügyminisztérium egyetértésének feltétele.

Ennek ellenére a megállapodás nem jött létre, az Antenna Hungária Rt. emelt árakon számláz, így az MR és főleg az MTV likviditási gondokkal kénytelen szembenézni, az utóbbi bírósági ítéletnek néz elébe.

Kérem ezért Kormánybiztos úr azonnali intézkedését, hogy az Állami Vagyonkezelő Rt. 189 millió forint értékben vállalja át a Magyar Rádió és 388 millió forint értékben a Magyar Televízió ez évi sugárzási díj emelésből származó fizetési kötelezettségét, vagyis közvetlenül fizesse ki az Antenna Hungária Rt. részére az MTV és MR helyett a folyó évben ez okból keletkező többletkötelezettségüket.

A Magyar Televízió - amely az elmúlt években rohamosan növekvő összegű díjfizetéssel jelentős mértékben hozzájárult az Rt. fejlesztéséhez - az előzőek szerinti rendezés mellett is anyagi gondokkal küzd, ezért további segítségre van szüksége. Az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság ebben még oly módon tud részt venni, hogy az 1994. szeptember végén fennálló sugárzási díjtartozás csaknem 800 millió forintos összegét az Antenna Hungária Rt.-nél kiegyenlíti. Ebből 200 millió forintot ez évben szükséges kifizetni az Rt. likviditási gondjai miatt, további 573 millió forintot 1995. elején lehetőleg készpénzben, esetleg vagyonjuttatással történő támogatás tehet ki. Mivel - tudomásom szerint - az Antenna Hungária Rt. az ÁV Rt. részére járó 254 millió forintos osztalékot csak akkor tudja kifizetni, ha kinnlévőségeihez hozzájut, a jövő évi rendezés ennek megfelelő elszámolásával, illetve figyelembe vételével is megtörténhet.

A Kormány mindent megtesz azért, hogy a MTV fizetési képessége érdemben javuljon, s a továbbiakban ne veszélyeztesse az Antenna Hungária Rt. gazdálkodását. Kérem Kormánybiztos úr fentiek szerint intézkedését."

Az ÁPV Rt. 1995. és 1996. években több alkalommal sürgette az MTV-nél az AH Rt.-től engedményezési eljárással átvett tartozás kiegyenlítését, jöllehet 1995. augusztus 24-én kelt, 23.309/95. számú levelében a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára felkérte az ÁPV Rt. vezérigazgatóját, hogy a benyújtott követeléstől az ÁPV Rt. álljon el. E levél szerint: " A Magyar Televízió díjtartozásai az Antenna Hungária Rt. felé nagyrészt a cég díjtételeinek - saját privatizációja érdekében végrehajtott - jelentős mértékű megemeléséből fakadtak. A díjemeléshez a Pénzügyminisztérium azzal járult hozzá, hogy keletkező többletkiadásokat a privatizációs bevételekből az ÁV Rt. rendezzi. Álláspontunk nem változott, mivel nem tartjuk elfogadhatónak azt, hogy egyes cégek privatizációja fontos közfeladatokat ellátó költségvetési intézményeket ellehetetlenítsen. Ezért kérem, hogy a Magyar Televízió felé benyújtott követeléstől elállni szíveskedjenek. Az intézmény pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé sem jelenleg, sem 1996 évben a követelés kiegyenlítését."

A Magyar Televízió alelnöke 1996. február 29-én kelt 141/717/96. számú levelében arról tájékoztatta a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkárát, valamint 141/717/96. számú levelében az ÁPV Rt. vezérigazgatóját, hogy a Pénzügyminisztérium korábbi állásfoglalásai alapján az MTV úgy tekintette, hogy a vitatott összeg véglegesen a privatizációs bevételek terhére került elszámolásra, és azt az MTV-nek utólag sem kell megfizetni. Így az MTV a felszámított

késedelmi kamatot jogtalanul tartva az ÁPV Rt. számláit teljesítés nélkül visszaküldte. Az MTV Rt. nyitó mérlegében is csak az 1 milliárd Ft tőketartozás szerepelt, az ÁPV Rt. által felszámított kamattartozás nem.

Az APEH felé fennálló kötelezettséget (1.383 millió Ft) az MTV nem ismerte el, bírói úton megtámadta, az eljárást halasztások után a bíróság felfüggesztette. Jogerős végzés nem született. (Az adórevízió a Kereskedelmi Igazgatóságnál 1988-92. évekre, az MTV-nél pedig 1991-92. évekre állapított meg adóhiányt, bírságot, és késedelmi pótlékot.)

Az MTV Rt. könyveiből kivezetésre került - az APEH törlésről szóló értesítése alapján - 1.383,5 millió Ft adósság, az AH Rt. által megjelölt számlák alapján 800 millió Ft értékű - az 1996. évi díjmelés miatt keletkezett - adósság, továbbra is szerepel azonban az 1994. évi sugárzási díj tartozásból származó 1 milliárd Ft értékű - az AH Rt.-től az ÁPV Rt. által átvállalt - adósság. Az MTV Rt. nem tartja nyilván a könyveiben ezen adósság 544 millió Ft összegű kamatvonzatát.

Az áruszállításokból és szolgáltatásokból eredő kötelezettség 1.585 millió Ft volt. A kötelezettség részét képezik továbbá ÁFA, SZJA, TB stb. kötelezettségek, melyek határidőn belüliek.

Az MTV pénzügyi átvilágítását a KVI megbízásából a Deloitte és Touche Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft. végezte. A pénzügyi átvilágítást a vállalt határidőre, 1996. június 28-ra fejezték be.

A tanulmányban megállapították, hogy az MTV bevételei az egyes hónapok között jelentős ingadozást mutatnak. Ebben súlya van a reklámbevételek alakulásának, ami a reklámrendelők igényeinek függvényében változik.

Az MTV összes bevételeinek igen jelentős hányada - körülbelül egynegyede - az üzemben tartási díjból származik. Az üzemben tartási díj bevétel a vizsgált 1995, 1996. években 1994-hez képest folyamatosan csökkent.

Az MTV költségvetésében nagy szerepe van a reklám és szponzor bevételeknek, melyek 1997-től nem növelhetők, sőt csökkenés várható a médiatörvényben rögzített korlátozások miatt.

A kiadások havi alakulásának éven belüli üteme szintén nem arányos. A kiadásokban mutatkozó hullámzás jórészt objektív okokra vezethető vissza. A kiadások havi hullámzása számos költségfeleségnél fennáll. Jelentős éven belüli eltérések tapasztalhatók pl. a szolgáltatási költségcsoportoknál. Az alvállalkozók részére történt kifizetéseknél elsősorban növekedési tendencia a jellemző.

A bevétel csökkenés és a kiadás növekedés

együttesen rontja az MTV pénzügyi helyzetét. Az MTV követeléseinek és kötelezettségeinek aránya feszült helyzetet teremtett, azonban csak azért nem okozott törést az MTV pénzügyi helyzetében, mert a 3 nagy összegű tartozás (APEH, ÁPV Rt., AH Rt.) részben peresítés, részben egyéb okból nem került érvényesítésre. A teljes összeg kiegyenlítésére - amely jelentős mértékű - a bankszámla nem is nyújtott fedezetet. A likviditás egész éves szinten várható alakulása rendkívül sok tényező függvénye. Csak számos tétel feltételezésével (vevők fizetőképessége lényegesen nem romlik, előfizetői díjak fizetésében nem lesz törés, a nagy összegű tartozások MTV általi teljesítésére nem születik döntés stb.) tarthatók az MTV 1996. évi bevételei és kiadásai egyensúlyban.

A megállapítások elsősorban a bevételi források alakulására tértek ki, illetve számos feltételt felállítva összegezték a tapasztalatokat. A rendelkezésre álló források felhasználásának módját, és lehetőségeit kevésbé hangsúlyozták. A médiatörvényben rögzített **eredeti reklámkorlátozás figyelembevételével az MTV 7.489,7 millió Ft bevétellel számolt 1997. évre. A hatályos reklámkorlátozás figyelembevételével viszont 1996. augusztusában 13 milliárd Ft bevételt prognosztizáltak.** Az MTV 1996. évi reklámbevétele meghaladta a 16 milliárd Ft-ot.

A Közalapítvány kuratóriuma elnökségének 1997. augusztus 15-i levelében foglaltak szerint a reklámkorlátozás feloldása révén előálló bevétel-növekedés valójában 2-3 milliárd Ft-ra rúghat.

A helyszíni ellenőrzés befejezéséig **az MTV Rt. a költségvetési törvényben biztosított - az adóssággal csökkentett - támogatás (17,4 %) mértékét meghaladóan, az 1997. I. félév átlagában 47,8 %-os arányban, aktuális pénzügyi helyzetétől függően egyenlítette ki az AH Rt. sugárzási díj számláit.** Az MTV Rt. gazdasági főigazgatójának 1997. augusztus 26-i tájékoztatása szerint **1997. január 1 - 1997. július 31 közötti időszakra az MTV Rt.-nek 1.373,9 millió Ft kiegyenlítetlen számlája volt az AH Rt. felé.** Így a költségvetési törvényben alkalmazott adósságbeszámítás a **sugárzási díj tartozás újbóli kialakulását eredményezte.**

Az 1997. évi költségvetésről szóló tv. szerint 1997. január 1-től 1997. december 31-ig a Műsorszolgáltatási Alapba befolyt **üzemben tartási díj 40%-a az MTV Rt.-t illeti meg, mely arányaiban kedvezőtlenebb, mint a médiatörvény életbelépése előtti időszakban érvényes 1/3-2/3-os arány volt.**

Ezen a jogcímen befolyt bevétel 1996. I. negyedévben 1.828 millió Ft, 1997. I. negyedévben összesen 1.758 millió Ft.

2.4.4. A részvénytársaságok megalakítása, gazdálkodásuk megszervezése

2.4.4.1. Magyar Rádió Rt.

Az MR Rt. **cégbejegyzése** iránti kérelmet az MR KA 1996. augusztus 12-én nyújtotta be a Fővárosi Cégbíróságnak, mely azt 1996. augusztus 14-én hagyta jóvá, 1996. augusztus 1-i visszamenőleges hatállyal.

A cégbejegyzésről szóló információ a cégközlönyben 1996. október 3-án jelent meg. A cégbejegyzéssel egyidejűleg a Fővárosi Cégbíróság az MR költségvetési intézményt a cégjegyzékből törölte.

Az FEB-ben időközben történt személyi változásokat az MR KA bejelentette a cégbíróságnak.

Az **adóigazgatási** azonosítószámot 1996. augusztus 14-én kapta meg az Rt., a TB. folyószámla törzsszám kelte 1996. augusztus 27.

Az MR költségvetési intézmény bankszámláját a Kincstár vezette.

A kincstárnál vezetett számla 1996. aug. 16-tól 1996 dec. 31-ig pénzforgalmi bevételi számlaként működött. Kiadás csak a MR Rt. javára volt teljesíthető. A kincstári bevételi számla 1996. év végéig történő működtetése indokolt volt a zökkenőmentes finanszírozás és a likviditás elősegítése érdekében.

A MR költségvetési intézmény Rt. -vé alakulását követően új számlavezető pénzügyintézetet kellett kiválasztani.

A pályázati felhívásra hét bank nyújtotta be a pályázatát. A kiválasztás három forduló volt. A pályázatot a Postabank és Takarékpénztár Rt. nyerte.

A **bankszámla szerződést** 1996. augusztus 6.-án kötötték meg.

Az Rt. központi számlája mellett az Rt. kilenc vidéki bankszámláját (telepi számlaként) és három alszámláját vezeti a Postabank.

A média tv. 141.§ (4) bekezdésében foglaltak szerint a részvénytársaságok megalapításával érintett állami tulajdonú ingatlanok tulajdonjogát – a közalapítványok közbenső tulajdonszerzésének a feltüntetése mellett – az adott részvénytársaság nevére kell jegyezni. **A tulajdonjog változás ingatlan-nyilvántartásban történő rendezésére a helyszíni ellenőrzés befejezéséig az MR KA nem intézkedett.** A média tv. 141.§ (1) bekezdése szerint a tulajdonos a közalapítvány, ezért a médiatörvényben meghatározott feladat teljesítése érdekében a közalapítványnak kell eljárni.

A tulajdonjog változás bejegyeztetésének az volt az akadály, hogy az MR KA és az MR Rt. közötti vagyonátadás "Átadás-átvételi jegyzőkönyvét" a közalapítvány képviselői nem írták alá.

A kuratórium és az elnökség felmérte, hogy a médiatörvényben meghatározott hatáskörök maradéktalan ellátása érdekében milyen intézkedések szükségesek. Ennek érdekében összeállították mind a kuratóriumi, mind az elnökségi feladatok – benne ellenőrzések – 1996-os ütemtervét. Az 1997-es ütemterv a helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem készült el.

Az MR Rt. közgyűlési hatáskörét részben a kuratórium, részben az elnökség gyakorolja.

A gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény (Gt.) 258 § c) pontja által a kuratóriumra ruházott közgyűlési jogkörben **a kuratórium** 1996. augusztus 1-én **döntött az Rt. megalakulásáról.** Ugyanezen a napon elfogadták az **alapító okirat** első változatát azzal, hogy 1996. okt. 15-ig újra tárgyalják. **A cégbírósághoz benyújtott alapító okirat tartalma nem volt azonos a kuratórium által elfogadott alapító okirattal.**

A kuratórium az első, nem hiánytalannak tekintett alapító okiratot azért fogadta el, hogy a cégbejegyzéshez szükséges lépéseket minél hamarabb meg lehessen tenni. Késedelmet okozott ugyanis, hogy a későn megrendelt vagyoneértékelési munkálatok miatt nem volt ismert az alapító okiratban rögzítendő alaptőke nagysága.

Az 1996. augusztus 1-én elfogadott változat csak tervezet volt, amellyel egyidejűleg "Tervezett pontosítások az Alapító Okiraton" c. feljegyzést is kaptak a kurátorok, aminek elfogadásáról azonban nem határoztak.

A kuratórium ülése után az alapító okirat szerkesztésével és ellenjegyzésével megbízott ügyvédi iroda nevében eljáró ügyvéd a tizenhárom tételből álló pontosítási listából az eredeti szövegbe nyolcat teljesen, kettőt részben (változtatásokkal), hármat egyáltalán nem szerkesztett be. Ezt a változatot nyújtották be a Cégbírósághoz.

A MR KA ellenőrző testülete célvizsgálatban foglalkozott az alapító okirat szövegének eredetileg elfogadott változata és a cégbejegyzéshez benyújtott szöveg eltéréseivel. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján nem tudta megállapítani, hogy az ügyvéd milyen felhatalmazás alapján szerkesztette be a tervezett módosítások többségét.

Az eredeti alapító okiratot az MR KA nem hozta nyilvánosságra.

A kuratórium 1996. december 2-án úgy döntött, hogy csak az alapító okirat végleges változatát jelenteti majd meg a Magyar Közlönyben.

Az MR KA az Rt. tevékenységi körének módosításáról és egyéb változásokról 1997. január 20-án és február 17-én hozott határozatot, a módosításokat a cégbíróságon bejelentette, az APEH-nak azonban csak a helyszíni ellenőrzés befejezése után jelentette be a tevékenységi kör módosítását.

Az MR KA az MR Rt. módosított alapító okiratát a Magyar Közlönyben a helyszíni ellenőrzés befejezését követően (1997. április 28-án) jelentette meg.

Az Rt. elnökének megválasztására az elnökség az előkészítő munkálatok után 1996. május 30-án tette meg javaslatát a kuratórium számára. A kuratórium június 3-án választotta meg - a törvény szerint négy évre - az Rt. elnökét.

Az MR Rt. a helyszíni ellenőrzés befejezéséig még nem rendelkezett jóváhagyott **Közszolgálati Műsorszolgáltatási Szabályzattal** (KMSZ).

A KMSZ első tervezetét az MR Rt. 1996. november 1-jén, a médiatörvény 29. § (4) bek. és 71. § c) pontban előírt kilenc hónapos határidő utolsó napján nyújtotta be a kuratóriumnak jóváhagyásra.

Többszöri tárgyalás és az Rt.-nek módosításra visszaadás után a KMSZ harmadik tervezetét tárgyalta és fogadta el a kuratórium 1997. március 24-i és április 7-i ülésén. Az április 7-i kuratóriumi ülés után a KMSZ-t a kuratóriumi határozatoknak megfelelően módosították, s az ORTT-nek május 12-én, a helyszíni ellenőrzést követően elküldték.

Az **archiválás rendjéről** szóló szabályzat tervezetét az MR Rt. 1997. március 7-én készítette el, és a helyszíni ellenőrzés befejezését követően nyújtotta be a kuratóriumnak jóváhagyásra.

A kuratórium feladata az **Rt. éves gazdálkodási és pénzügyi terve elveinek és fő összegeinek a jóváhagyása**.

Az 1996. évi tervet az 1996. szeptember 23-24-i kuratóriumi ülésen hagyták jóvá. Az 1997. év fő gazdasági mutatóit tartalmazó tervet benyújtották a kuratóriumi elnökség február 21-1 ülésére.

Az MR Rt. elnökének 1997. augusztus 15-i levele szerint a fő gazdasági mutatókat tartalmazó terv alapján kidolgozott részletes üzleti tervet az elnökség április 21-i ülése megtárgyalta, majd azt a kuratórium május 22-i ülésén jóváhagyta. A részletes terv korábbi tárgyalására azért nem kerülhetett sor, mert az előző kuratórium mandátuma lejárt, az új kuratórium első ülését május 22-én tartotta.

A kuratórium hatásköre továbbá az **évi adásidő jóváhagyása**, ami a **helyszíni ellenőrzés befejezéséig nem történt meg**.

Az MR Rt. elnökének 1997. augusztus 15-i levele szerint az éves adásidőre vonatkozó részletes előterjesztést az Rt. 1997. március 28-án terjesztette a kuratórium elnöksége elé, amely azt jóváhagyólag terjesztette a kuratórium elé. Az új összetételű kuratórium első ülésén - május 22-én - változtatás nélkül jóváhagyta az előterjesztést.

Az MR Rt.-nél több, mint fél évig nem működött felügyelő bizottság.

A kuratórium az elnökség javaslata alapján 1996. augusztus 1-jén választotta meg a FEB két tagját. A FEB dolgozói tagját az Rt. munkavállalói 1996. november 5-én választották meg.

A kuratórium által választott két tag közül egyik sem vállalta a FEB elnöki tisztét, majd január végén, illetve február elején FEB tagságukról is lemondtak.

A kuratórium elnöksége 1997. február 10-én új személyeket javasolt, akiket a kuratórium 1997. február 17-én megválasztott.

Az új FEB első ülésén, március 14-én választotta meg elnökét.

Az FEB tagjainak a megválasztása az elnökség és a kuratórium részéről szabályosan és törvényesen történt mindkét alkalommal (javaslat, döntés, szavazás, határozat, jegyzőkönyv, ill. az elfogadó nyilatkozatok).

A **könyvvizsgálót** a kuratórium bízta meg.

Az elnökség nyílt pályázatot hirdetett. A pályázati kiírás két napilapban jelent meg. Tizenkét pályázat érkezett meg határidőben.

Az elnökség minősítette a pályázatokat, előkészítette a javaslatot, majd 1996. július 11-én egyhangúan állított a kuratórium számára jelöltet. A kuratórium 1996. augusztus 1-jén a szükséges többséggel **megválasztotta** az Rt.

könyvvizsgálóját, a médiatörvénynek megfelelően négy évre.

A könyvvizsgáló megválasztása **törvényesen** történt.

A könyvvizsgálóval az Rt. kötött szerződést mind 1996-ra, mind 1997-re.

Az 1996-os szerződés formai hibáit (a szerződés csak ajánlatként létezett; a fejlécben az MR KA szerepel, mint szerződéskötő, bár a szerződést az Rt. gazdasági igazgatója írta alá) az 1997. évi szerződésben kiküszöbölték.

Az ellenőrzés kifogásolta, hogy az Rt. **évente kötötte meg a szerződést a könyvvizsgálóval**, jóllehet a könyvvizsgálót a kuratórium a törvény szerint négy év időtartamra választotta meg.

Az **elnökség** bonyolította le az Rt. elnöki tisztségére a nyilvános pályázati felhívás kiírását, elbírálását.

Az elnökség a pályázat kiírását és a pályázat elbírálását a médiatörvényben megszabott határidő betartásával végezte, a pályázat beadásának határidejénél azonban ettől kismértékben eltért.

A médiatörvény 140. § (3) bek. szerint a pályázati felhívást az elnökség megválasztását követő harminc napon belül kell közzétenni, a benyújtásának határideje harminc nap, a pályázatokat harminc napon belül kell elbírálni. A pályázati felhívást 1996. március 28-án és 29-én időben jelentették meg több napilapban. A benyújtás határidejét 1996. május 8-ban, negyven napos határidőt adva állapították meg. A pályázatok elbírálása után 1996. május 30-án tettek a kuratóriumnak javaslatot a jelöltre.

Az elnökség megállapította az Rt. elnökének díjazását.

Az elnök megbízási szerződése csak 1996-ra tartalmazott díjazást. 1997-ben, az első számfejtésnél vették észre e hiányosságot, és a mulasztást pótolták.

Az elnökség jogkörébe tartozik az **Rt. gazdálkodásának az ellenőrzése**. Az 1996. évi gazdálkodás ellenőrzésére az elnökség ütemtervet készített.

Az ütemterv a médiatörvényben előírt feladatok mindegyikére kiterjedt, a feladatokat részletekre bontotta, ennek alapján dolgoztak. Az 1997-es ütemterv elkészítésére egy négy főből álló bizottságot állított fel az elnökség. A helyszíni vizsgálat idején az ütemterv még nem készült el.

Ellenőrzési kötelezettségük teljesítése érdekében beszámoltatták ill. meghallgatták az MR költségvetési intézmény vezetőit, majd az MR Rt. vezetőit.

A beszámoltatás témája volt pl. az Rt. létszámhelyzete, üzleti terve, egy konkrét hitelfelvétel körülményei.

Az elnökség jogkörébe tartozik, hogy előzetes **tárgyalási felhatalmazást** adjon egymilliárd forintnál vagy a tervezett éves forgalom tíz százalékánál magasabb értékű szerződések kötésére, illetve **előzetesen jóváhagyja** a hitelfelvételeket, a háromszázmillió forintnál, vagy a tervezett éves forgalom három százalékánál nagyobb értékű szerződéseket.

E jogkörök helyes alkalmazása és az Rt. ellenőrzése érdekében kialakították az - Rt. meghatározott összeghatár feletti gazdasági lépéseire vonatkozó, a médiatörvényben az Rt.-re nézve kötelező - előterjesztések rendjét. Az előterjesztésekhez bizonylatot szerkesztettek.

Az Rt. az előírt esetekben elkészítette az elnökség számára az előterjesztéseket. Az elnökség ezek áttekintése után intézkedett (jóváhagyást adott, vagy pl. a hitelfelvétellel kapcsolatos előterjesztést hiánypótlásra visszaadta).

Az elnökség szabályos előkészítés után tett javaslatot a kuratórium számára az FEB tagok megválasztására, a könyvvizsgáló megbízására és a díjazásuk megállapítására.

Az Rt. elnöke pályázatában foglalt célkitűzések megvalósításának folyamatos ellenőrzését szolgálja az elnök rendszeres beszámoltatása.

Az Rt. elnökét havonta egyszer meghívják az MR KA elnökségi üléseire. Az előre elküldött kérdésekre szóban vagy írásban kérnek tőle beszámolót, tájékoztatást. Ilyen témák voltak pl. az Rt. elnöke üzleti, műsorpolitikai és struktúra-átalakítási intézkedései.

Az MR költségvetési szerv megszűnése és az MR Rt. megalakulása, a működésnek a médiatörvény szerinti új alapokra helyezése **új belső szabályzatok** készítését követelte meg.

A médiatörvény 71. § b.) pontja az Rt. elnöke feladatává tette az **SZMSZ** megállapítását. A törvény 144. § (4) bekezdése arról rendelkezett, hogy az MR

költségvetési szerv SZMSZ-ét az MR Rt. SZMSZ -ének az elfogadásáig, illetve a KMSZ hatályba lépéséig kell alkalmazni.

Az MR Rt. elnöke az 1/1996. számú, 1996. augusztus 1-jén kelt Elnöki Utasításában intézkedett az MR SZMSZ hatályának meghosszabbításáról és az egyéb belső szabályzatok alkalmazásának rendjéről.

A hatályos SZMSZ -t elnöki utasításokkal folyamatosan módosítják. Elkészült a módosításokat és egyéb változtatásokat magába foglaló új SZMSZ tervezet is. A helyszíni ellenőrzés hiányolta, hogy a tervezet nem foglalkozik az Rt. belső ellenőrzésével.

Az Rt. elnöke az érdekvédelmi szervezetekkel megállapodást írt alá a hatályos **Kollektív Szerződés (KSZ)** módosításáról és a módosított szerződés hatályának az új KSZ megkötéséig való meghosszabbításáról.

A helyszíni ellenőrzés idején folyamatban volt a **Szerződéskötés rendje** tervezetének és a barter, a szponzor és a közbeszerzési szabályzattal egybeszerkesztendő **Reklám szabályzat** tervezetének az előkészítése.

Az Rt. meghatározott összeghatár feletti gazdasági lépéseire vonatkozó előterjesztéseit az ellenőrzött időszakban rendben benyújtotta a kuratórium elnökségének.

A médiatörvény 66. § (2) bek. da) pontja előzetes tárgyalási felhatalmazás iránti kérelem benyújtására kötelezte az Rt.-t. Két esetben fordult elő, az AH Rt.-vel sugárzási díjra kötendő szerződéssel összefüggésben. Egy esetben hitelfelvétellel kapcsolatban kértek a megkötendő szerződésre előzetes jóváhagyást (médiatörvény 66. § (2) bek. db) pont).

Az előterjesztések rendjére az Rt. önálló szabályzattal nem rendelkeznek.

Az Rt. új szabályzatainak - a helyszíni ellenőrzés időpontjában - általában még csak a tervezete készült el.

Az Rt. elnökségi és vezetői értekezleteiről tájékoztatót – napirend, előterjesztések, határozatok – küldenek a kuratórium elnökségének. Erre a kuratórium elnöksége határozatban kérte fel az Rt. elnökét.

A **FEB** dolgozói tagjának a megválasztásához szükséges **választási szabályzatot** az Rt. előterjesztése alapján a kuratórium 1996. szeptember 23-án elfogadta. November 5-én az Rt. dolgozói szabályosan és törvényesen választották meg küldöttjüket. A dolgozók által választott küldött bemutatkozását követően a kuratórium december 2-án elfogadta megválasztását.

A FEB elfogadta az **ügyrendet**, melyet a helyszíni ellenőrzés befejezéséig a kuratórium nem hagyott jóvá.

A FEB-nek munkaterve még nem volt, illetve érdemi ellenőrzési feladatot a helyszíni vizsgálat idejéig nem végeztek.

Az Rt. belső ellenőrzési szervezete felügyeletét a FEB -nek kell ellátni. A helyszíni vizsgálat idején az Rt.-nek nem volt működő belső ellenőrzési

szervezete.

2.4.4.2. Magyar Televízió Rt.

Az MTV KA kuratóriuma 1996. október 1-jén létrehozta zártkörű alapítással az **MTV Rt.-t, mint egyszemélyes részvénytársaságot, elfogadta az MTV Rt. alapító okiratát.**

Az alapító okiratot a Magyar Közlöny 1996. december 4-i számában nyilvánosságra hozták.

A cégbejegyzés 1996. november 18-án történt a Cg.01-10-043219 számú cégjegyzékbe, 1996. október 1-jei tevékenység kezdéssel. **A Magyar Televízió költségvetési intézményt 1996. november 1. napján törölték a nyilvántartásból.** Az MTV Rt. adóalanyként bejelentkezett, illetve TB. bejelentési kötelezettségeinek eleget tett.

A bankszámlák továbbvezetéséről - az MTV Rt.-nél az 1996. szeptember 30-i állapotnak megfelelően 1996. október 7-én - átadás-átvételi jegyzőkönyv készült, hiányosságot ezzel kapcsolatban az ellenőrzés nem tapasztalt.

1996. decemberében az **MTV KA** jogi szakértője útján minden érintett területi földhivatalnak **megküldte az ingatlanok tulajdonjogi bejegyzésére irányuló hivatalos kérelmet. A vizsgálat időpontjáig az ingatlanok bejegyzése teljes körűen még nem történt meg.**

A kuratórium alakuló ülésén (1996. VI. 14.) a kuratórium feladatainak teljes körű ellátását segítve öt kuratóriumi munkacsoport alakult meg: gazdálkodási, szervezési és jogi, műsorszolgáltatási, -elemző, közönségkapcsolati és PR, illetve dokumentációs és információs munkacsoport.

Az 1996. évi feladatok ellátására a kuratórium és az elnökség még nem készített munkaprogramot. Az 1996. november 26-i elnökségi ülésen került megtárgyalásra a kuratórium belső működése, mely jó kiindulási alap - a médiatörvény végrehajtását megalapozó számos feladat végrehajtása után - a kiegyensúlyozott, tervszerű testületi működéshez.

Az MTV Rt. közgyűlési hatáskörét részben a kuratórium, részben az elnökség gyakorolja.

A kuratórium, mint az Rt. közgyűlése megállapította az MTV Rt. alapító okiratát és azt a Magyar Közlöny 1966/18 számában közzétette, megválasztotta az MTV Rt. elnökét, tudomásul vette az MTV Rt. alelnökeinek megbízását, jóváhagyta az MTV Rt. 1996. évi gazdálkodási és pénzügyi tervét, megválasztotta az MTV Rt. felügyelő bizottsága tagjait, megbízta az MTV Rt. könyvvizsgálóját.

Nem történt meg a helyszíni ellenőrzés befejezéséig az MTV Rt. közszolgálati műsorszolgáltatási szabályzatának (KMSZ) jóváhagyása.

Az MTV Rt.-nek a KMSZ-t a médiatörvény 29. § (4) bekezdése szerint a törvény hatálybalépésétől (1996. február 1.) számított kilenc hónapon belül jóváhagyásra meg kellett volna küldeni az MTV KA-nak. Az MTV KA a szabályzatot az ORTT egyetértésével hagyhatja jóvá. A szabályzat jóváhagyására a törvény nem állapított meg határidőt.

A KMSZ tervezet a helyszíni ellenőrzés idején vitaanyagként volt a kuratórium előtt.

Nem történt meg az archiválás rendjéről szóló szabályzat jóváhagyása.

A szabályzat tervezet elkészítésére, illetve jóváhagyására a médiatörvény határidőt nem állapított meg. Jóváhagyása az ORTT-vel egyetértésben történhet.

A szabályzat-tervezet a helyszíni ellenőrzés idején vitaanyagként volt a kuratórium előtt.

Nem történt meg az 1997. évi gazdálkodási és pénzügyi terv elveinek és fő összegeinek jóváhagyása.

Nem történt meg az 1997. évi adásidő jóváhagyása.

Nem történt meg a külső gyártás arányaira is kiterjedő, új magyarországi gyártású műsorszolgáltatásban felhasználásra kerülő mozgóképes alkotásokra fordítandó pénzüsszegek 1997. évre vonatkozó meghatározása.

E feladat az 1997. évi végleges üzleti terv jóváhagyása után teljesíthető.

Nem adott javaslatot a közalapítvány az ORTT számára a műsorfigyelő és - elemző szolgálat vizsgálati szempontjaira.

E feladat a kuratórium számára nem kötelező, a médiatörvény 41. § (1) d. pontja a javaslattételi lehetőséget biztosítja a közalapítványok számára.

Az MTV KA kuratóriuma 1996. október 1-jei ülésén az MTV Rt. felügyelő bizottságának két tagját négyéves időtartamra megválasztotta, az Rt. dolgozói 1997. II. 13-án választották meg az FEB harmadik tagját.

Az MTV Rt. könyvvizsgálói megbízásával kapcsolatos pályázat kiírása, lebonyolítása (beérkezés, regisztrálás, bontás), értékelése szabályszerű volt.

Az elnökség, mint az Rt. közgyűlése nyilvános pályázati felhívást írt ki az MTV Rt. elnöki tisztségének betöltésére, elbírálta a pályázatokat, javaslatot tett a kuratóriumnak az elnök személyére, megállapította a kuratórium által megválasztott elnök díjazását.

Megállapodott a Magyar Rádió Közalapítvány kuratóriumának elnökségével a két megszűnt költségvetési intézmény közös vagyonának megosztásában.

Javaslatot tett az MTV Rt. felügyelő bizottsági tagjainak és könyvvizsgálójának megválasztására, illetve megbízására és megállapította díjazásukat.

Megkezdte az MTV Rt. elnöke pályázatában megjelölt célkitűzések megvalósításának ellenőrzését.

Az MTV, mint költségvetési intézmény és az MTV Rt. gazdálkodásának ellenőrzését az egyes részterületek ellenőrzésével kezdte meg, átfogó jellegű ellenőrzésre a vizsgált időszakban nem került sor. **Operatív jellegű gazdasági döntési jogkörét az MTV költségvetési intézmény akkori vezetőivel, illetve az MTV Rt. elnökével szemben nem tudta maradéktalanul érvényesíteni.**

Fennakadásokat okozott az MTV költségvetési intézmény gazdálkodásának ellenőrzésében az akkori elnöki jogkörű TV alelnök és a kuratórium

elnöksége közötti értelmezési vita az érvényben lévő szerződések ellenőrzésére vonatkozó jogkör tekintetében. Az ügyvezető elnök az MTV Rt. megalapításának napját túlhaladó érvényű szerződéstervezeteket terjesztett az elnökség elé. Az elnökség hozzájárult több szerződés megkötéséhez (pl. az olimpiai játékok közvetítése, barter szerződés megkötése, több éve futó magyar gyártású sorozatok folytatása), más szerződések megkötését viszont - indokoltan - nem engedélyezte (pl. az MTV Rt. arculattervezésére vonatkozó szerződés csomag).

Az MTV Rt. elnöke a helyszíni ellenőrzés befejezéséig két elnökségi határozat ellenére sem terjesztette elő az 1997-es üzleti terv sarokszámait.

Egy esetben az MTV Rt. elnöke nem kérte az elnökségtől a háromszáz millió forintnál nagyobb értékű szerződés előzetes jóváhagyását. Az 1996. december 13-án aláírt, de az elnökséghez csak január 20-án eljuttatott szerződés alapján januárban már műsorok készültek és kifizetések történtek. Az elnökség tehát nem tudta gyakorolni az előzetes jóváhagyást, ami miatt tiltakozását fejezte ki.

Az elnökség jóváhagyta - 1996. XI. 11-i ülésén - az MTV Rt. felügyelő bizottsága ügyrendjét.

Az MTV költségvetési szerv megszűnése és az MTV Rt. megalakulása, a működésnek a médiatörvény szerinti új alapokra **helyezése új belső szabályzatok** készítését követeli meg.

Egyes szabályzatok elkészítése, aktualizálása a törvényes határidőn túl, vagy hiányosan történt, több szabályzat pedig a helyszíni vizsgálat befejezésekor még nem állt rendelkezésre.

Az MTV Rt. SZMSZ-e a vizsgált időszakban még nem készült el (legkésőbb a KMSZ jóváhagyásáig kell elkészülnie).

A KMSZ tervezetét az MTV Rt. a kuratóriumnak a médiatörvényben előírt határidőhöz képest késéssel nyújtotta be. (A KMSZ tervezet első változatát 1996. november 1. helyett 1997. február 17-én adták át.)

Az archiválási szabályzat tervezete elkészült, belső egyeztetése, megvitatása a helyszíni ellenőrzés időpontjában folyamatban volt.

A kuratórium, illetve az elnökség számára az MTV Rt. által készített anyagokat és előterjesztéseket az Rt. elnöki hivatalon belül működő elnöki titkárság az Rt. elnökének ellenjegyzésével küldi meg - az MTV KA titkárság vezetőjén keresztül - a kuratórium elnökének.

Az MTV Rt. 1996. október 1-jétől hatályos számviteli politikája, számlarendje,

számlatükre elkészült. Kisebb módosításokkal használható az aláírási és utalványozási jogok szabályzata, a korábbi 4/1993. sz. gazd. ig. utasítás az MTV házipénztári pénzkezeléséről, a készpénz ellátmányok és előlegek felvételéről, elszámolásáról és nyilvántartásáról, és az MTV leltározási szabályzata.

Indokolt a belső érdekeltségi rendszerrel kapcsolatos szabályzat elkészítése.

Az MTV Rt. FEB a vizsgált időszakban a törvényben kötelezően előírt feladatait teljesítette.

Elkészítette ügyrendjét. Az Rt. megalakulása kapcsán vizsgálta a gazdálkodási és vagyoni kérdéseket, az archívum vizsgálatánál felvetették a teljes körűség hiányát. A FEB véleményezte az MTV Rt. előzetes üzleti tervét. Az MTV költségvetési intézmény által kötött korábbi szerződéseket felülvizsgálva megállapították, hogy azok tartalmi és jogi szempontból nem minden esetben felelnek meg az MTV Rt. érdekeinek.

A helyszíni vizsgálat időszakában a FEB - külső szakértőkkel és a belső ellenőrzéssel közösen - befejezte az Rt. kinnlevőségeinek elemzését. Elkezdte az MTV Rt. produkciós szerződéseinek ellenőrzését, a szerződéskötésre, megvalósulásra, felmondásra kiterjedően.

Az 1997. január 20-i ülésen az FEB megtárgyalta az MTV Rt. 1997. évi üzleti terv sarokszámait és véleménye szerint a sarokszámok érdemi tárgyalásra még alkalmatlanok voltak.

A médiatörvény, a Gt. és az alapító okirat rendelkezései alapján szakértőt is igénybe vettek munkájuk során, egy ügyvéd, egy könyvvizsgáló, adó és ingatlanszakértővel rendelkező kft.-vel kötöttek megbízási szerződést.

Az MTV Rt. belső ellenőrzése 7 fővel, az FEB irányítása alatt, munkaterv alapján dolgozik, a vizsgálat időpontjáig 7 cél és témavizsgálatot végzett.

A felügyelő bizottság rendelkezik elfogadott 1997. I. félévre szóló vizsgálati programmal, illetve a felügyelete alá tartozó Rt. ellenőrzési osztályának I. félévi munkatervével.

2.5. A Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács gazdálkodásának megszervezése

A frekvencia gazdálkodásról szóló - 1996. évi I. törvény 159. §-ával módosított - 1993. évi LXII. törvény 5. §. (1) bekezdésében foglaltak alapján a Kormány az informatikai és hírközlési feladatai ellátásában való közreműködés céljából 11 tagból álló Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács létrehozását rendelte el.

A törvény felhatalmazása alapján a Kormány az 1030/1996. (IV. 12.) Korm. sz. határozatában megszüntette a Nemzeti Frekvenciagazdálkodási Tanácsot és létrehozta a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsot (a továbbiakban: Tanács). A törvényben felsorolt szervezetek 1996. első félévében megválasztották a delegált tagokat és ezzel június közepére felállt a Tanács.

A Tanács elnökét a 72/1996. (VII. 16.) KE határozatban a köztársasági elnök 1996. július 15-ei hatállyal nevezte ki.

A törvény értelmében a Tanács működési rendjét maga állapítja meg; működésének anyagi feltételeit a Hírközlési Alapból kell biztosítani és feladatai teljesítéséről évente beszámol az Országgyűlés illetékes bizottságának.

A Tanács működésének rendjét az 1997. január 17-i ülésen elfogadott és ezzel

egyidejűleg hatályba lépett **ügyrend szabályozza**, melynek értelmében a Tanács titkársági feladatainak ellátásáról a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter által alapított Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács Irodája gondoskodik.

Az Iroda saját szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik, amely tartalmazza az Iroda és a Tanács kapcsolatát is.

A Tanács működésének anyagi feltételeit a frekvenciatörvény 5/A. § (8) bekezdésének megfelelően a 20/1996. (VII. 19.) KHVM rendelet 1. §-a (2) bekezdésének d) pontja alapján a közlekedési és vízügyi miniszter fedezi, a fejezeti kezelésű előirányzat-csoportból.

Az éves költségvetés kialakításáról a Tanács határoz. A költségvetési javaslatokat a Tanács Irodája készíti elő, a Tanács Költségvetési Bizottságának az éves költségvetésre vonatkozó javaslatát legkésőbb minden év június 15-ig kell a Tanács elé terjeszteni.

Az éves költségvetés teljesítéséről a Tanács Irodája által készített beszámolót a Költségvetési Bizottság véleményezése alapján az elnök a tárgyévet követő első ülésen terjeszti a Tanács elé.

1996-ban a Tanács nem folytatott gazdálkodási tevékenységet. Kiadásként a két tag - elnök és munkatársa - részére kifizetett tiszteletdíj merült fel, melyet - a törvény értelmében - a KHVM rendezett.

A Tanács Irodája elvben 1997. január 1-től működne 6 fővel.

Mivel az Irodának nincs kinevezett vezetője és létszáma nincs feltöltve, tevékenységét az első negyedévet követően kezdi meg.

1997-ben a Tanács a KHVM fejezeti kezelésű - Távközlési- fejlesztési és frekvenciagazdálkodási feladatok - előirányzatából rendelkezésre bocsátott 59,5 millió Ft-os költségvetési keretből gazdálkodik.

Melléklet, függelékek